

**UCHWAŁA NR 1246/LXXIV/24
RADY MIEJSKIEJ WĘGLIŃCA**

z dnia 15 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024–2027
z perspektywą do roku 2031.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2023 poz. 40 ze zm.) oraz zgodnie z art. 17 ust. 1 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54), Rada Miejska Węglińca uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024–2027 z perspektywą do roku 2031 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Węgliniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Wawrzynek

Uzasadnienie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024–2027 z perspektywą do roku 2031 został sporządzony w celu realizacji krajowej polityki ochrony środowiska, która jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a także za pomocą wojewódzkich, powiatowych gminnych programów ochrony środowiska. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Programy powinny stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.), organ administracji opracowujący projekt dokumentu może po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy. W piśmie z dnia 28.12.2023r. (znak: WSI.410.2.108.2023.KM) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024–2027 z perspektywą do roku 2031”. W piśmie z dnia 11 grudnia 2023r. (znak: ZNS.9022.4.124.2023. MB) Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu uznał, że nie ma potrzeby przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Mając powyższe na uwadze stwierdza się odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024–2027 z perspektywą do roku 2031”. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54) oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.), Burmistrz Gminy i Miasta Węgliniec poinformował o opracowaniu i wyłożeniu do wglądu publicznego projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031”. Konsultacje w formie wyłożenia do wglądu publicznego trwały od 28.11.2023r. do 18.12.2023r. Wszyscy zainteresowani mogli składać wnioski, zastrzeżenia bądź uwagi do projektu Programu, które można było zgłaszać na udostępnionym formularzu, który następnie należało przesłać na adres: Urzędu Gminy i Miasta w Węglińcu, lub złożyć osobiście, lub przesłać za pośrednictwem poczty elektronicznej. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi do Programu. Ponadto Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego w dniu 12.12.2023 r. pozytywnie zaopiniował projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024–2027 z perspektywą do roku 2031”. W świetle powyższego, w celu realizacji obowiązku ustawowego, zasadne jest przyjęcie uchwały.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Węglińiec 2023

Zamawiający:

Gmina i Miasto Węgliniec
ul. Sikorskiego 3
59-940 Węgliniec

Wykonawca:

Westmor Consulting Urszula Wódkowska
Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek
Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem
Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:
Joanna Kaszubska – Konsultant
Kamil Siuszko – Analityk

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1. Wstęp	6
2. Efekty realizacji dotychczasowego programu	8
3. Ocena stanu środowiska	9
3.1 Charakterystyka gminy i miasta	9
3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne	9
3.1.2 Infrastruktura techniczna	11
3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy i miasta	14
3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	15
3.2.2 Zagrożenia hałasem	25
3.2.3 Pola elektromagnetyczne	27
3.2.4 Gospodarowanie wodami	30
3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa	45
3.2.6 Zasoby geologiczne	49
3.2.7 Gleby	52
3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	54
3.2.9 Zasoby przyrodnicze	58
3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami	69
3.3 Zagadnienia horyzontalne	70
3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu	70
3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska	72
3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe	73
3.3.4 Monitoring środowiska	74
4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie	75
4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska	75
4.2 Instrumenty realizacji programu	83
5. System realizacji programu ochrony środowiska	84
5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie i mieście Węglińiec	84
5.2 Monitoring programu ochrony środowiska	84
6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	88
7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	107
Spis tabel, rysunków i wykresów	110

Wykaz skrótów

As – Arsen

C₆H₆ – Benzen

CBDG – Centralna Baza Danych Geologicznych

Cd – Kadm

ChZT – Chemiczne zapotrzebowanie tlenu

CO – Tlenek węgla

CO₂ – Dwutlenek węgla

dam³ – Dekametry sześciennie

dB – decybel

Dz. U. – Dziennik Ustaw

FEDS – Fundusze Europejskie Dolnego Śląska

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

Hz - Herz

IMGW - Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej

JCWP – Jednolite Części Wód Powierzchniowych

JCWPD – Jednolite Części Wód Podziemnych

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

kV – kilowolt

M.P. – Monitor Polski

Mg – Megagram

Ni – Nikiel

nn – niskie napięcie

NO₂ – Dwutlenek azotu

NO_x – Tlenki azotu

O₂ – Tlen

O₃ – Ozon

OUG - Okręgowy Urząd Górniczy

OZE – Odnawialne Źródła Energii

Pb – Ołów

PEM – Pole elektromagnetyczne

PM – (z ang. Particulate Matter) pył zawieszony

PM₁₀ – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie przekracza 10 mikrometrów

PM_{2,5} – mieszanina zawieszonych w powietrzu cząsteczek, których średnica nie jest większa niż 2,5 mikrometra

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

PSH - Państwowa Służba Hydrogeologiczna

PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

SDRR – Średni Dobowy Roczny Ruch

SO₂ – Dwutlenek siarki

SUiKZP – Studium Kierunków i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

SUW - Stacja Uzgadniania Wody

SZCW – silnie zmieniona jednolita część wód

u.p.o.ś. – Ustawa Prawo Ochrony Środowiska

WFOŚ – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska

WFOŚ – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

ZUK – Zakład Usług Komunalnych

1. Wstęp

Zgodnie z art. 17 ust. 1. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.), organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ochrony środowiska zobligowany jest do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

Projekt gminnego programu ochrony środowiska opiniowany jest przez właściwy zarząd powiatu, a następnie uchwalany przez radę gminy. Z realizacji programu organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport, który przedstawia najpierw radzie gminy, a następnie przekazuje do organu wykonawczego powiatu.

Należy również podkreślić, że zgodnie z art. 17 ust. 4 ww. ustawy, organ wykonawczy gminy zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.) w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska.

Niniejszy program ochrony środowiska (dalej Program lub POŚ) został sporządzony z uwzględnieniem „Wytucznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z dnia 2 września 2015 r. Ministerstwa Środowiska. Zawiera cele i działania, a także środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów oraz monitoring realizacji programu. Określony harmonogram działań jest niezbędny do poprawy jakości życia mieszkańców i stanu środowiska oraz przyczynia się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

W Programie uwzględniono wymagania następujących przepisów prawnych, w tym dotyczących ochrony środowiska:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 r. poz. 1094 ze zm.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2023 r. poz. 1469 ze zm.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 r. poz. 1587 ze zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 1658 ze zm.),

- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz.U. 2020 r. poz. 1903 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2020 r. poz. 1680),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. prawo wodne (Dz.U. 2023 r. poz. 1478 ze zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz.U. 2023 r. poz. 569 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2409 ze zm.),
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 r. poz. 977 ze zm.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2023 r. poz. 1356 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2023 r. poz. 537 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2023 r. poz. 633 ze zm.).

W trakcie prac nad Programem:

- konsultowano się z pracownikami Urzędu Gminy i Miasta Węglińiec w zakresie pozyskania informacji niezbędnych do opracowania Programu,
- dokonano oceny relacji pomiędzy zapisami środowiskowych dokumentów strategicznych szczebla centralnego, wojewódzkiego i powiatowego, w celu ustalenia uwarunkowań zewnętrznych dla opracowywanego Programu,
- dokonano analizy aktualnych dokumentów strategicznych Gminy i Miasta Węglińiec w celu zachowania spójności priorytetów oraz zapewnienia skoordynowanej realizacji działań w nich ujętych,
- określono potrzeby w zakresie ochrony środowiska na terenie gminy i miasta i na ich podstawie sprecyzowano cele i niezbędne działania ekologiczne pozostające w zgodności z celami ujętymi w krajowych, wojewódzkich i powiatowych dokumentach strategicznych oraz innymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi Gminy i Miasta Węglińiec,
- opracowano harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji poszczególnych działań ekologicznych, mając na uwadze pilność zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony środowiska, możliwości finansowe Gminy i Miasta Węglińiec oraz dostępne źródła finansowania,
- określono sposób wdrażania i zasady monitorowania realizacji Programu.

W niniejszym Programie Ochrony Środowiska uwzględniono następujące, zasadnicze części:

- charakterystykę gminy i miasta Węglińiec, uwzględniającą położenie oraz stan infrastruktury i środowiska,
- uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu Ochrony Środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym,
- analizę jakości środowiska na terenie gminy i miasta wraz z planowanymi działaniami ekologicznymi,
- obszary interwencji, kierunki interwencji, cele oraz zadania wraz z harmonogramem ich realizacji,
- propozycje systemu wdrażania i monitorowania Programu.

2. Efekty realizacji dotychczasowego programu

Na terenie gminy i miasta Węglińiec obowiązywał „Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2015-2018 z perspektywą do 2022 roku”, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Węglińca w dniu 15 grudnia 2015 roku. W ramach wyżej wymienionego Programu zrealizowano działania, mające na celu poprawę i ochronę stanu środowiska na tym terenie.¹Realizowano m.in.:

- zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej dotyczące budowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, przebudowy, modernizacji oczyszczalni ścieków, przebudowę i rozbudowę zbiornika i pompowni wody, przebudowy studni,
- zadania dotyczące poprawy stanu nawierzchni dróg,
- budowę ścieżki rowerowej,
- poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych,
- zakup średniego samochodu i sprzętu ratowniczo – gaśniczego dla OSP,
- udzielenie dotacji przez Gminę i Miasto dla mieszkańców na wymianę źródeł ciepła,
- przebudowę dróg i budowę chodników,
- budowę kotłowni w budynku Domu Kultury w Ruszowie,
- montaż odnawialnych źródeł energii,
- budowę energooszczędnego oświetlenia drogowego,
- modernizację systemu ogrzewania w budynku użyteczności publicznej przy ul. Sikorskiego 40 w Węglińcu,
- budowę przyłącza kanalizacji deszczowej.

¹ Raport o stanie gminy Węglińiec za 2018-2022 r., informacje z Urzędu Gminy i Miasta Węglińiec.

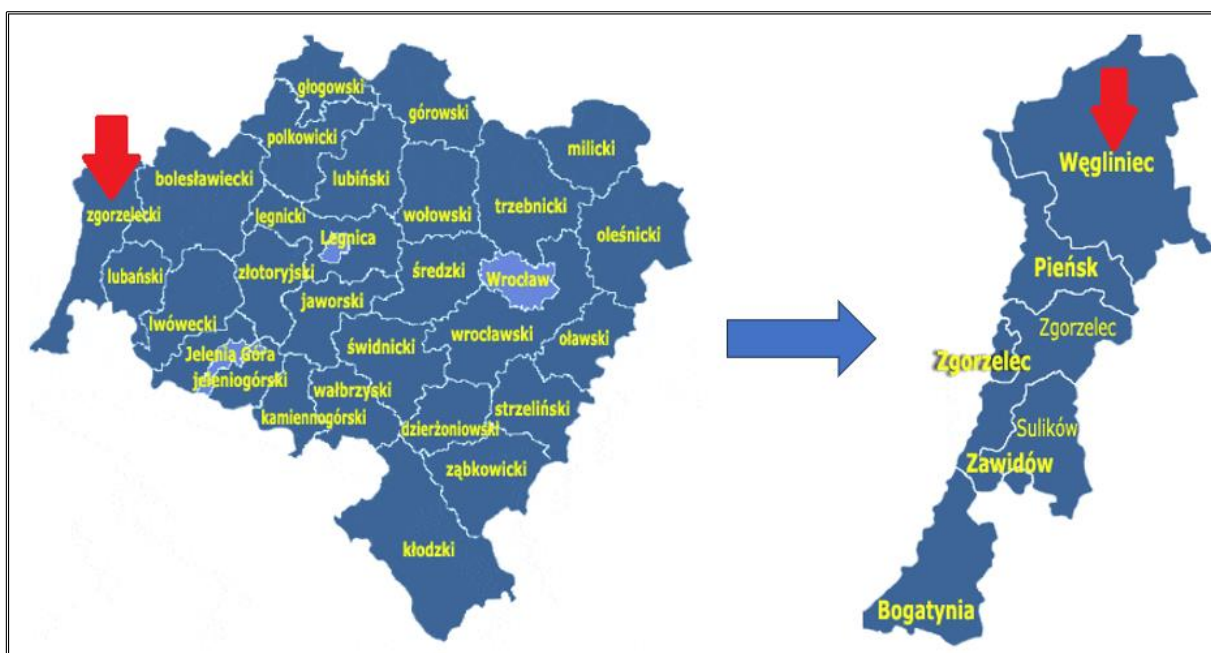
3. Ocena stanu środowiska

3.1 Charakterystyka gminy i miasta

3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Gmina i Miasto Węgliniec położona jest zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie zgorzeleckim. Według danych GUS, w 2022 obszar ten zamieszkiwało 7 877 osób, z czego 3 889 (49,37%) to byli mężczyźni, a 3 988 (50,63%) to kobiety. Siedzibą jest miasto Węgliniec.

Rysunek 1. Położenie gminy i miasta Węgliniec na tle powiatu zgorzeleckiego i województwa dolnośląskiego

Źródło: Gminy.pl

Według danych z GUS, administracyjnie, gmina i miasto Węgliniec jest największą terytorialnie gminą w powiecie zgorzeleckim. Jej powierzchnia wynosi 338,44 km², a jej obszar, poza miastem Węgliniec, dzieli się na siedem sołectw: Ruszów, Kościelna Wieś, Jagodzin, Piaseczna, Stary Węgliniec, Czerwona Woda, Zielonka.

Gmina i Miasto Węgliniec graniczy:

- od wschodu z gminą Osiecznica (powiat bolesławiecki),
- od południa i południowego wschodu z gminą Nowogrodziec (powiat bolesławiecki),
- od zachodu i południowego zachodu z gminą Pieńsk (powiat zgorzelecki),
- od północy z gminą Przewóz (powiat żarski), gminą Iłowa (powiat żagański) oraz miastem Gozdnicą (powiat żagański).

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski terytorium Gminy i Miasta Węgliniec położone jest na obszarze dwóch mezoregionów: Bory Dolnośląskie i Pogórze Izerskie. Położenie na tle mezoregionów przedstawiona w tabeli oraz na rysunku.

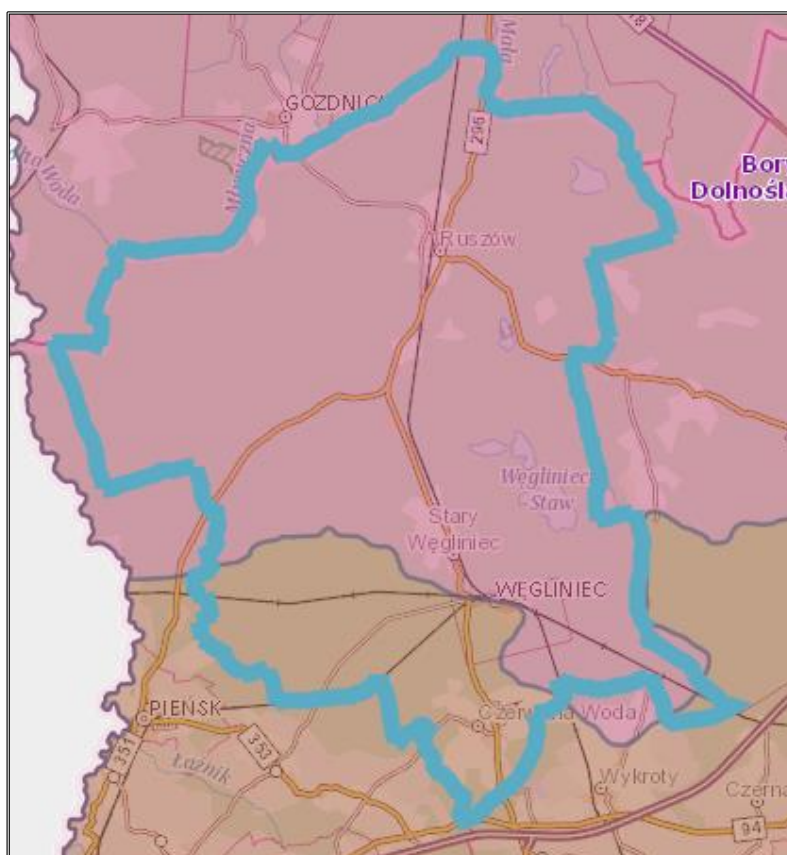
Tabela 1. Położenie fizyczno-geograficzne gminy i miasta Węgliniec

Wyszczególnienie	Gmina i Miasto Węgliniec	
Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa	
Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	Masyw Czeski
Podprowincja	Niziny Sasko-Łużyckie	Sudety z Przedgórzem Sudeckim
Makroregion	Nizina Śląsko-Łużycka	Pogórze Zachodniosudeckie
Mezoregion	Bory Dolnośląskie	Pogórze Izerskie

Źródło: Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia; <https://geologia.pgi.gov.pl/>

Większą część gminy i miasta zajmuje mezoregion Bory Dolnośląskie, a mezoregion Pogórze Izerskie zajmuje południową i południowo-zachodnią tego. Szczegółowe położenie względem mezoregionów znajduje się na rysunku poniżej.

Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne gminy i miasta Węgliniec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geologia; <https://geologia.pgi.gov.pl/>

3.1.2 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa i kolejowa

Gmina i Miasto Węglińiec znajduje się przy głównych trasach europejskich²:

- E40 - najdłuższym szlakiem europejskim łączącym Francję z Kazachstanem, w Polsce wyznaczonym przez autostradę A4,
- E36 – trasa relacji wschód-zachód, przebiegająca przez Niemcy i Polskę pomiędzy Berlinem a trasą E40.

Drogi te łączy droga wojewódzka nr 296 relacji północ-południe przebiegająca przez miejscowości Ruszów, Jagodzin, Węglińiec i Czerwona Woda. Przez teren gminy i miasta przebiegają również drogi wojewódzkie nr 351 i 350, które łączą mniejsze miejscowości. Rozciągnięcie miejscowości wzdłuż głównej drogi wojewódzkiej przebiegającej przez Gminę skutkuje jednak ich znacznym oddaleniem od siebie, co utrudnia komunikację wewnątrz obszaru.³

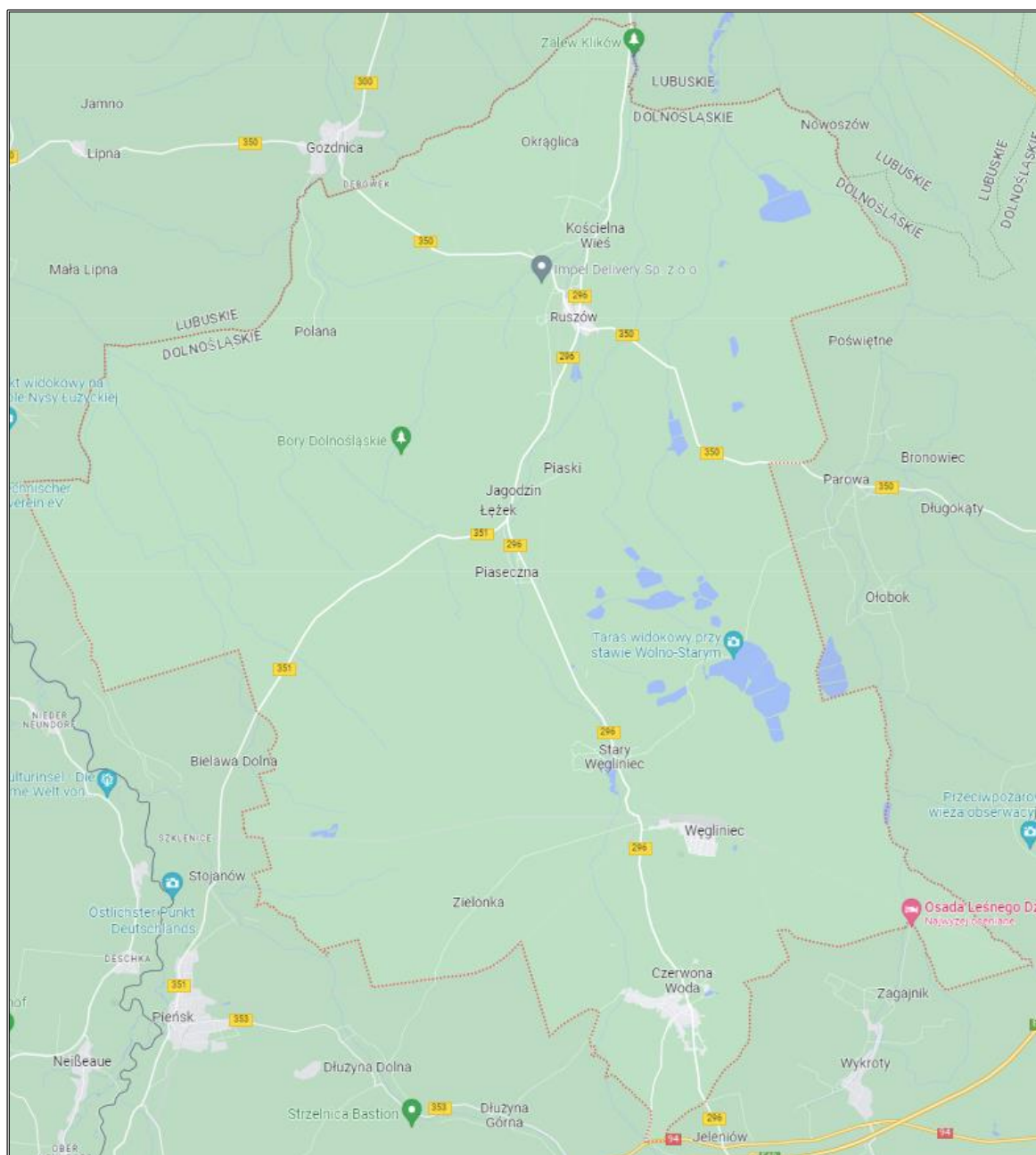
Według danych z Urzędu Miasta i Gminy Węglińiec, na terenie miasta Węglińiec znajduje się 18 dróg gminnych, a na terenie gminy i miasta Węglińiec znajduje się 103 drogi gminne.

Schemat sieci drogowej na terenie gminy i miasta przedstawia poniższy rysunek.

² Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2021-2030.

³ Ibidem.

Rysunek 3. Układ komunikacyjny Gminy i Miasta Węglińiec

Źródło: weglińiec.pl

Gmina i Miasto Węglińiec posiada również rozbudowaną sieć kolejową. W mieście znajduje się drugi, co do wielkości terminal towarowy na Dolnym Śląsku. Obsługuje on pociągi w kierunku czterech kolejowych przejść granicznych⁴:

- Zawidów – Frydlant (PL-Cz),
- Zgorzelec – Görlitz (PL-D),
- Węglińiec – Horka (PL-D),
- Zasięki – Forst (PL-D).

⁴ Ibidem.

Stacja kolejowa zlokalizowana jest przy ul. Kolejowej. Linie kolejowe obejmują trasę: Wrocław – zachodnia granica państwa oraz Szczecin – Jelenia Góra.

Gmina i Miasto Węglińiec nie jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego, ale oprócz stacji kolejowej znajdują się tutaj przystanki autobusowe prywatnego przewoźnika. Wśród miejscowości wykluczonych transportowo wyróżnia się⁵:

- Zielonkę,
- Okrąglicę,
- Kościelną Wieś,
- Polanę.

Infrastruktura zaopatrzenia w ciepło, gaz ziemny i energię elektryczną

Na terenie gminy i miasta Węglińiec nie występuje scentralizowany system ciepłowniczy. Zaopatrzenie w ciepło pochodzi z indywidualnych lub zbiorowych źródeł zaopatrzenia w ciepło, o niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza.

Głównym nośnikiem używanym do celów grzewczych na tym obszarze są paliwa stałe, takie jak węgiel lub drewno, wykorzystywane w małych lokalnych kotłowniach i indywidualnych paleniskach. Wśród lokalnych kotłowni, dostarczających ciepło do wielorodzinnych budynków mieszkalnych, obiektów użyteczności publicznej oraz odbiorców indywidualnych, znajdują się także takie, które operują na oleju opałowym i gazie płynnym (przechowywanym w indywidualnych zbiornikach na propan-butan).⁶

Na terenie gminy i miasta Węglińiec znajdują się gazowe sieci przesyłowe oraz obiekty z nimi związane. Przebiegają tutaj następujące sieci przesyłowe:

- gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 PN 8,4 MPa relacji Granica Państwa–Jeleniów,
- gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 PN 6,3 MPa relacji Załęczce-Zgorzelec,
- gazociąg wysokiego ciśnienia 8,4MPa relacji terminal LNG gazociąg Lasów–Jeleniów.

W obszarze miasta Węglińiec, mimo obecności przecinających je sieci gazowych, brak jest rozbudowanej sieci dystrybucyjnej gazu, co skutkuje koniecznością dla mieszkańców korzystania z gazu płynnego z butli lub indywidualnych zbiorników.⁷ Na obszarze wiejskim w miejscowości Czerwona Woda mieszkańcy mają możliwość podłączenia do sieci gazowej.

W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci gazowej na terenie gminy i miasta Węglińiec.

⁵ Ibidem.

⁶ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Węglińiec.

⁷ Dane z GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl>.

Tabela 2. Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy i miasta Węglińiec

Wyszczególnienie	Jedn.	2018	2019	2020	2021	2022
Dł. czynnej sieci ogółem	m	1 473	1 958	1 958	3 763	3 763
Dł. czynnej sieci przesyłowej	m	1 473	1 473	1 473	1 473	1 473
Dł. czynnej sieci dystrybucyjnej						
Odbiorcy gazu (gosp. dom.)	szt.	0	485	485	2 290	2 290
Ludność korzystająca z sieci gazowej w miastach	osoba	-	-	113	111	109
Ludność korzystająca z sieci gazowej na wsi	osoba	-	-	488	490	484

Źródło: Dane z GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl>

Zaopatrzenie odbiorców w energię elektryczną realizowane jest przez Krajowy System Elektroenergetyczny (KSE) obejmujący wszystkie źródła mocy i energii elektrycznej, powiązane są ze sobą przez⁸:

- sieć przesyłową obejmującą najwyższe napięcia 400 kV i 220 kV,
- sieć dystrybucyjną obejmującą wysokie napięcia (110 kV) i średnie napięcia (30 kV, 20 kV, 15 kV i 6 kV),
- sieci niskiego napięcia (poniżej 6 kV).

Znajdującymi się sieciami i urządzeniami elektroenergetycznymi na terenie gminy i miasta Węglińiec są:

- napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższych napięć NN 220 kV relacji Mikołowa – Leśniów (D-221),
- napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Pieńsk – Czerwona Woda (LS-329),
- Główny Punkt zasilania (GPZ) w Czerwonej Wodzie⁹.

3.2 Analiza stanu środowiska przyrodniczego gminy i miasta

Zgodnie z „Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” z 2 września 2015 roku, sporządzonymi przez Ministerstwo Środowiska, Rozdział 4, str. 6: „Należy dokonać oceny stanu środowiska na terenie danej JST z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości

⁸ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Węglińiec.

⁹ Ibidem.

powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami”.

W związku z powyższym przeprowadzono analizę stanu środowiska naturalnego na obszarze gminy i miasta Węglińiec z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji określonych ww. wytycznych, które scharakteryzowano w kolejnych podrozdziałach.

3.2.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat

Klimat Gminy i Miasta Węglińiec, zaliczany jest do kategorii klimatów umiarkowanych o cechach przejściowych między klimatem morskim i kontynentalnym. Współwystępowanie morskich i kontynentalnych cech klimatu, jak również sporadyczny napływ mas powietrza arktycznego i zwrotnikowego, warunkują dość wysoką zmienność typów pogody w ciągu roku. W województwie dolnośląskim wyróżniono 8 regionów klimatycznych. Gmina i Miasto Węglińiec należy do Regionu Zgorzeleckiego. Obszar ten leży w klimatycznym piętrze ciepłym. Jest najcieplejszym regionem sudeckim, ze średnią roczną temperaturą powietrza około 8°C. Okres wegetacyjny rozpoczyna się w trzeciej dekadzie marca i trwa około 220 dni. Lato termiczne ($T_d > 15^{\circ}\text{C}$) trwa około 90 dni i jest najdłuższe w Sudetach.

Dominującymi wiatrami są tu wiatry z kierunku zachodniego, z przewagą wiatrów południowo-zachodnich. Średnie roczne opady w tym regionie wynoszą 600-800mm. Obszar gminy i miasta znajduje się w strefie znacznych rocznych opadów atmosferycznych. W okresie od maja do sierpnia spada około 45% rocznego opadu. Najmniejsze opady przypadają na listopad i luty¹⁰.

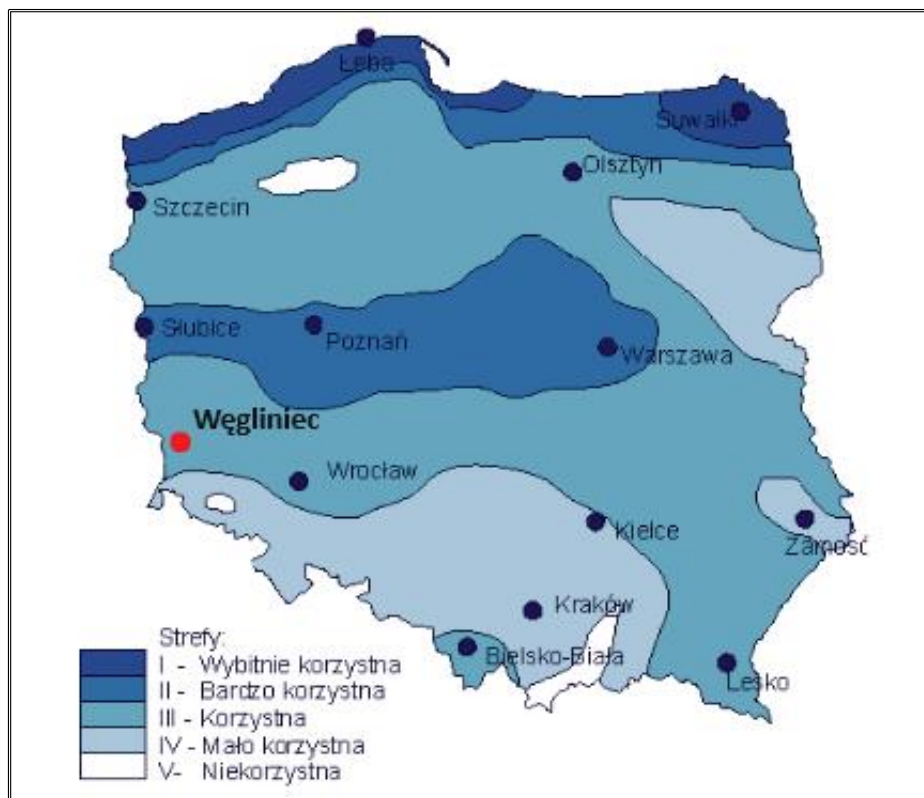
Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, a w efekcie poprawa ogólnej sytuacji klimatycznej może nastąpić także poprzez montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Odnawialnymi źródłami energii są odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące przede wszystkim energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię geotermalną, energię wodną oraz energię otrzymywaną z biomasy i biogazu. Efektywność pracy instalacji wykorzystujących energię odnawialną uzależniona jest jednak od potencjału wykorzystania poszczególnych źródeł i uwarunkowań obszaru, na którym zostaną zlokalizowane.

Gmina i Miasto Węglińiec charakteryzują się położeniem w strefie korzystnych wiatrów dla rozwoju energetyki wiatrowej. Do uzyskania realnych wielkości energii użytecznej dla pojedynczych elektrowni wymagane jest występowanie wiatrów o stałym natężeniu

¹⁰ Ibidem.

i prędkościach powyżej 4m/s oraz wielkość progowa opłacalności wykorzystania energii wiatru na wysokości 30 m nad powierzchnią gruntu powinna wynosić 1000 kWh/m²/rok (średnia suma energii wiatru na powierzchnię 1 m² w Polsce wynosi 1000- 1500 kWh/rok)¹¹. Gmina i Miasto Węglińiec położona jest w III – korzystnej strefie energii wiatru.

Rysunek 4. Strefy energii wiatru w Polsce wg H. Lorenc

Źródło: Opracowanie własne na podstawie

Gmina Węglińiec położona jest na obszarze wysokiego ryzyka lokalizacji elektrowni wiatrowych w związku ze znajdującymi się na jej terenie obszarami ważnymi dla ptaków, szczególnie cennymi dla nietoperzy oraz objętymi wieloma formami ochrony przyrody¹².

Energię słoneczną wykorzystuje się, przetwarzając ją w inne użyteczne formy, a więc w energię:

- ciepłą – za pomocą kolektorów,
- elektryczną – za pomocą ogniw fotowoltaicznych.

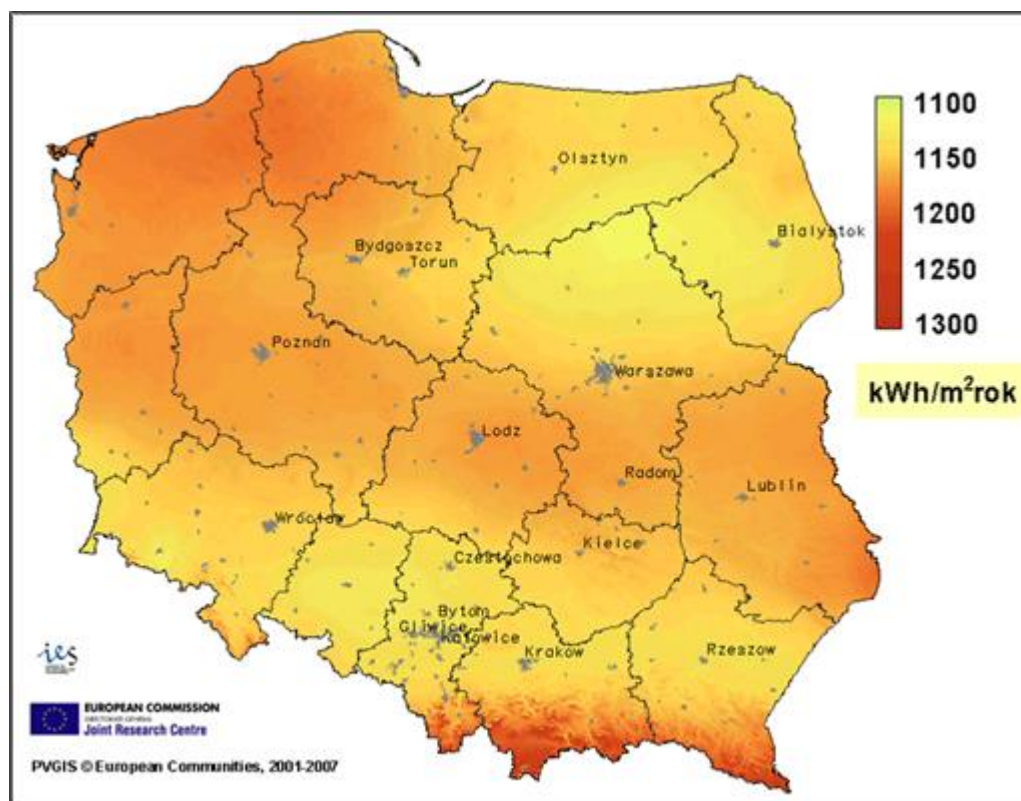
Poniższy rysunek przedstawia mapę nasłonecznienia Polski. Średnie nasłonecznienie w Polsce to ok. 1000 kWh/m² rocznie. Gmina i Miasto Węglińiec położone jest w strefie około

¹¹ Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasto Szczecin.

¹² Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2021-2030

1150 kWh/m², co daje jej dość duży potencjał do rozwoju energetyki solarnej. Mieszkańcy korzystają z produkcji energii wytwarzanej przez instalacje fotowoltaiczne i solarne.

Rysunek 5. Mapa nasłonecznienia Polski

Źródło: <https://www.planergia.pl/>

Na terenie gminy i miasta Węglińiec w budynkach użyteczności zamontowane są instalacje, wykorzystujące energię słoneczną, tj. na budynku Urzędu Gminy i Miasta w Węglińcu znajdują się panele fotowoltaiczne, a na budynku Przedszkola Miejskiego w Węglińcu panele słoneczne. Ponadto w miejscowości Czerwona Woda funkcjonuje prywatna elektrownia słoneczna.

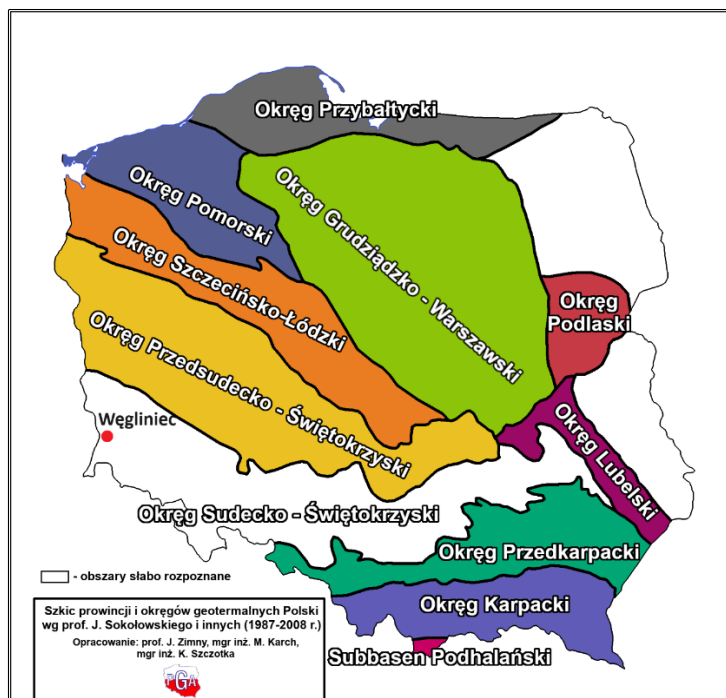
Kolejnym źródłem energii odnawialnej po wiatrowej i słonecznej, jest energia wodna. Elektrownie wodne wykorzystują energię spadku wody rzek oraz jezior. Powstanie dużej elektrowni wodnej powoduje dość znaczący wpływ na środowisko przyrodnicze, przede wszystkim na ichtiofaunę. Budowa małych elektrowni wodnych wiąże się ze znacznie mniejszym wpływem na środowisko, dlatego wymieniane są jako elektrownie ekologiczne. Na terenie gminy i miasta Węglińiec, w związku z małymi zasobami wodnymi i niekorzystną charakterystyką wód płynących brak jest możliwości powstania elektrowni wodnej. Czarna Mała jako jedyna rzeka, na której ze względu na jej wielkość mogłaby powstać elektrownia wodna, jest wykluczona ze względu na to, iż w zdecydowanej większości przepływa przez lasy i tereny objęte ochroną przyrody.

Kolejnym odnawialnym źródłem energii są biomasy i biogazy, czyli substancje, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także inne części odpadów, które ulegają biodegradacji. Energię z biomasy można uzyskać w wyniku procesów spalania, gazyfikacji, pirolizy, fermentacji alkoholowej czy metanowej oraz wykorzystania olejów roślinnych w produkcji biokomponentów do paliw.

Energią geotermalną nazywa się naturalne nagromadzenie ciepła (w skałach, wodach podziemnych, w postaci pary) na głębokościach umożliwiających opłacalną ekonomicznie eksploatację energii cieplnej. Na terenie Polski występują naturalne baseny sedymentacyjno-strukturalne, wypełnione gorącymi wodami podziemnymi o zróżnicowanych temperaturach, których bezwzględna wartość zdeterminowana jest powierzchniowymi zmianami intensywności strumienia ciepłego ziemi. Temperatury tych wód wynoszą od kilkudziesięciu do ponad 90°C, a w skrajnych przypadkach osiągają ponad 100°C.¹³

Gmina i Miasto Węglińiec położona jest w okręgu Sudecko-Świętokrzyskim (Rysunek 7). Woda geotermalna, znajdująca się na głębokości 2000 m p.p.t w tym obszarze, osiąga temperaturę około 60°C (Rysunek 8), co czyni to miejsce korzystnym źródłem energii geotermalnej.

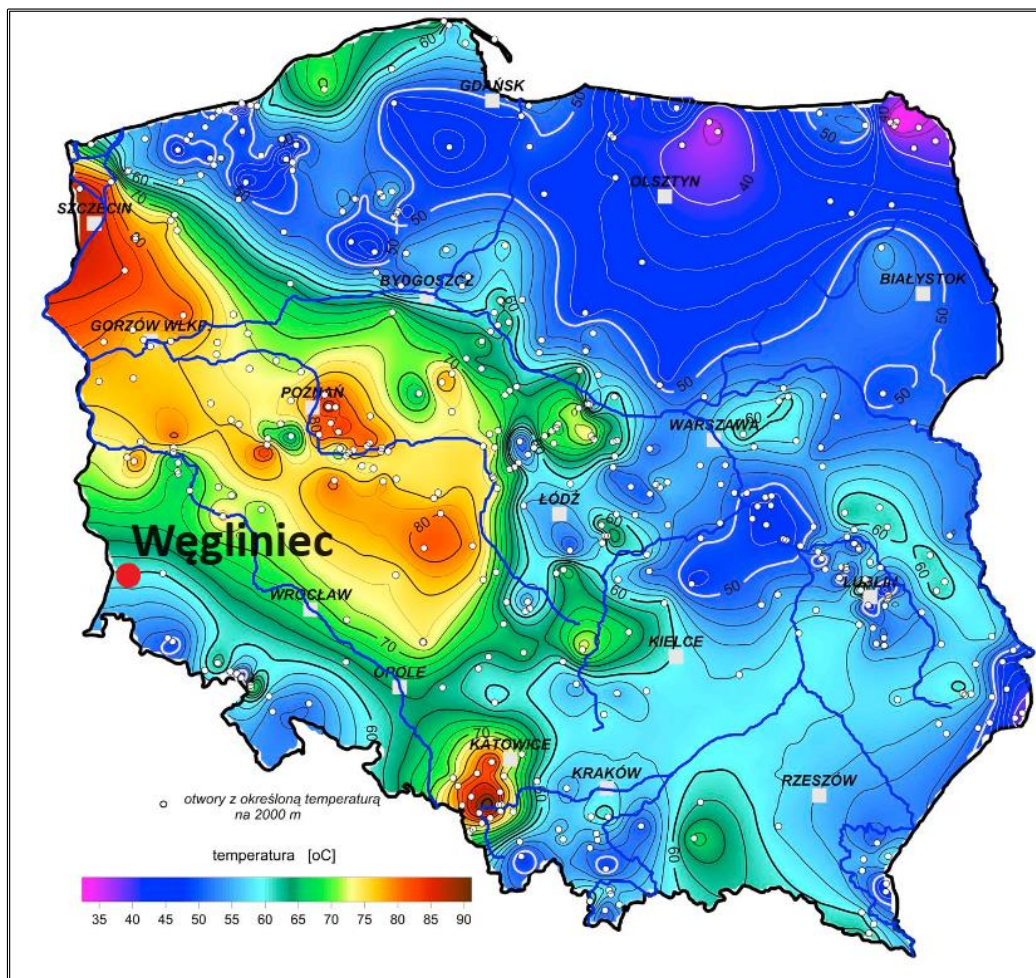
Rysunek 6. Położenie Gminy i Miasta Węglińiec na tle okręgów geotermalnych Polski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl>

¹³ <https://energia-geotermalna.org.pl/geotermia-w-polsce/>

Rysunek 7. Położenie Gminy i Miasta na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.pgi.gov.pl/>

Istnieją dwa główne rodzaje geotermii: wysokotemperaturowa i niskotemperaturowa. Pierwsza obejmuje zasoby ciepłe, gdzie temperatura w głębszych warstwach ziemi jest stosunkowo wysoka. Jest to zazwyczaj stosowane w obszarach o intensywnym wulkanizmie lub w miejscach, gdzie gorące płyny i pary mogą być łatwo dostępne. Druga korzysta z niższych temperatur znajdujących się w płytszych warstwach ziemi. Jest to bardziej powszechne na obszarach, gdzie gorące źródła wodne lub gruntowe ciepło są dostępne. Wykorzystywana jest do ogrzewania budynków, produkcji ciepłej wody użytkowej i innych zastosowań ciepłowniczych. Pompy ciepła geotermalne są popularnym rozwiązaniem w geotermii niskotemperaturowej, przenosząc ciepło z ziemi do systemów grzewczych.¹⁴

Gmina i Miasto Węglińiec leży w regionie gdzie panują dogodne warunki do geotermii niskotemperaturowej. SUiKZP Węglińiec dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń wykorzystujących energię geotermalną.

¹⁴ <https://ziemianarozdrozu.pl/odnawiane-zrodlo-energii-geotermia-2>

Stan powietrza

Zakres i sposoby ochrony powietrza atmosferycznego w polskim prawie środowiskowym określone są głównie w ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.). Przepisy te dotyczą ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałania zanieczyszczeniom, wydawania pozwoleń, opłat i kar administracyjnych za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Potrzeba prawnej ochrony powietrza atmosferycznego jest skutkiem jego zanieczyszczenia, które w ustawie Prawo ochrony środowiska zostało zdefiniowane jako: „emisja, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, może powodować szkodę w dobrach materialnych, może pogarszać walory estetyczne środowiska lub może kolidować z innymi uzasadnionymi sposobami korzystania ze środowiska” (art. 3 pkt 49 u.p.o.ś.).

Na obszarze gminy i miasta Węglińiec można wyodrębnić dwa rodzaje zanieczyszczeń powietrza – tzw. emisję liniową i emisję powierzchniową. Źródłem emisji liniowej jest ruch drogowy w obrębie tras europejskich: E40 i E36, a także wzdłuż dróg wojewódzkich (nr 351 i 350), oraz mniejszy wzdłuż dróg powiatowych i gminnych. Wielkość emisji ze źródeł komunikacyjnych zależy jest m.in. od natężenia ruchu pojazdów i stosowanego paliwa. Dodatkowy wpływ na wielkość emisji zanieczyszczeń ma tzw. emisja wtórna z unoszenia się pyłu PM10 z nawierzchni dróg. Źródłem emisji powierzchniowej mogą być zanieczyszczenia emitowane z indywidualnych źródeł ciepła budynków (tzw. niska emisja), w których spalane są paliwa wysokoemisyjne. W wyniku spalania materiałów opałowych, oprócz ciepła, powstają również gazy spalinowe oraz popioły i żużle (w przypadku paliw stałych).

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Główny Inspektor Ochrony Środowiska wykonuje roczne oceny jakości powietrza. W przypadku województwa dolnośląskiego ocena za 2022 r. dokonana została w podziale na 4 strefy: aglomerację wrocławską, miasto Legnica, miasto Wałbrzych, strefę dolnośląską. Gmina i Miasto Węglińiec mieści się w strefie dolnośląskiej, wobec czego w poniższych tabelach zestawiono wyniki klasyfikacji dla tej strefy. Ocena poziomów substancji w powietrzu odbywa się pod kątem ochrony zdrowia ludzi oraz ochrony roślin, co zaprezentowano poniżej.

Tabela 3. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy													Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy
		Kryterium – poziom dopuszczalny								Kryterium – poziom docelowy					Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}		Pb	C ₆ H ₆	CO	As	B(a)P	Cd	Ni	O ₃	
Dolnośląska	PL0204	A	A	C	C	C1	A	A	A	C	C	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za rok 2022

Tabela 4. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		Symbol klasy wynikowej dla ozonu dla obszaru całej strefy	
		Kryterium – poziom dopuszczalny		Kryterium - poziom docelowy	Kryterium - poziom celu długoterminowego
		SO ₂	NO _x		
Dolnośląska	PL0204	A	A	C	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za rok 2022

Substancje oceniane ze względu na ochronę zdrowia ludzi to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- dwutlenek azotu (NO₂),
- tlenek węgla (CO),
- benzen (C₆H₆),
- ozon troposferyczny (O₃),
- pył zawieszony PM10, oraz zawarte w tym pyłe metale ciężkie (ołów, arsen, kadm, nikiel i benzo(a)piren),
- pył PM2,5.

Substancje oceniane ze względu na ochronę roślin to:

- dwutlenek siarki (SO₂),
- tlenki azotu (NO_x),
- ozon (O₃).

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

1. Dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:

- **klasa A** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych,
- **klasa C** – stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne i poziomy docelowe.

Poziom dopuszczalny – dopuszczalny poziom substancji w powietrzu ustalony na podstawie wiedzy naukowej, w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko, jako całość, który powinien być osiągnięty w określonym terminie i po tym terminie nie powinien być przekraczany.

Poziom docelowy – docelowy poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczania szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie, lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam, gdzie to możliwe w określonym czasie.

2. Dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:

- **klasa D1** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego.

Poziom celu długoterminowego – poziom substancji w powietrzu, który należy osiągnąć w dłuższej perspektywie – z wyjątkiem przypadków, gdy nie jest to możliwe w drodze

zastosowania proporcjonalnych środków – w celu zapewnienia skutecznej ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska.

3. Dla PM_{2,5}, dla którego określono poziom dopuszczalny dla fazy II:

- **klasa A1** – stężenia PM_{2,5} na terenie strefy nie przekraczają poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- **klasa C1** – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Poziom dopuszczalny faza II – poziom dopuszczalny określony dla fazy II jest to orientacyjna wartość dopuszczalna, która zostanie zweryfikowana przez Komisję Europejską w świetle dalszych informacji, w tym na temat skutków dla zdrowia i środowiska oraz wykonywalności technicznej. Od 1 stycznia 2020 r. poziom dopuszczalny dla fazy II do osiągnięcia to: 20 µg/m³.

Na terenie gminy i miasta Węglińiec nie ma zlokalizowanych stacji monitoringu jakości powietrza.

W ocenie jakości powietrza za 2022 r., na terenie województwa dolnośląskiego, w strefie dolnośląskiej_2, stwierdzono liczne przekroczenia dopuszczalnego i docelowego poziomu substancji w powietrzu. Zaliczają się do nich:

- dla ochrony zdrowia:
 - pyłu zawieszonego PM₁₀,
 - pyłu zawieszonego PM_{2,5} (I i II faza),
 - arsenu w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - Benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - długoterminowego poziomu ozonu
- dla ochrony roślin:
 - docelowego poziomu ozonu,
 - długoterminowego poziomu ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy emisyjne w granicach strefy dolnośląskiej były dotrzymane.

W ocenie jakości powietrza za 2022 r. na terenie gminy i miasta Węglińiec stwierdzono przekroczenie długoterminowego poziomu celu długoterminowego O₃ zarówno dla ochrony zdrowia jak i ochrony roślin.

W roku kalendarzowym 2022 na terenie gminy i miasta Węglińiec, wystąpiły następujące wartości stężeń średniorocznych¹⁵:

- NO₂ (nr CAS 10102-44-0): Sa = 7 - 8 µg/m³,
- SO₂ (nr CAS 7446-09-5): Sa = 4 - 5 µg/m³,

¹⁵ Dane z GIOŚ.

- Pył zawieszony PM10: $S_a = 15 - 16 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Pył zawieszony PM2,5: $S_a = 9 - 10 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Benzen (nr CAS 71-43-2): $S_a = 0,7 - 0,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Ołów (nr CAS 7439-92-1): $S_a = 0,01 - 0,02 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- Benzo(a)piren (nr CAS 50-32-8): $S_a = 0,8 - 1,3 \text{ ng}/\text{m}^3$.

Gmina i Miasto Węglińiec podejmuje działania w zakresie poprawy jakości powietrza poprzez ograniczenie niskiej emisji. Działaniami naprawczymi, które realizowane były na wskazanym terenie były: ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza z ogrzewania indywidualnego (dla obszaru miejskiego i wiejskiego) oraz zwiększenie powierzchni zieleni w miastach.

Ponadto Gmina i Miasto współuczestniczy w realizacji ogólnopolskiego programu rządowego „Czyste Powietrze”, pomagając przyszłym beneficjentom w przygotowaniu i złożeniu wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność. Działania w zakresie poprawy jakości powietrza cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców, a w ramach programu „Czyste Powietrze”, poza wymianą nieefektywnych źródeł ciepła, możliwe jest również pozyskanie środków na montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej oraz termomodernizację budynku.

W Gminie i Mieście Węglińiec prowadzone są również kampanie edukacyjno-informacyjne w zakresie działań związanych z ochroną powietrza.

30 listopada 2017 roku Sejmik Województwa Dolnośląskiego przyjął uchwały w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa dolnośląskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Celem ich wprowadzenia było zapobieganie negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi na środowisko eksploatacji instalacji spalania paliw zaliczanych do sektora komunalno-bytowego.

Zakazuje ona stosowania:

- węgla brunatnego oraz paliw produkowanych z jego wykorzystaniem,
- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- węgla kamiennego w postaci mąłu, o uziarnieniu poniżej 3 mm,
- biomasy stałej (drewna) o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Wprowadza także wymogi względem instalacji grzewczych:

- od 1 lipca 2018 r. nowo oddane kotły muszą spełniać wymagania ekoprojektu odnośnie emisji cząstek stałych (pyłu) oraz nie mogą posiadać ruszty awaryjnego,

- od 1 lipca 2018 r. nowo oddane kominki muszą spełniać wymagania ekoprojektu odnośnie emisji cząstek stałych (pyłu). Dopuszcza się stosowanie urządzeń zapewniających redukcję emisji pyłów,
- od 1 lipca 2024 r. zakaz używania instalacji niespełniających wymagań odpowiadających klasie 3 pod względem granicznych wartości emisji pyłu,
- od 1 lipca 2028 r. zakaz używania instalacji niespełniających wymagań odpowiadających klasie 3 i 4 pod względem granicznych wartości emisji pyłu.

Podsumowanie: analiza SWOT

Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Mocne strony	Słabe strony
— dobre warunki klimatyczne do montażu instalacji odnawialnych źródeł energii, — realizacja Programu Czyste Powietrze, — możliwość podłączenia do sieci gazowej.	— wykorzystanie nieekologicznych nośników ciepła przez gospodarstwa domowe, — emisja liniowa wydłuż głównych ciągów komunikacyjnych
Szanse	Zagrożenia
— rosnąca moda na zdrowy styl życia, zwiększenie korzystania z bez emisyjnych środków transportu (np. rower), — wdrażanie działań adaptacyjnych do zmian klimatu, — rozwój nowych technologii energetycznych, bazujących na odnawialnych źródłach energii	— wysoki koszt inwestycji w odnawialne źródła energii, — wzrost natężenia ruchu na szlakach komunikacyjnych, — zmiany klimatu, — ryzyko spalania odpadów w indywidualnych kotłowniach

Źródło: Opracowanie własne

3.2.2 Zagrożenia hałasem

Przez hałas rozumie się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Hałas jest zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego charakteryzującym się różnorodnością źródeł i powszechnością występowania.

W gminie i mieście Węglińiec głównymi źródłami emisji hałasu są drogi wojewódzkie: nr 296, nr 351, nr 350. Hałas komunikacyjny spowodowany jest także ruchem kolejowym na linii kolejowej nr 278.

Obszar ten nie jest szczególnie narażony na hałas przemysłowy.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje. Ograniczenie emisji hałasu może nastąpić m.in. poprzez stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających natężenie hałasu, ale również poprzez odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dotyczące

lokalizacji obiektów przemysłowych, zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych. Istotnym działaniem w zakresie ograniczania natężenia hałasu jest także monitoring.

Infrastrukturą mającą wpływ na ograniczenie natężenia ruchu samochodowego, a co za tym idzie ograniczenie hałasu, jest dostępność do ścieżek rowerowych. Na terenie gminy i miasta Węglińiec wytyczone są ścieżki rowerowe, które w przyszłości mają być połączone z podobnymi rowerostradami w Niemczech.

W gminie i mieście Węglińiec, nie znajdują się punkty pomiaru hałasu drogowego oraz Państwowy Monitoring Środowiska nie zakłada stworzenia takich punktów w przyszłości.

W porównaniu do Średniej Dobowej Ruchu Drogowego (SDRR), drogi wojewódzkie przechodzące przez obszar gminy i miasta Węglińiec charakteryzują się znacząco niższym natężeniem ruchu niż średnia krajowa w Polsce. Niższa ilość pojazdów na drogach wojewódzkich może mieć korzystny wpływ na środowisko naturalne, przyczyniając się do ograniczenia emisji hałasu.

W tabeli poniżej przedstawiono dodatkowo dane nt. Średniego Dobowego Ruchu Roczego (SDRR) na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2020/2021.

Tabela 6. Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/2021 na DW nr 296, DW nr 351, DW nr 350 przebiegające przez teren gminy i miasta Węglińiec

Numer punktu pomiarowego		02012	02013	02294	02118	02114	Średnia dla wszystkich dróg wojewódzkich w Polsce
Numer drogi		296	296	296	351	350	
Pikietaż	Początkowy	46,868	54,241	59,434	0,000	34,194	
	Końcowy	54,241	59,434	76,006	16,000	41,067	
Długość [km]		7,373	5,193	16,572	16,000	6,873	
Nazwa		GR. WOJ. - RUSZÓW /DW350/	RUSZÓW /DW350/ - JAGODZIN /DW351/	JAGODZIN /DW351/ - JELENIÓW /DK94/	JAGODZIN /DW296/ - PIENSK /DW353/	GR. WOJ. - RUSZÓW /DW296/	
SDRR pojazdy silnikowe ogółem [pojazdy/dobę]		2 108	2 152	2 447	970	1 042	4 231
Motocykle		42	41	47	10	10	49
Samochody osobowe mikrobusy		1 457	1 425	1 853	817	925	3 481
Lekkie samochody ciężarowe (dostawcze)		283	305	219	113	88	369
Samochody ciężarowe bez przyczep		25	204	300	8	18	94

Samochody ciężarowe z przyczepą	297	173	11	13	0	205
Autobusy	1	3	11	9	1	21
Ciągniki rolnicze	3	1	6	0	0	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GDDKiA, <https://www.gov.pl/web/gddkia/generalny-pomiar-ruchu-20202021>

Linie kolejowe znajdujące się na terenie gminy i miasta Węglińiec nie zostały objęte mapami akustycznymi.

Podsumowanie: analiza SWOT

Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem

Mocne strony	Słabe strony
— prowadzenie badań natężenia ruchu komunikacyjnego dróg wojewódzkich przez GDDKiA, — brak dużych zakładów mogących powodować hałas przemysłowy, — występowanie licznych szlaków rowerowych.	— brak punktów pomiarowych hałasu, — natężenie ruchu na drogach wojewódzkich na terenie gminy i miasta wyższe niż średnia dla wszystkich dróg wojewódzkich w Polsce.
Szanse	Zagrożenia
— remonty nawierzchni dróg publicznych, — stosowanie rozwiązań technicznych lub technologicznych wpływających na ograniczenie emisji hałasu, — właściwe opracowywanie planów akustycznych	— wzrost natężenia ruchu pojazdów na drogach, — rosnące koszty inwestycji drogowych

Źródło: Opracowanie własne

3.2.3 Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne występuje powszechnie w środowisku, przy czym ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które występują na terenie gminy i miasta Węglińiec, należą m.in.:

- stacje i linie energetyczne,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, medycynie, policji, straży pożarnej.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych

lub co najmniej na tych poziomach, a także zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Badania natężeń pól elektromagnetycznych były prowadzone w ramach PMŚ na terenie gminy i miasta Węglińiec w 2021 r. w jednym punkcie pomiarowym. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych.

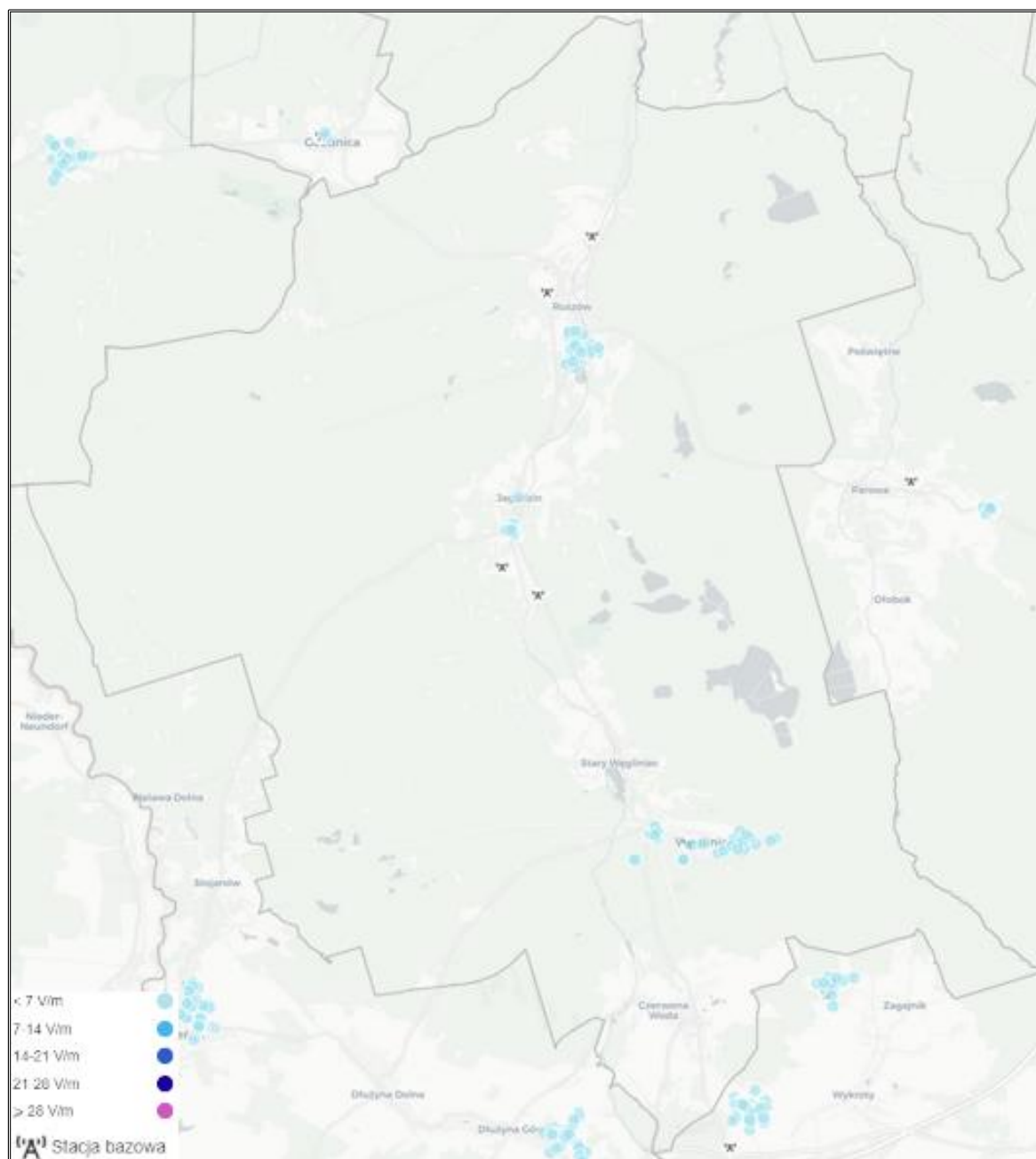
Tabela 8. Wyniki pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego w gminie i mieście Węglińiec w 2021 r. Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych

Lp.	Lokalizacja punktu pomiarowego (ppk)	Długość Geograficzna λ E	Szerokość Geograficzna φ N	Data wykonania pomiaru	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu 3 MHz-3000 MHz [V/m]
1	Węglińiec, Plac Wolności	15° 13' 24"	51° 17' 12"	25.08.2021	<0,8*

Źródło: Dana z GIOŚ

W lipcu 2021 r. Instytut Łączności – Państwowy Instytut Badawczy uruchomił, ogólnodostępny, bezpłatny System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne – SI2PEM. Dzięki niemu możliwe jest sprawdzenie poziomu pola elektromagnetycznego w dowolnie wybranych miejscu na terenie całego kraju. System ten oparty jest na danych z dziesiątek tysięcy pomiarów pól elektromagnetycznych wspartych zaawansowanymi modelami matematycznymi.

Tabela 9. Mapa pomiarów pola elektromagnetycznego na terenie gminy i miasta Węgliniec

Źródło: SI2PEM, <https://si2pem.gov.pl/>

Istniejące urządzenia na terenie gminy i miasta Węglińiec nie stanowią większego zagrożenia. Odnotowane pomiary wskazują na wyniki poniżej 7 V/m. W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym należy jednak uwzględniać następujące działania: wprowadzać zakazy lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych, a także ograniczać lokalizowanie stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.

Podsumowanie analiza SWOT**Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne**

Mocne strony	Słabe strony
— brak urządzeń powodujących większe zagrożenie w zakresie emisji szkodliwych fal elektromagnetycznych, — brak przekroczenia pola elektromagnetycznego na terenie gminy i miasta.	— linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia przebiegające przez teren gminy i miasta.
Szanse	Zagrożenia
— wprowadzenie systemu monitoringu środowiska – okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.	— rosnące zapotrzebowanie społeczeństwa na media (radio, telewizję, Internet) i urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.4 Gospodarowanie wodami

Monitoring wód powierzchniowych jest realizowany w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), czyli oddzielnych i znaczących elementów wód powierzchniowych, takich jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Sporządzane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oceny wód powierzchniowych bazują na sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) i odnoszą się do jakości całej JCWP. Zgodnie z wymaganiami prawnymi oceniany jest stan/potencjał ekologiczny, stan chemiczny i stan jakości wód. Szczegółowe przepisy dotyczące rodzajów punktów pomiarowo-kontrolnych, wyboru jednolitych części wód do monitorowania, zakresu poszczególnych programów monitoringu, częstotliwości poboru prób oraz sposobu wykonywania oceny zawarte są m.in. w:

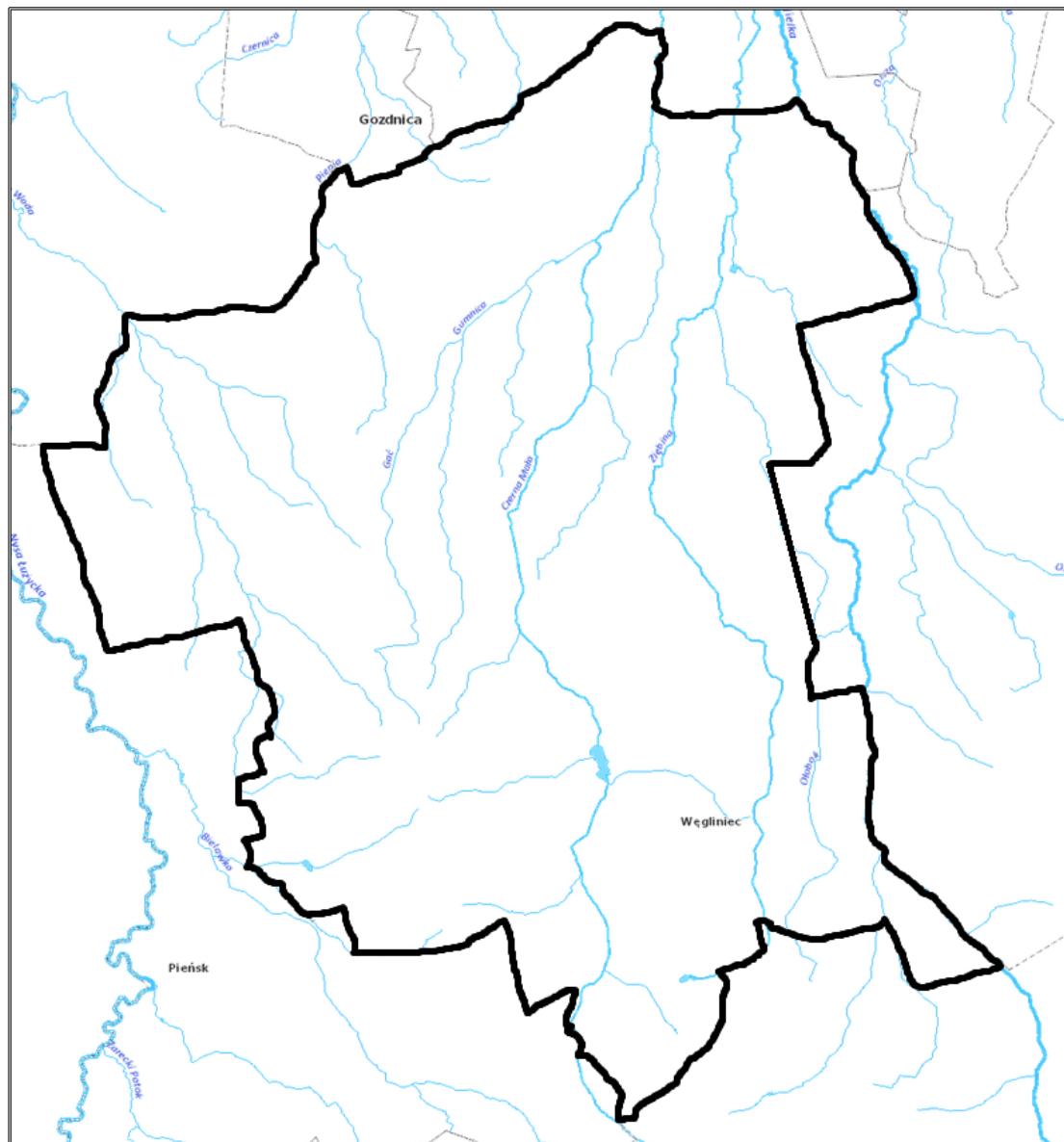
- rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. z 2021 r., poz.1576),
- rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1475).

Gmina i Miasto Węgliniec posiada gęstą sieć rzeczną. Pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Środkowej Odry, a jej główną sieć hydrograficzną tworzą ciek Czarna Mała. Wzdłuż wschodnich krańców płynie Czarna Wielka, jej źródła znajdują się na Pogórzu

Izerskim. Na terenie gminy i miasta znajdują się także rzeka - Nysa Łużycka oraz dwa potoki – Żółta Woda i Bielawka.¹⁶

Poniżej przedstawiono zlewnie jednolitych części wód powierzchniowych (dalej: JCWP) według obecnie obowiązującej II aktualizacji planów gospodarowania wodami dla obszarów dorzeczy.

Rysunek 8. Jednolite części wód powierzchniowych w granicach administracyjnych gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Isok.gov.pl, <https://wody.isok.gov.pl>

¹⁶ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Węglińiec.

Tabela 11. Wykaz JCWP w granicach administracyjnych gminy i miasta Węgliniec

KOD JCWP	Nazwa JCWP	TYP JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cel środowiskowy	
						Stan lub potencjał	Stan chemiczny
RW600010174569	Bielawka	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Naturalny	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	dla kadm(w), nikiel(w) poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW60000916853	Czarna Wielka do Ziębiny	Potok lub strumień nizinny	Naturalny	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW600009168679	Czarna mała	Potok lub strumień nizinny	Naturalny	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dobry stan chemiczny
RW600011174599	Nysa Łużycka od Żółtej Wody do Skrody	Rzeka nizinna	Naturalny	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny;	Dla benzo(a)piren(w) poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600010174589	Żółta Woda	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Naturalny	Zły	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny	Dla [benzo(a)piren(w), związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600011174573	Nysa Łużycka od Żareckiego Potoku do Żółtej Wody	Rzeka nizinna	Silnie Zmieniona Część Wód	Zły	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny;	Dla [nikiel(w), ołów(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Plan gospodarowania wodami, <http://karty.apgw.gov.pl:4200>

Do 2022 roku obowiązywał podział jednolitych części wód powierzchniowych zgodnie z I aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry z 2016. Do tego czasu podział JCWP, których zlewnie znajdowały się na terenie gminy i miasta, przedstawia się następująco:

- Bielawka - RW600017174569,
- Żółta Woda - RW600017174589,
- Czarna Wielka od źródła do Ziebiny - RW60001816853,
- Ziębina - RW600018168549,
- Czarna Mała do Czernicy - RW600018168679,
- Czernica - RW6000181686899,
- Nysa Łużycka od Żareckiego Potoku do Żółtej Wody - RW600019174579.

Badania i ocena jakości wód powierzchniowych wykonywane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Przez JCWP rozumie się oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, taki jak jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wodny, struga, strumień, potok, rzeka i kanał lub ich części, morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne.

Jednolite części wód powierzchniowych dzieli się na naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i stan chemiczny oraz sztuczne i silnie zmienione, dla których określa się potencjał ekologiczny i stan chemiczny. Ocena stanu JCWP jest prowadzona na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz na podstawie wyników klasyfikacji stanu chemicznego.

W celu wykonania klasyfikacji stanu ekologicznego/potencjału ekologicznego dokonuje się interpretacji wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz elementów hydromorfologicznych, w odniesieniu do wartości granicznych klas jakości, określonych w odpowiednich przepisach dla poszczególnych wskaźników jakości wód. Klasyfikacja stanu chemicznego polega na określeniu stężeń substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających oznaczanych w wodzie i biocie (rybach i mięczakach) i porównaniu tych stężeń ze środowiskowymi normami jakości ustalonymi w odpowiednich przepisach.

Do badań wzięto następujące części wód powierzchniowych:

Tabela 12. Wykaz jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy i miasta Węglińiec na podstawie geobazy aPGW 2016-2021

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Kod ppk	Nazwa ppk
PLRW600019174579	Nysa Łużycka od Żareckiego Potoku do Żółtej Wody	Punkt reprezentatywny dla JCWP znajduje się na terenie woj. lubuskiego	Nysa Łużycka - m. Sobolice
PLRW600017174589	Żółta Woda	Punkt reprezentatywny dla JCWP znajduje się na terenie woj. lubuskiego	Żółta Woda - ujście do Nysy Łużyckiej (m. Sanice)
PLRW600017174569	Bielawka	PL02S1401_2264	Bielawka – ujście do Nysy Łużyckiej (m. Stojanów)
PLRW600018168679	Czarna Mała do Czernicy	Punkt reprezentatywny dla JCWP znajduje się na terenie woj. lubuskiego	Czarna Mała - powyżej ujścia Czernej (m. Iłowa)
PLRW600018168549	Ziębina	Punkt reprezentatywny dla JCWP znajduje się na terenie woj. lubuskiego	Ziębina - ujście do Czernej Wielkiej (m. Klików)
RW60001816853	Czarna Wielka od źródła do Ziębiny	PL02S1401_3234	Czarna Wielka - m. Parowa

Źródło: Departament Monitoringu, Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu
Badania i oceny stanu wód dokonuje się w 6-letnich cyklach wodnych. W drugim cyklu planistycznym gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, obejmującym lata 2016-2021, na obszarze gminy i miasta Węglińiec wydzielono 7 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), których zlewnie w całości lub w części położone są w granicach administracyjnych.

Ocena stanu wód ww. JCWP na podstawie monitoringu wód powierzchniowych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przedstawia się następująco:

- Nysa Łużycka od Żareckiego Potoku do Żółtej Wody – stan ekologiczny został sklasyfikowany jako zły, o czym zdecydowały elementy biologiczne: zła klasa ichtiofauny. Stan wód określono jako zły;
- Żółta Woda – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydowały elementy fizykochemiczne – azot Kjeldahla, odczyn pH, fosfor ogólny. Najwyżej sklasyfikowane zostały element biologiczny – fitobentos. Stan wód określono jako zły;
- Bielawka – stan ekologiczny sklasyfikowano jako dobry, o czym zdecydował wysoki poziom oceny elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych,

fizykochemicznych (specyficznych) w których nie wykryto przekroczeń dopuszczalnego poziomu. Stan wód określono jako zły;

- Czarna Mała do Czernicy – stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako umiarkowany, o czym zdecydował element fizykochemiczne (specyficzne) – aldehyd mrówkowy. Najwyżej oceniono elementy hydromorfologiczne. Stan wód określono jako zły;
- Ziębina – potencjał ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako słaby, o czym zdecydował element biologiczny – makrobezkręgowce bentosowe. Wśród elementów hydromorfologicznych wysoko sklasyfikowane zostały m.in.: temperatura wody, zawiesina ogólna i tlen rozpuszczony. Przekroczenia wartości granicznych dla stanu dobrego odnotowano dla elementu fizykochemicznego – ogólny węgiel organiczny. Stan wód określono jako zły;
- Czarna Wielka od źródła do Ziębiny - stan ekologiczny JCWP sklasyfikowano jako zły, o czym zdecydował element biologiczny – ichtiofauna. Stan wód określono jako zły.

Szczegółowe wyniki oceny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Wyniki oceny badanych w latach 2016-2021 jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie są w granicach administracyjnych gminy i miasta Węglińiec

Nazwa ocenianej JCWP		Nysa Łużycka od Żareckiego Potoku do Żółtej Wody	Żółta Woda	Bielawka	Czerma Mała do Czernicy	Ziębina	Czerma Wielka od źródła do Ziębiny
Kod JCWP		PLRW600019174579	PLRW600017174589	PLRW600017174569	PLRW600018168679	PLRW600018168549	RW60001816853
Typ monitoringu		MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	5 (2019)	1 (2019)	2 (2021)	2 (2021)	4 (2021)	5 (2021)
	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	2 (2019)	2 (2019)	2 (2021)	1 (2018)	1 (2018)	2 (2018)
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	>2 (2019)	>2 (2019)	2 (2021)	2 (2021)	>2 (2021)	2 (2021)
	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	2 (2016)	2 (2019)	2 (2021)	>2 (2021)	>2 (2021)	2 (2018)
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)		5 Zły stan ekologiczny (2019)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2019)	2 Dobry potencjał ekologiczny (2021)	3 Umiarkowany potencjał ekologiczny (2021)	4 Słaby potencjał ekologiczny (2021)	5 Zły stan ekologiczny (2021)
STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)		Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)
OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)		Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

Od 2022 r. obowiązuje trzeci cykl planistyczny gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, obejmujący lata 2022-2027 oraz nowy wykaz jednolitych części wód. W obecnym cyklu wodnym na obszarze gminy i miasta Węglińiec wydzielono 6 JCWP, których zlewnie w całości lub w części położone są w granicach administracyjnych. Szczegółowe wyniki oceny przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych wód powierzchniowych, których zlewnie położona są w granicach administracyjnych gminy i miasta Węglińiec

Nazwa ocenianej JCWP		Bielawka	Czerna Wielka do Ziebrzy	Czerna mała	Nysa Łużycka od Żółtej Wody do Skrody	Żółta Woda	Nysa Łużycka od Żarckiego Połoku do Żółtej Wody
Kod JCWP		RW600010174569	RW60000916853	RW600009168679	RW600011174599	RW600010174589	RW600011174573
Typ monitoringu		MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO	MD, MO, MD/MO
Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód	Klasa elementów biologicznych (Rok ostatnich badań)	2 (2022)	5 (2021)	2 (2021)	5 (2022)	1 (2022)	4 (2022)
	Klasa elementów hydromorfologicznych (Rok ostatnich badań)	3 (2022)	2 (2018)	1 (2018)	1 (2022)	2 (2022)	2 (2022)
	Klasa elementów fizykochemicznych (grupy 3.1-3.5) (Rok ostatnich badań)	2 (2022)	2 (2021)	2 (2021)	>2 (2022)	2 (2022)	>2 (2022)
	Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6) (Rok ostatnich badań)	2 (2021)	2 (2018)	>2 (2021)	2 (2022)	2 (2022)	2 (2022)
STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY (Rok ostatnich badań)		2 Dobry potencjał ekologiczny (2021)	5 Zły stan ekologiczny (2021)	3 Umiarkowany potencjał ekologiczny (2021)	5 Zły stan ekologiczny (2019)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2019)	3 Umiarkowany stan ekologiczny (2019)
STAN CHEMICZNY (Rok ostatnich badań)		Stan chemiczny poniżej dobre (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)	Stan chemiczny poniżej dobrego (2021)
OCENA STANU JCWP (Rok ostatnich badań)		Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)	Zły stan wód (2021)

Źródło: GIOŚ, Monitoring wód powierzchniowych

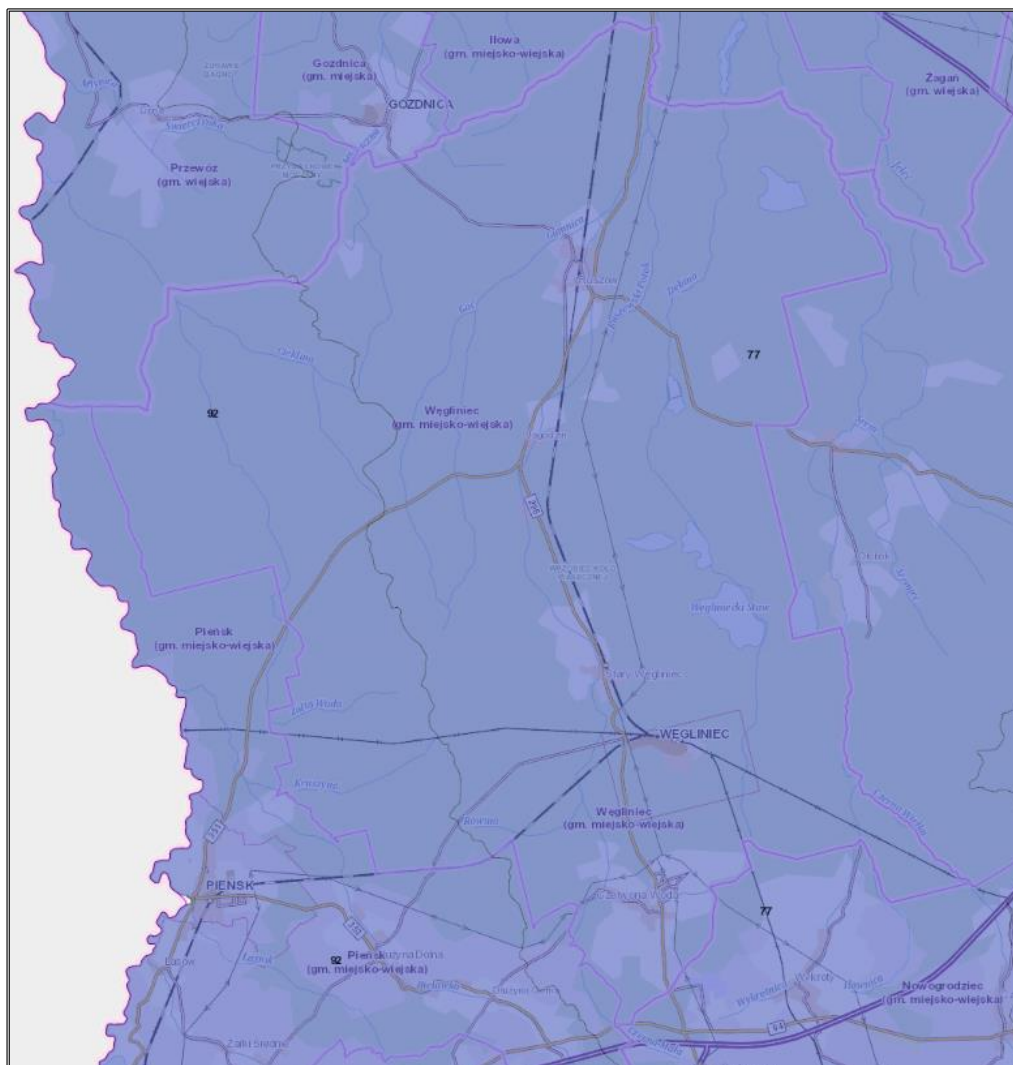
Występowanie zagrożenia powodziowego na danym terenie oznacza duże prawdopodobieństwo wystąpienia tam zjawiska powodzi. Na terenie gminy i miasta Węglińiec nie występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Główny strumień, jakim jest Czerna Mała, nie stanowi potencjalnego ryzyka powodziowego.

Według podziału Polski na 174, gmina i miasto Węglińiec położona jest na obszarze JCWPd nr 92 (GW600092) zajmująca mniejszą część terenu gminy w zachodnią stronę gminy i nr 77

(GW600077) która pokrywa pozostałe tereny. Obszary te stykają się ze sobą w zachodniej części gminy i miasta.

Lokalizację JCWPd przedstawiona została na rysunkach poniżej.

Rysunek 9. JCWPd na obszarze gminy i miasta Węglińiec

Źródło: <https://geologia.pgi.gov.pl/>

W ramach PMŚ, monitoring wód podziemnych jest prowadzony w sieciach krajowej i regionalnych. W odniesieniu do monitoringu krajowego, stan wód podziemnych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 15. Wody podziemne na terenie gminy i miasta Węglińiec

Kod	Numer	Powierzchnia [km ²]	Rok ostatniej oceny	Ocena stanu
GW600092	92	691.19	2019	Dobry
GW600077	77	2667.74	2019	dobry

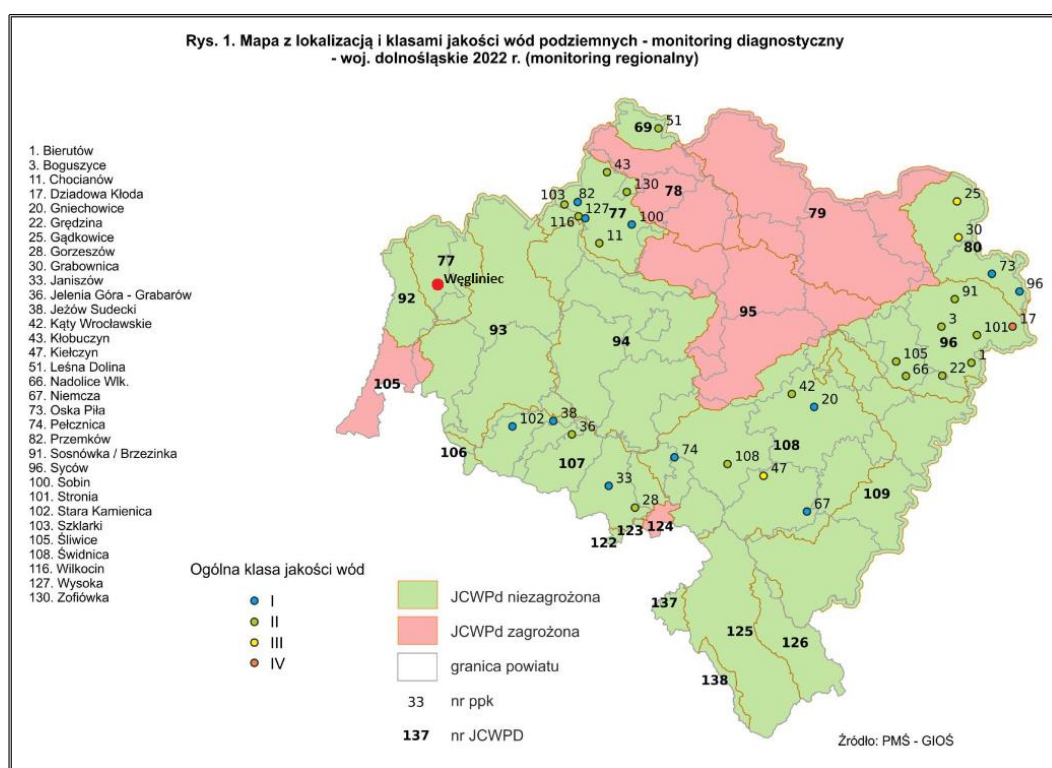
Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, <http://karty.apgw.gov.pl>

W ramach monitoringu regionalnego badania wód podziemnych były prowadzone na terenie gminy i miasta Węglińiec w 2021 r. w jednym punkcie pomiarowym na ujęciu wody pitnej w Ruszowie.

Na ww. ujęciu realizowano monitoring operacyjny wód podziemnych, badania prowadzono dwa razy w roku w II i III kwartale 2021 r. Wody z ujęcia w Ruszowie zakwalifikowano do wód niezadawalającej jakości (klasa IV).

W odniesieniu do badań prowadzonych od 2019 r., informacje dotyczące monitoringu regionalnego dla województwa dolnośląskiego, Gmina i Miasto Węglińiec znajduje się w regionie niezagrożonej JCWPd.

Rysunek 10. Mapa monitoringu diagnostycznego województwa dolnośląskiego w 2022 r.

Źródło: GIOŚ Wody Dolnośląskie, <https://www.gov.pl/web/gios/wody-lista-dolnoslaskie>

Zagrożenia mogące wpłynąć na jakość wód powierzchniowych i podziemnych

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych powodowane jest głównie przez bezpośrednią lub pośrednią działalność człowieka, np. rolnictwo, działalność gospodarczą, poziom urbanizacji terenu.

Do możliwych zagrożeń mogących wpłynąć na zasoby i jakość wód na terenie gminy i miasta należy zaliczyć m.in.: spływ powierzchniowy zanieczyszczeń, obciążonych głównie związkami biogennymi (azotem i fosforem) pochodzenia rolniczego. Zjawisko to jest potęgowane przez nadmierne stosowanie chemicznych środków ochrony roślin oraz ryzyko niewłaściwego wykonywania zabiegów agrotechnicznych. W przypadku nadmiernego, długotrwałego spływu

składników biogenych do wód, dochodzi do ich przeżyźnienia. Proces ten, zwany eutrofizacją prowadzi do szeregu konsekwencji tj. zakwity (gwałtowny rozwój makrofitów i toksycznego fitoplanktonu – glony, sinice), zakwaszenie wód, pogłębienie strefy beztlenowej, spadek przezroczystości wody, wymieranie ichtiofauny, a także znaczne pogorszenie walorów użytkowych, przyrodniczych i rekreacyjnych wód. W efekcie, zbiornik wodny ulega postępującej degradacji, która może doprowadzić do jego całkowitego zaniku na skutek zarastania. Eutrofizacja stanowi poważne zagrożenie dla wszystkich wód powierzchniowych na terenie Polski ze względu na ryzyko nadużywania nawozów i środków ochrony roślin, które dostają się do wód na skutek spływu powierzchniowego.

Istotnym źródłem presji na środowisko wodne jest niedostateczna sanitaryzacja obszarów gminy i miasta Węglińiec. W takiej sytuacji, mieszkańcy obszarów nieskanalizowanych korzystają ze zbiorników bezodpływowych (szamb), opróżnianych przez wyspecjalizowane firmy. Korzystanie z nieuszczelnego szamba grozi skażeniem bakteriologicznym gleby oraz wody wokół posesji, a zanieczyszczenia chemiczne są wchłaniane przez rośliny, w tym warzywa i zboża. Szkodliwe związki chemiczne rozprzestrzeniają się także na większe odległości, skażając wody podziemne.

Susza

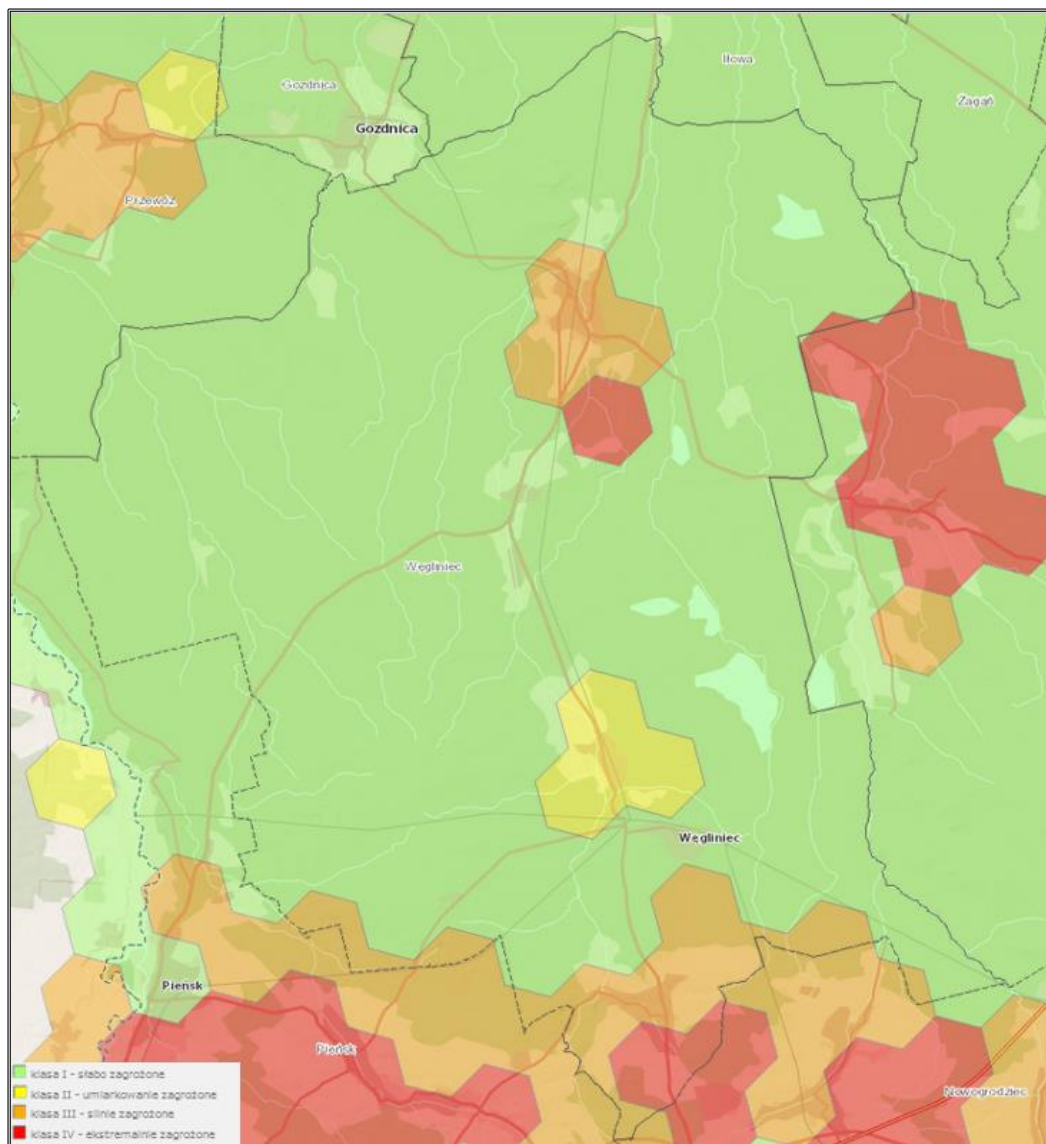
Suszę na danym terenie opisać można według podziału na:

- suszę rolniczą na terenach rolnych i leśnych,
- suszę hydrologiczną,
- suszę hydrogeologiczną.

Susza rolnicza to okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb roślin w profilu glebowym i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie. Teren gminy i miasta Węglińiec jest na ogół słabo zagrożony suszą rolniczą. Występują jednak rejony zarówno II klasy – w środkowej części, nad miastem Węglińiec, III - głównie w południowej części, IV klasy – w południowej części i niewielkim fragmencie we wschodniej części gminy i miasta.

Szczegółowe położenie terenów zagrożonych suszą pokazane zostało na rysunku poniżej.

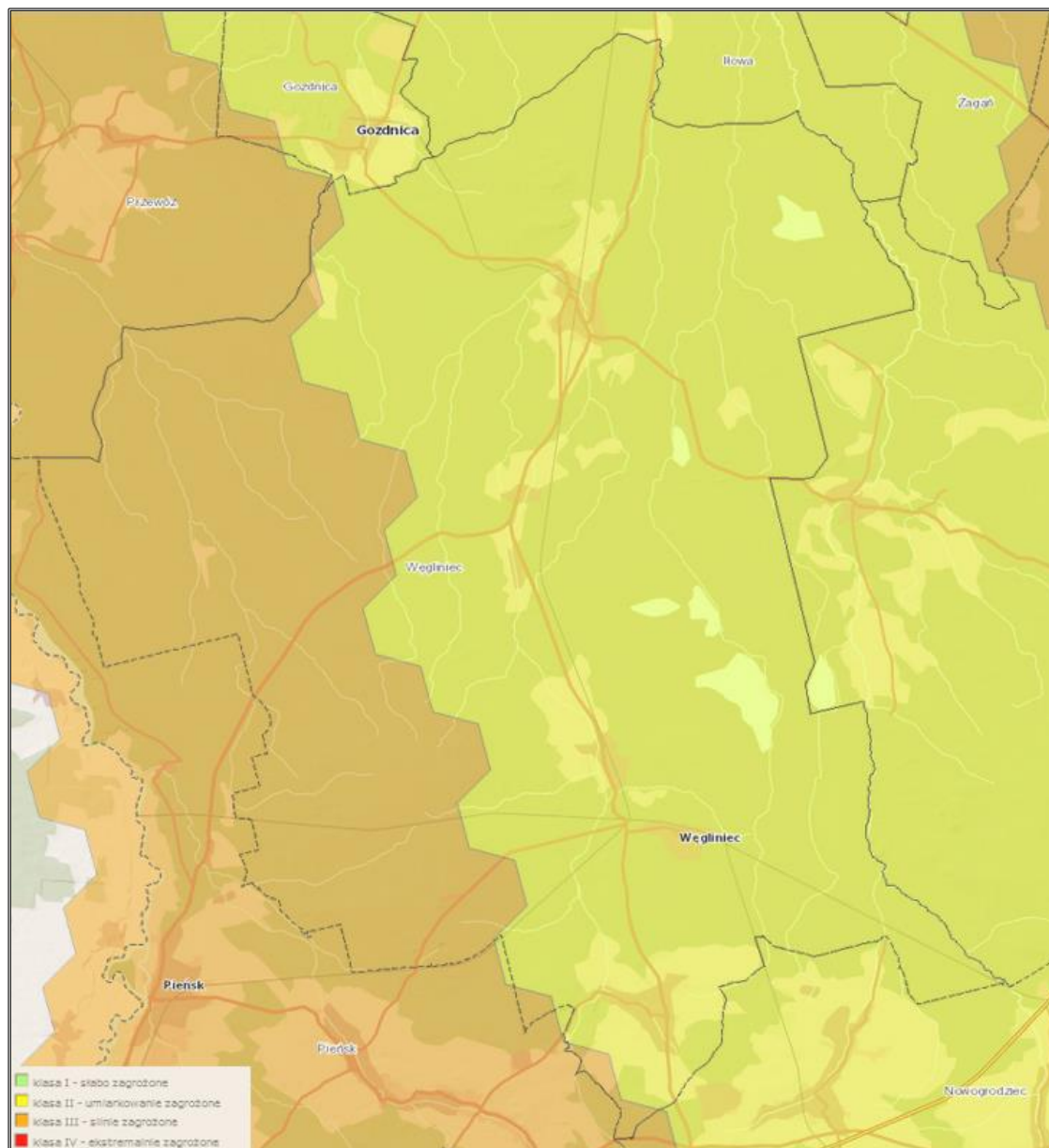
Rysunek 11. Mapa zagrożenia suszą rolniczą na terenie gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Hydroportal, <https://wody.isok.gov.pl>

Susza hydrologiczna to okres obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do sytuacji przeciętnej w wieloleciu. Susza hydrologiczna jest z reguły kolejnym etapem pogłębiającej się suszy atmosferycznej i rolniczej, ale może również ujawnić się i przebiegać po zakończeniu okresu bezopadowego. W gminie i mieście Węgliniec występuje w większości umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną, przy czym zachodnią część obszaru określona jest klasą III – silne zagrożenie. Szczegółowe dane przedstawiono na rysunku poniżej.

Rysunek 12. Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną na terenie gminy i miasta Węglińiec

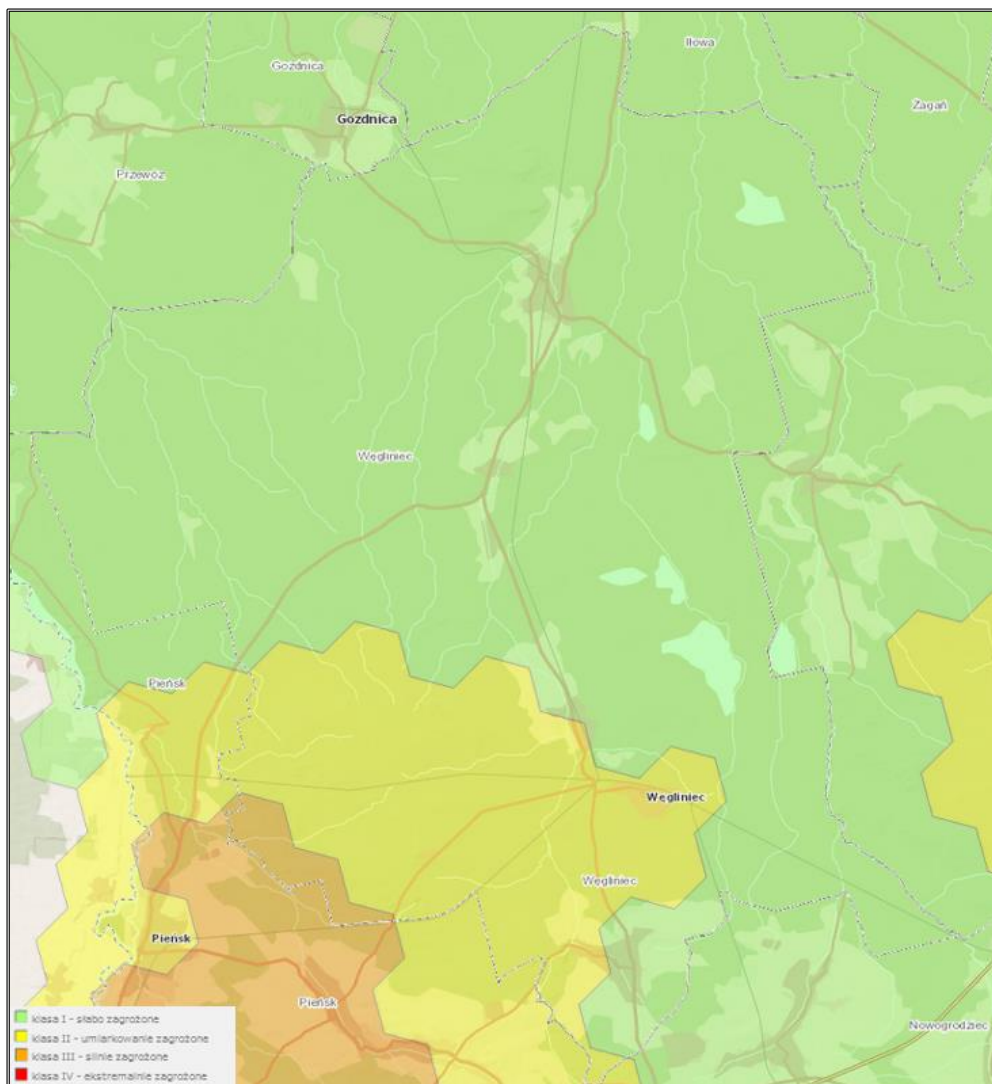

Źródło: Hydroportal, <https://wody.isok.gov.pl>

Susza hydrogeologiczna, nazywana również niżówką hydrogeologiczną, przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych. Jak przedstawiono na mapie poniżej, gmina i miasto Węglińiec jest w większości słabo zagrożona suszą hydrogeologiczną. Tereny określone jako umiarkowanie i silnie zagrożone suszą znajdują się w południowej i południowo- zachodniej części obszaru.

Szczegółowe dane przedstawiono na rysunku poniżej.

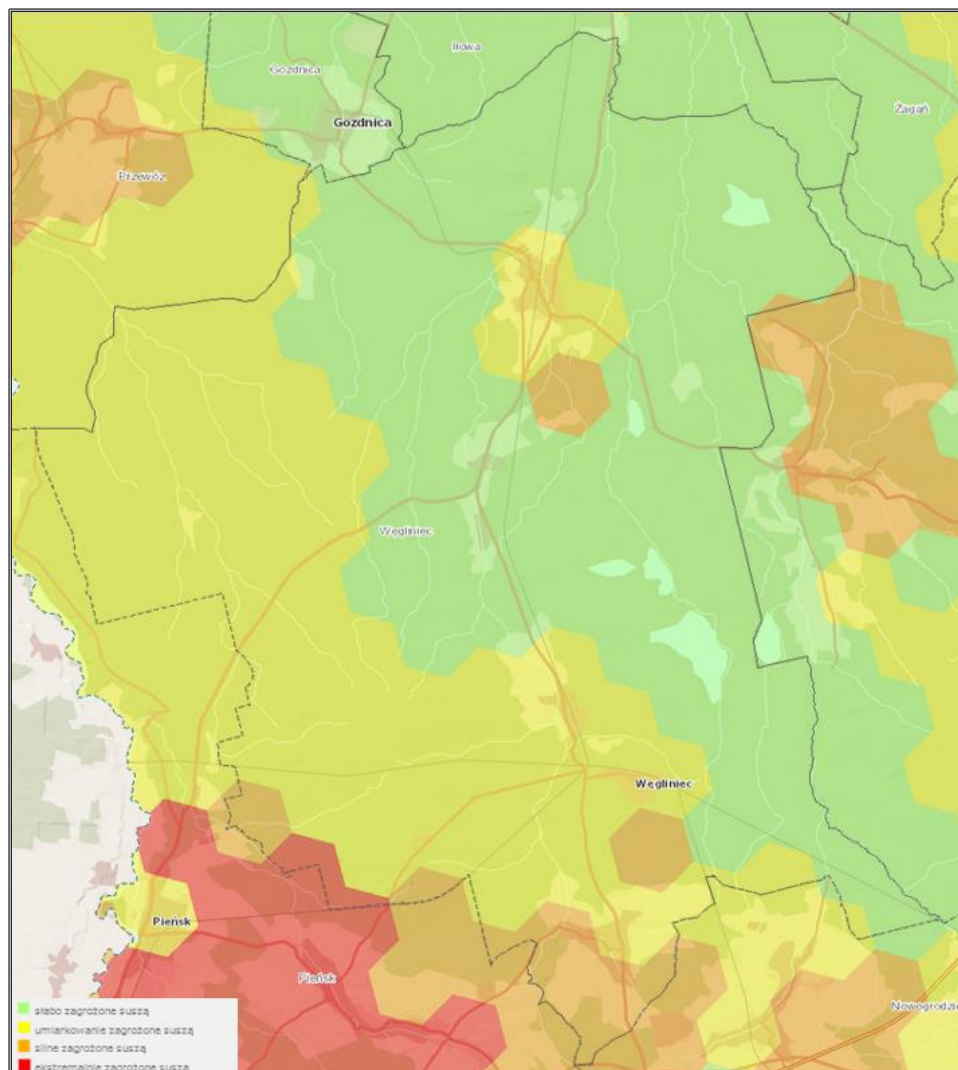
Rysunek 13. Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną na terenie gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Hydroportal, <https://wody.isok.gov.pl>

Analizując zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną gmina i miasto Węglińiec jest terenem w znacznym stopniu zagrożoną suszą w stopniu umiarkowanym. W południowo-zachodniej części znajdują się także tereny ekstremalnie zagrożone suszą.

Rysunek 14. Mapa łącznego zagrożenia suszą na terenie gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Hydroportal, <https://wody.isok.gov.pl>

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami

Mocne strony	Słabe strony
— niskie ryzyko powodziowe, — monitoring wód powierzchniowych i podziemnych w ramach państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez GIOŚ, — dobry stan wód podziemnych.	— występowanie terenów ekstremalnie zagrożonych suszą rolniczą, — zły stan wód powierzchniowych.
Szanse	Zagrożenia
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — zwiększenie ilości punktów monitoringowych wód, — kontynuacja działań z zakresu ochrony wód.	— działalność rolniczo-gospodarcza stanowiąca ryzyko zanieczyszczeń wód,

Źródło: Opracowanie własne

3.2.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Obecność sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie jednostki samorządu terytorialnego podnosi jakość życia mieszkańców poprzez zapewnienie ciągłości dostaw wody spełniającej wszelkie normy sanitarne oraz efektywnego odbioru i oczyszczania ścieków. Wyposażenie obszaru w podstawową infrastrukturę techniczną zwiększa również atrakcyjność dla potencjalnych mieszkańców oraz inwestorów.

Infrastruktura wodociągowa

W ciągu analizowanego okresu (2018-2022) ilość wody doprowadzonej do gospodarstw domowych zwiększyła się o 6 dam³ (2,89%). Wzrosła także długość sieci wodociągowej o 19,4 km (22,20%). Znaczący spadek odnotowano w liczbie awarii – o 15 (39,47%) przy jednoczesnym wzroście zużycia wody na jednego mieszkańca – o 2,3 m³ (9,31%). Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 17. Sieć wodociągowa na terenie gminy i miasta Węglińiec w latach 2018-2022

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022
Długość sieci wodociągowej	km	87,4	88,2	105,6	106,8	106,8
Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1114	1120	1179	1184	1200
Awarie sieci wodociągowej	szt.	38	36	28	26	23
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	207,4	211,3	210,3	201,7	213,4
Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na jednego mieszkańca	m ³	24,7	25,3	26,2	25,3	27,0
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych (ogółem)	%	78,4	78,5	79,2	79,5	82,8
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych (w miastach)	%	75,7	76,0	75,9	76,2	77,9
Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w % ogółu budynków mieszkalnych (na wsi)	%	79,1	79,1	80,1	80,4	84,2

Źródło: Dane z GUS

Według danych GUS, w 2022 r. stopień podłączony budynków mieszkalnych do infrastruktury wodociągowej wynosił 82,8% (77,9% w miastach, 84,2% na wsi), co pokazuje, iż w gminie i mieście Węglińiec jest wysoki stopień zwodociągowania.

Na terenie gminy i miasta Węglińiec znajdują się 2 stacje uzdatniania wody: w miejscowości Węglińiec i Ruszów, przepompownia w Starym Węglińcu oraz sieć wodociągowa na terenie prawie całej gminy.

Stacja Uzdatniania Wody Węglińiec -obsługuje miejscowości Węglińiec, Stary Węglińiec, Piaseczna, Jagodzin, Czerwona Woda, Zielonka

Stacja Uzdatniania Wody Ruszów-obsługuje miejscowości Ruszów, część Kościelna Wieś, Okrąglica.

Zgodnie z rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu nr 2/2009 z dnia 28 maja 2009 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej w miejscowości Węglińiec, gmina Węglińiec, powiat zgorzelecki, województwo dolnośląskie, wszystkie strefy ochrony ujęcia wody zostały zniesione.

Zakład Usług Komunalnych (ZUK) w Węglińcu w 2023 r. przeprowadził badania wody na terenie gminy i miasta Węglińiec w dwóch Stacji Uzdatniania Wody (SUW): w Węglińcu oraz w Ruszowie. Wyniki badań przedstawione zostały w tabelach poniżej.

Tabela 18. Badanie jakości wody na terenie gminy i miasta Węglińiec

Lp.	Badane cechy	Jednostka	Wynik badania (dopuszczalne)	
			SUW Węgliniec	SUW Ruszów
			08.05.2023r.	08.05.2023r.
Badania fizykochemiczne				
1	pH	-	7,4 ± 0,2	7,1 ± 0,2
			6,5-9,5	6,5-9,5
2	Przewodność elektryczna	µS/cm	297 ± 21	152± 11
			-2500	-2500
3	Barwa	mg/l Pt	5 ± 1	5 ± 1
			(akceptowana przez konsumenta bez wyraźnych zmian)	(akceptowana przez konsumenta bez wyraźnych zmian)
4	Mętność	NTU	<0,05 ± 0,01	<0,05 ± 0,01
			(akceptowana przez konsumenta bez wyraźnych zmian)	(akceptowana przez konsumenta bez wyraźnych zmian warunkowo 4NTU)
5	Stężenie jonu amonowego /azotu w mg/l NH ₄ ⁺	mg/l NH ₄ ⁺	<0,05 ± 0,008	<0,05 ± 0,008
			-0,5	-0,5
6	Stężenie azotu azotanowego	mg/l NO ₃	16,7 ± 2,8	1,46 ± 0,22
			-50	-50
7	Stężenie azotu azotynowego	mg/l NO ₂	<0,080	<0,080

Lp.	Badane cechy	Jednostka	Wynik badania (dopuszczalne)	
			SUW Węglińiec	SUW Ruszów
			08.05.2023r.	08.05.2023r.
			-0,5	-0,5
8	Stężenie żelaza	µg/l Fe	<50,00	<50,00
			-200	-200
9	Stężenie manganu	µg/l Mn	<5	<5
			<50	<50
10	Zapach	-	Z3R	Z3R
			(akceptowana przez konsumenta bez wyraźnych zmian)	(akceptowana przez konsumenta bez wyraźnych zmian)
11	Twardość ogólna	mg/l CaCO ₃	101 ± 10	52 ± 5
			woda miękka	woda bardzo miękka
Badania makrobiologiczne				
1	Liczba bakterii typu coli	Jtk	0	0
			0	0
2	Liczba bakterii Escherichia coli	Jtk	0	0
			0	0
3	Liczba enterokoków kałowych	Jtk	0	0
			0	0

Źródło: Zakład Usług Komunalnych w Węglińcu, <https://zukunftwegliniec.pl/badania-jakosci-wody>

Tabela 19. Twardość wody w gminie i mieście Węglińiec

Skala Twardości	Jednostki twardości					
	mval/l	mmol/l	mg/l(ppm) CaCO ₃	stopnie niemieckie °dH	stopnie angielskie °e	stopnie francuskie °f
Woda bardzo miękka	0-1,78	0-0,89	0-89	0-5	0-6,23	0-8,9
woda miękka	1,78-3,57	0,89-1,79	89-179	5-10	6,23-12,50	8,9-17,9

Skala Twardości	Jednostki twardości					
	mval/l	mmol/l	mg/l(ppm) CaCO ₃	stopnie niemieckie °dH	stopnie angielskie °e	stopnie francuskie °f
woda o średniej wartości	3,57-5,35	1,79-2,68	179-268	10-15	12,50-18,73	17,9-26,8
woda o znacznej twardości	5,35-7,13	2,68-3,57	268-357	15-20	18,73-24,96	26,8-35,7
woda twarda	7,13-10,70	3,57-5,35	357-535	20-30	24,96-37,45	35,7-53,5
woda bardzo twarda	>10,70	>5,35	>535	>30	>37,45	>53,5

Źródło: Zakład Usług Komunalnych w Węglińcu, <https://zukwegliniec.pl/badania-jakosci-wody>

W efekcie przeprowadzonych badań, woda w badanych ujęciach wody nie wykazała przekroczenia norm określonych norm oraz nie stwierdzono podstaw do uznania wód w badanych ujęciach za nieprzydatne do spożycia.

Infrastruktura kanalizacyjna

W 2022 r. udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej wyniósł zaledwie 20,4%. Pokazuje to, że dostęp do kanalizacji w Gminie i Mieście Węglińiec w tym samym roku był niski, co spowodowane było niskim odsetkiem budynków mieszkalnych podłączonych do kanalizacji sanitarnej na wsi – 4,5% przy 77,9% odsetku podłączeń w mieście. Szczegółowe dane przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 20. Infrastruktura kanalizacyjna na terenie gminy i miasta Węglińiec

Wyszczególnienie	Jedn. miary	2018	2019	2020	2021	2022
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	9,9	10,1	10,1	10,1	10,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	272	274	278	279	279
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	102,4	107,2	106,1	95,0	94,9
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej (ogółem)	%	20,0	20,2	19,6	19,7	20,4
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej (w miastach)	%	75,7	76,0	75,9	76,2	77,9
Udział budynków mieszkalnych podłączonych do infrastruktury kanalizacyjnej (na wsi)	%	4,5	4,5	4,3	4,3	4,5

Źródło: Dane z GUS

Na terenie gminy i miasta Węglińcie oczyszczalnie ścieków znajdują się w miejscowości Węglińiec, w części miejscowości Ruszów, oraz Zielonka służące do odprowadzania ścieków komunalnych.

Gmina i Miasto Węglińiec nie należy do żadnej z aglomeracji ściekowej.

W gminie i mieście Węglińiec tylko niewielki odsetek osób korzysta z sieci kanalizacyjnej. Znaczna większość gospodarstw domowych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej, znajdujących się na terenach nieskanalizowanych, korzystają ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Gmina i Miasto Węglińiec prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Stan zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni przydomowych na dzień 31 grudnia 2022 r. przedstawia się następująco:

- zbiorniki bezodpływowe – 909,
- przydomowe oczyszczalnie ścieków – 252.

Za obsługę i wywóz nieczystości płynnych na terenach nieskanalizowanych gminie i mieście Węglińiec, odpowiedzialne są specjalistyczne samochody dowożące ścieki do oczyszczalni.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 21. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Mocne strony	Słabe strony
— wysoki stopień zwodociągowania gminy i miasta, — brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z sieci wodociągowej, — funkcjonowanie oczyszczalni ścieków, — rosnąca liczba przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, — prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i przydomowych oczyszczalni ścieków.	— Gmina i Miasto Węglińiec nie należy do aglomeracji ściekowej, — dysproporcja pomiędzy poziomem skanalizowania, a zwodociągowania gminy i miasta.
Szanse	Zagrożenia
— rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej, — prowadzenie kontroli zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.	— ryzyko niewłaściwego zagospodarowania nieczystości ciekłych przez właścicieli, — awarie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.6 Zasoby geologiczne

Przez obszar gminy i miasta przebiega granica jednostek fizycznogeograficznych, która powoduje różnice między północną i środkową, a południową częścią. Część północna

i środkowa związana jest z utworami i procesami plejstoceniowymi i holoceniowymi, a w południowej części odznaczają się utwory starsze.¹⁷

Na podłożu tego terenu składają się czwartorzędowe utwory piaszczysto – żwirowe pochodzenia rzeczno-fluwio-glacialnego oraz gliny zwałowe pochodzenia wodnolodowcowego i morenowego. Cienkie warstwy mady i torfów utworzyły się w obrębie dolin rzecznych.

Na terenie gminy i miasta Węglińiec znajdują się cenne złoża surowców naturalnych eksploatowanych: surowiec ilasty ceramiki budowlanej, kwarcoplast, kruszywa, żwiry, kaolin. Złoża do eksploatacji: węgiel brunatny z dużą zawartością substancji bitumicznych i aromatycznych oraz piaski szklarskie i formierskie. Poniższa tabela przedstawia aktualne koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż na terenie gminy i miasta Węglińiec.

Tabela 22. Charakterystyka złóż kopalin położony na terenie gminy i miasta Węglińiec

Nr złoża	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania
KN 1203	Czerwona Woda	zmiana rodzaju kopaliny w złożu
GO 500	Czerwona Woda SW	złożo skreślone z bilansu zasobów
WB 734	Czerwona Woda-Parzyce	złożo o zasobach prognostycznych
WB 5100	Kaławsk-Południe	złożo skreślone z bilansu zasobów
WB 419	Kaławsk-szyb główny	eksploatacja złoża zaniechana
IB 2004	Kamienna	eksploatacja złoża zaniechana
WB 785	Przewóz-Iłowa-Węglińiec	złożo o zasobach prognostycznych
IB 2003	Rzychlinek	eksploatacja złoża zaniechana
GC 10336	Zebrzydowa Zachód	złożo zagospodarowane
KA 1095	Zofia	złożo rozpoznane szczegółowo

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

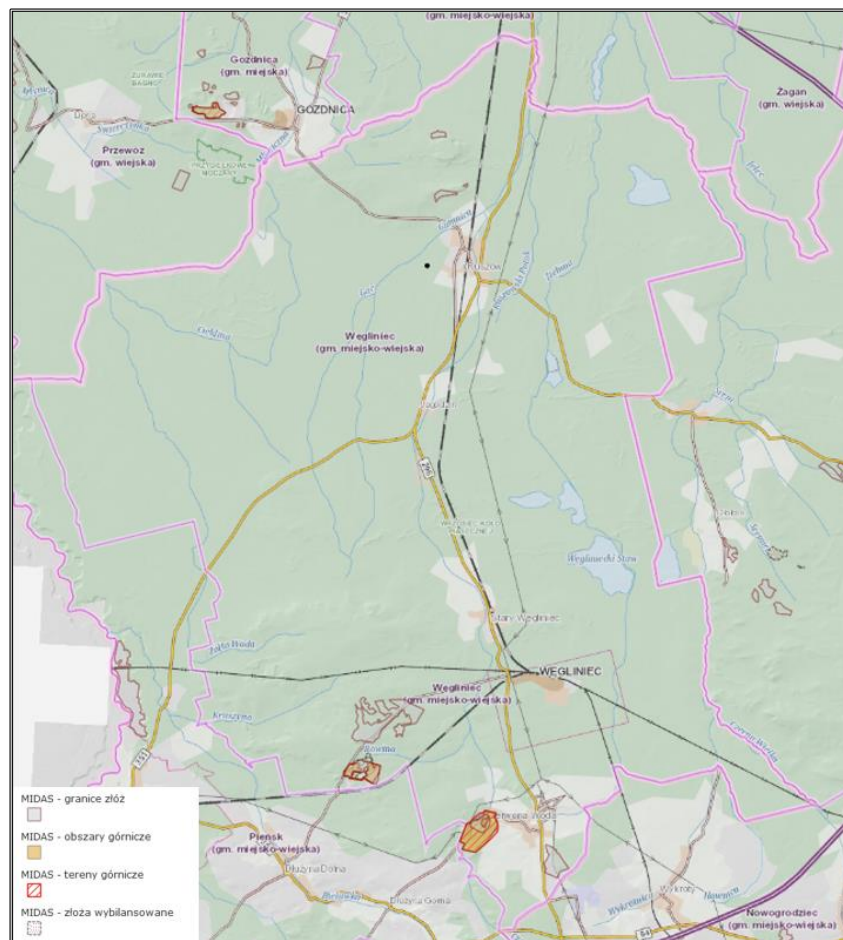
Tabela 23. Aktualne przestrzenie górnicze na obszarze gminy i miasta Węglińiec

Nazwa przestrzeni	Typ	Nr w rejestrze	Położenie
Łucjan	OG	7/1/8	Czerwona Woda
Zebrzydowa Zachód II	OG	10-1/2/148b	Zielonka

Źródło: Serwis MIDAS, PIG-PIB, Centralna Baza Danych Geologicznych

¹⁷ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Węglińiec

Tabela 24. Obszary górnicze/złóż na terenie gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, <https://geologia.pgi.gov.pl>

Zgodnie z mapą dostępną na stronie Państwowego Instytutu Geologicznego (System Ochrony Przeciwośuwiskowej SOPO), na terenie gminy i miasta Węglińiec nie rozpoznano obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne

Mocne strony	Słabe strony
— brak rozpoznanych terenów osuwiskowych, — występowanie złóż surowców mineralnych i obszarów górniczych możliwych do wykorzystania w budownictwie.	— możliwa degradacja powierzchni ziemi ze względu na eksploatację występujących na terenie gminy i miasta zasobów kopalin.
Szanse	Zagrożenia
— ochrona kopalin w planach zagospodarowania przestrzennego, — nacisk na rekultywację terenów po zakończonych eksploatacjach kopalin	— presja ze strony działających podmiotów gospodarczych zajmujących się eksploatacją złóż kopalin, — nielegalna eksploatacja kopalin.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.7 Gleby

Jakość gleb w istotny sposób wpływa na potencjał jednostek samorządu terytorialnego. Gleby dobrej jakości oznaczają nie tylko zdrowe i wysokie plony, ale także warunkują prawidłowy rozwój człowieka, gdyż wraz z pożywieniem roślinnym i zwierzęcym dostarczają odpowiedniej ilości wysokokalorycznych składników odżywczych, witamin, substancji mineralnych, niezbędnych do budowy i właściwego funkcjonowania organizmu. Razem z pożywieniem człowiek pobiera składniki korzystne, jak i niekorzystne dla swego rozwoju. Jakość gleb ma wpływ na rozmieszczenie upraw rolniczych, ale zależy ona również od odpowiedniej wilgotności, nawożenia mineralno-organicznego, warunków termicznych oraz opadów atmosferycznych.

Na stan gleb wpływają głównie czynniki pochodzenia antropogenicznego:

- Intensywne rolnictwo – stosowanie wysoko wydajnych maszyn, technik uprawy i hodowli, nadmierne wykorzystywanie nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, co może prowadzić do degradacji chemicznej gleb (przeciążenie nadmierną ilością substancji chemicznych, w tym metalami ciężkimi, co prowadzi do zakwaszenia, zasolenia, alkalizacji, zmian jakościowych i ilościowych w próchnicy) oraz degradacji fizycznej gleb (utrata określonej masy gleby, zmiany struktury gleby, nadmierne zagęszczenie i niekorzystne zmiany stosunków wodnych, erozja spowodowana niewłaściwym użytkowaniem gruntów);
- Działalność zakładów produkcyjno-usługowych – przyczyniająca się głównie do degradacji chemicznej gleb, na skutek emisji szkodliwych substancji do atmosfery, odprowadzania ścieków;
- Komunikacja i transport samochodowy – przyczyniający się do zanieczyszczenia gleb położonych w bezpośrednim sąsiedztwie intensywnie użytkowanych szlaków komunikacyjnych (degradacja chemiczna).

Ponadto negatywny wpływ na jakość gleb wywierają: składowanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych, wypalanie traw, palenie odpadów na powierzchni ziemi, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczelne szamba.

Nasilające się stałe wpływy różnorodnych form działalności rolniczej, usługowej i urbanizacyjnej przyczyniają się do znacznych zmian w naturalnych warunkach glebowych. Zmiany te przejawiają się w postaci szeregu form degradacji pokrywy glebowej i prowadzą do wytworzenia gleb o zmienionym profilu i właściwościach fizykochemicznych. Procesy degradacji gleb związane są przede wszystkim z:

- rejonami intensywnej produkcji rolnej i hodowlanej,
- intensywnej melioracji gleb,
- rejonami budowy nowych osiedli mieszkaniowych,

- trasami komunikacyjnymi,
- terenami eksploatacji kopalin lub wyrobisk poeksploatacyjnych.

Przekształcenia mechaniczne gleb powodowane są przez zabudowę terenu, utwardzanie i ubicie podłoża, zdjęcie pokrywy glebowej lub jej wymieszanie z elementami obcymi (np. gruzem budowlanym) oraz w wyniku formowania wykopów i wyrównań. Ważnym czynnikiem jest emisja zanieczyszczeń powietrza i opad zanieczyszczeń oraz procesy chemicznej degradacji gleb przez niewłaściwie prowadzoną gospodarkę ściekową i odpadową.

Na podłoże terenów gminy i miasta składają się czwartorzędowe utwory piaszczysto - żwirowe pochodzenia rzeczno i fluwioglacjalnego oraz gliny zwałowe pochodzenia wodnolodowcowego i morenowego. Cienkie warstwy mad i torfów utworzyły się w obrębie dolin rzecznych. Gleby o różnej gliniastości wytworzone z piasków są mało żyzne, przepuszczalne. Najczęściej są to gleby bielcowe, nie preferowane rozwoju rolnictwa. Również negatywnymi czynnikami są stosunkowo wysoki poziom degradacji rolnej oraz występujące zanieczyszczenia. Występujące gleby, są glebami niskiej jakości, ponieważ zaliczane są do V i VI klasy. Nie osiągają one wysokiej efektywności, mimo przeprowadzanych kosztownych zabiegów¹⁸.

Okolo 86% powierzchni gminy i miasta stanowią lasy, przede wszystkim sosnowe, co w połączeniu z niską klasą bonitacyjną gleb (od IV do VI) nie stwarza większych możliwości dla rozwoju rolnictwa¹⁹.

Na obszarze gminy i miasta Węglińiec nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowo-kontrolny, zatem nie jest ona objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby

Mocne strony	Słabe strony
— brak prowadzenia działalności szczególnie uciążliwej na środowisko na terenie gminy i miasta.	— brak stałych punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu gleb na obszarze gminy i miasta, — gleby niskich klas bonitacyjnych,
Szanse	Zagrożenia
— wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, — popularyzacja rolnictwa ekologicznego,	— postępująca urbanizacja i fragmentacja terenu, — erozja wodna i wietrzna,

¹⁸ Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2015-2018 z perspektywą do 2022 roku

¹⁹ Ibidem.

— restrykcyjne normy środowiskowe dla przedsiębiorstw wpływające na zapobieganie skażeniu gleb, — rozwój sieci kanalizacyjnej.	— ryzyko degradacji gleb w związku z działalnością rolniczą i używaniem sztucznych nawozów, — ryzyko zanieczyszczeń gleb w przypadku niewłaściwej gospodarki ściekowej i odpadowej.
---	--

Źródło: Opracowanie własne

3.2.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gospodarka odpadami jest jednym z ważniejszych zadań w kwestii ochrony środowiska. Niewłaściwe postępowanie z odpadami wywiera negatywny wpływ na otaczającą przyrodę, zdrowie ludzi oraz warunki bytowe. Z tego powodu istotne jest prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami oraz ograniczenie ich powstawania.

Na obszarze gminy i miasta Węglińiec obowiązuje regulamin utrzymania czystości i porządku. Określa ona szczegółowe zasady w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie analizowanej jednostki, głównie poprzez ustalenie, m.in.:

- 1) w zakresie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych,
- 2) w zakresie uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,
- 3) w zakresie mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami samochodowymi i warsztatami naprawczymi,
- 4) w zakresie utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów,
- 5) częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości,
- 6) wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami,
- 7) obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe,
- 8) wymagania odnośnie do utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej,
- 9) warunki uznania, że odpady komunalne są zbierane w sposób selektywny.

System odbioru odpadów komunalnych na terenie gminy i miasta Węglińiec obejmuje właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych ponieważ zgodnie z uchwałą nr 708/XLI/21 z dnia 28 października 2021 r. od dnia 1 stycznia 2022 r. włączono do gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy a powstają odpady komunalne.

W roku 2022 na terenie Gminy i Miasta Węglińiec obowiązywał selektywny sposób zbierania odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości, wprowadzony Uchwałą nr 197/XVI/19 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 5 grudnia 2019 r. i obowiązujący od dnia 01 stycznia 2020 r.

W Węglińcu przy ul. Leśnej 1 A funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, gdzie mieszkańcy nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy i miasta Węglińiec mogą dostarczyć i bezpłatnie pozostawić wytworzone na danej nieruchomości odpady komunalne zebrane wyłącznie w sposób selektywny.

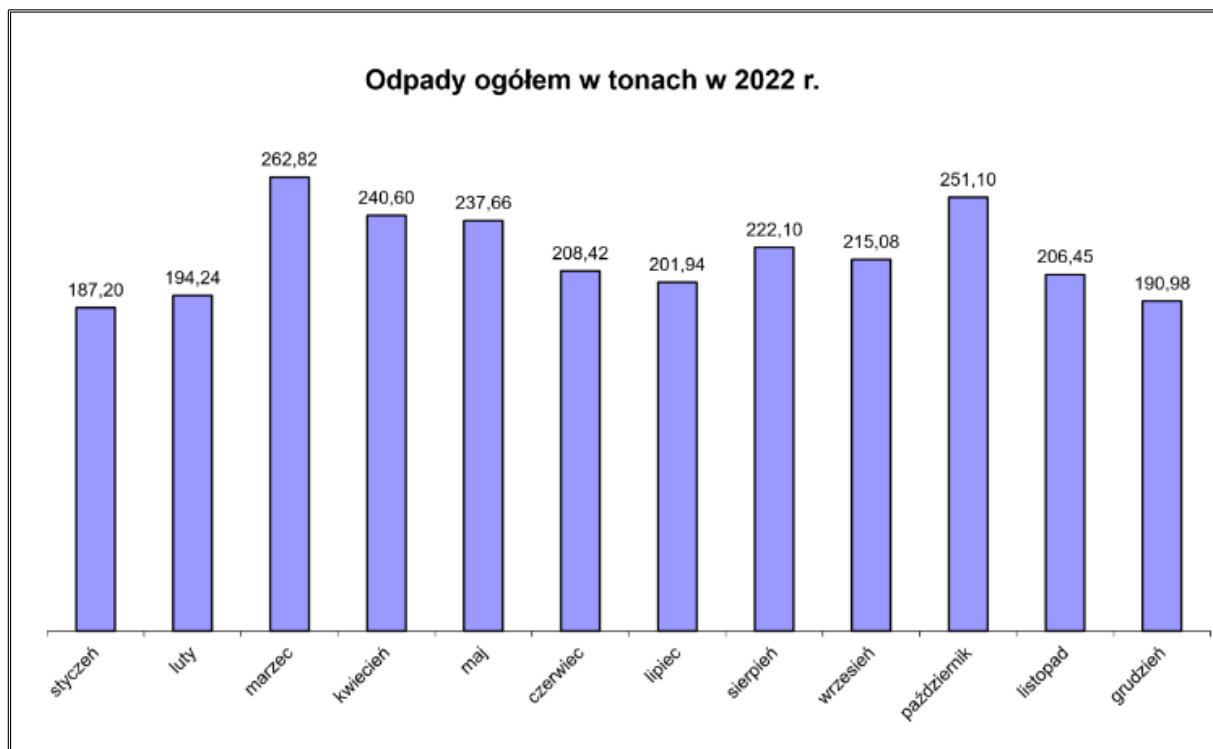
W latach 2021 i 2022 Zakład Gospodarki i Usług Komunalnych w Lubaniu odpowiedzialny za gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi odebrał odpady z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie gminy i miasta Węglińiec.

W roku 2022, z nieruchomości zamieszkałych objętych gminnym systemem, odebrano 2 545,68 ton odpadów komunalnych, oraz 72,91 ton odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych. Łączna ilość odebranych odpadów komunalnych z tego obszaru, w tym roku wyniosła 2 618,59 ton.

W poprzednim roku, 2021, Zakład odebrał 2 590,50 ton odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych objętych systemem gospodarowania, oraz 250,96 ton odpadów komunalnych z nieruchomości niezamieszkałych na terenie gminy i miasta Węglińiec. Łączna ilość odebranych odpadów komunalnych z tego obszaru wyniosła 2 685,05 ton.

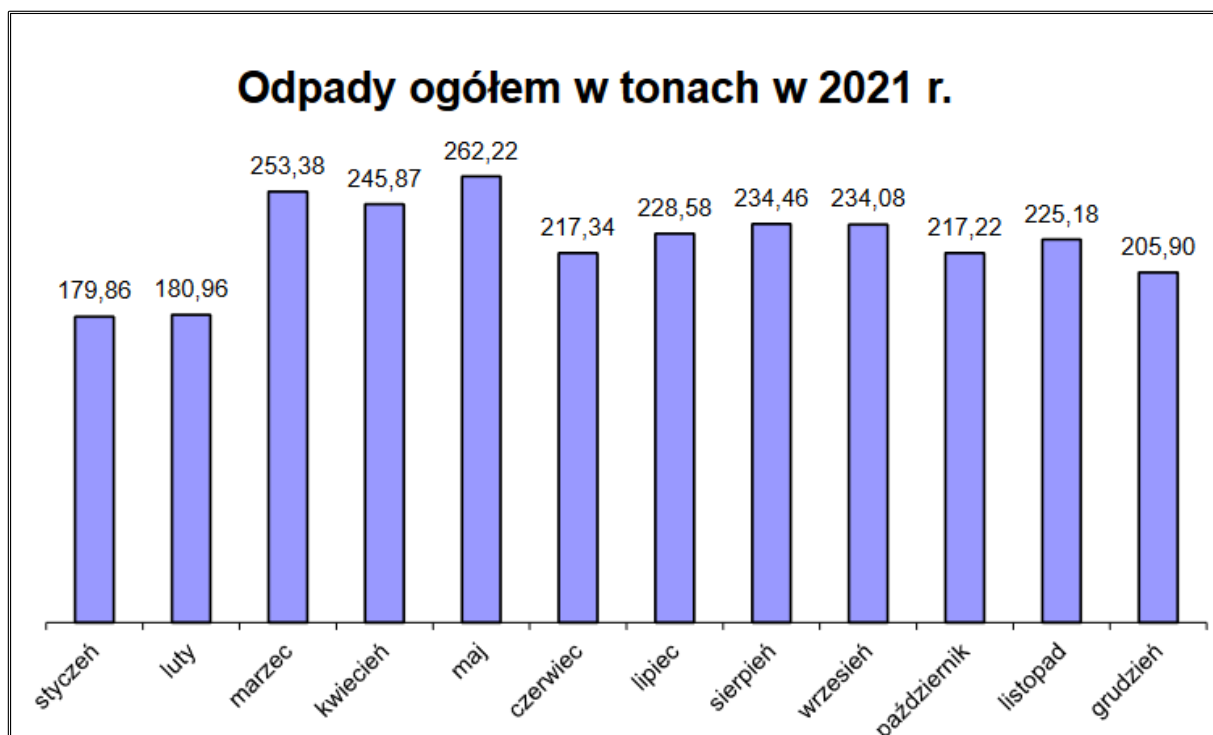
Poniżej przedstawiono wykresy na których przedstawiono szczegółowe dane.

Wykres 1. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy i miasta Węgliniec w 2022 r

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy i Miasta Węgliniec za 2022 r.

Wykres 2. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy i miasta Węgliniec w 2021 r.

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy i Miasta Węgliniec za 2022 r.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 27. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Mocne strony	Słabe strony
— realizacja „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy i miasta Węglińiec”, — dofinansowanie z WFOŚ na demontaż, odbiór i utylizację wyrobów azbestowych od mieszkańców, — funkcjonujący PSZOK na terenie gminy i miasta.	— niewystarczający stopień usunięcia wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie gminy i miasta.
Szanse	Zagrożenia
— edukacja z zakresu świadomości ekologicznej mieszkańców, — regulacje prawne dotyczące gospodarowania odpadami.	— rosnące koszty systemu gospodarowania odpadami — dzikie wysypiska śmieci.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.9 Zasoby przyrodnicze

Według danych z GUS, w 2022 r. powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie gminy i miasta Węglińiec wynosiła 29 198,37 ha. Lesistość na wskazanym terenie wynosi aż 83,3%, co przekłada się na 358,7 ar na 1 mieszkańca gminy i miasta. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe dane na temat lasów i gruntów leśnych.

Tabela 28. Lasy i grunty leśne na terenie gminy i miasta Węglińiec

Wyszczególnienie	Jednostka	2022
Powierzchnia gruntów leśnych		
ogółem	ha	29 198,37
lesistość	%	83,3
grunty leśne publiczne ogółem	ha	29 095,71
grunty leśne publiczne Skarbu Pastwa	ha	29 095,71
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	29 071,39
grunty leśne prywatne	ha	102,66
Powierzchnia lasów		
las ogółem	ha	28 254,34
las publiczne ogółem	ha	28 151,68
las publiczne Skarbu Państwa	ha	28 151,68
las publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	28 127,36
las publiczne Skarbu Państwa w zasobie Własności Rolnej SP	ha	11,40

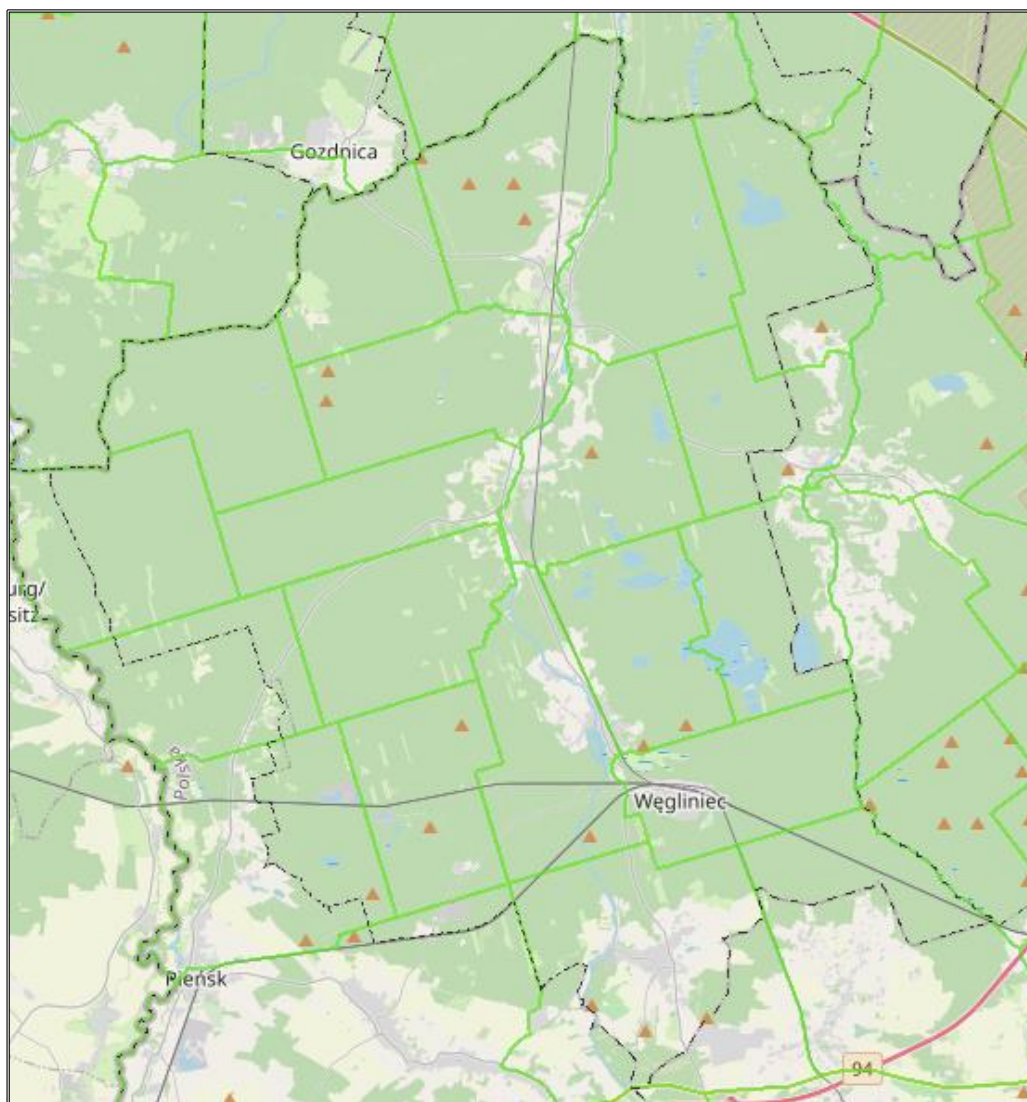
Wyszczególnienie	Jednostka	2022
las prywatny ogółem	ha	102,66
powierzchnia lasów na 1 mieszkańca	ar	358,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Na terenie gminy i miasta występują, przede wszystkim lasy sosnowe, które są prawdziwym bogactwem dostarczającym surowca dla przemysłu drzewnego, przetwórstwa runa leśnego i gospodarki łowieckiej. Występują tu również nieliczne lasy bukowe oraz mieszane²¹.

Na rysunku poniżej przedstawiono mapę obszarów leśnych.

Rysunek 16. Mapa obszarów leśnych na terenie gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bdl.lasy.gov.pl>

²¹ Raport o stanie Gminy Węglińiec za 2022 r.

Bory Dolnośląskie, na terenie których leży gmina i miasto Węglińiec, stanowią i potencjalnie stanowić mogą ważną ostoję licznych ginących gatunków zwierząt, szczególnie tych, których populacje dla swojego funkcjonowania wymagają dużych obszarów²².

Stwierdzono na tym terenie występowanie stałe lub okresowe²³:

- 38 gatunków ssaków, w tym 12 gatunków ssaków objętych ochroną gatunkową (wilk i łoś) oraz gatunków łownych: dzika, jelenia, sarny, lisa,
- 10 gatunków nietoperzy,
- 187 gatunków ptaków, w tym 142 lęgowe i 44 przelotne i zalatujące,
- 6 gatunków płazów
- 6 gatunków gadów,
- 2 gatunki ryb odpornych na zanieczyszczenie wód – okoń i śliz.

Zadrzewienia i obszary leśne są ważnym czynnikiem retencji i stabilizacji warunków wodnych, zmniejszają zagrożenie powodziowe, łagodzą niedobory wód, chronią gleby przed erozją oraz poprawiają warunki aerosanitarnie.

Biorą pod uwagę formy ochrony przyrody, w granicach obszaru gminy i miasta Węglińiec znajdują się:

- rezerwat przyrody Torfowisko pod Węglińcem,
- rezerwat przyrody Wrzosiec koło Piasecznej,
- Obszar Natura 2000 Przygiełkowiska Koło Gozdnicy,
- Obszar Natura 2000 Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej,
- Obszar Natura 2000 Wilki nad Nysą,
- Obszar Natura 2000 Uroczyska Borów Dolnośląskich,
- Obszar Natura 2000 Bory Dolnośląskie.

Rezerwat przyrody Torfowisko pod Węglińcem – rezerwat o powierzchni 40,16 ha. Został uznany za rezerwat Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 19 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska przejściowego z pierwotną roślinnością oraz reliktowym stanowiskiem sosny błotnej.

²² Prognoza Oddziaływania na Środowisko do Projektu Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Węglińiec

²³ Ibidem.

Tabela 29. Charakterystyka rezerwatu przyrody Torfowisko pod Węglińcem

Rezerwat przyrody Torfowisko pod Węglińcem	
Rodzaj	Torfowiskowy
Typ	Florystyczny
Podtyp	Krzewów i drzew
Typ ekosystemu	Leśny i borowy
Podtyp ekosystemu	Borów mieszanych nizinnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: crfop.gdos.gov.pl/

Rezerwat przyrody Wrzosiec koło Piasecznej – rezerwat o powierzchni 40,16 ha. Został uznany za rezerwat Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 2 grudnia 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Wrzosiec koło Piasecznej”. Celem ochrony jest zachowanie ze względów przyrodniczych, naukowych i dydaktycznych unikalnych torfowisk o charakterze atlantyckim w Borach Dolnośląskich, z kresowym stanowiskiem mszaru wrzosego oraz gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem.

Tabela 30. Charakterystyka rezerwatu przyrody Wrzosiec koło Piasecznej

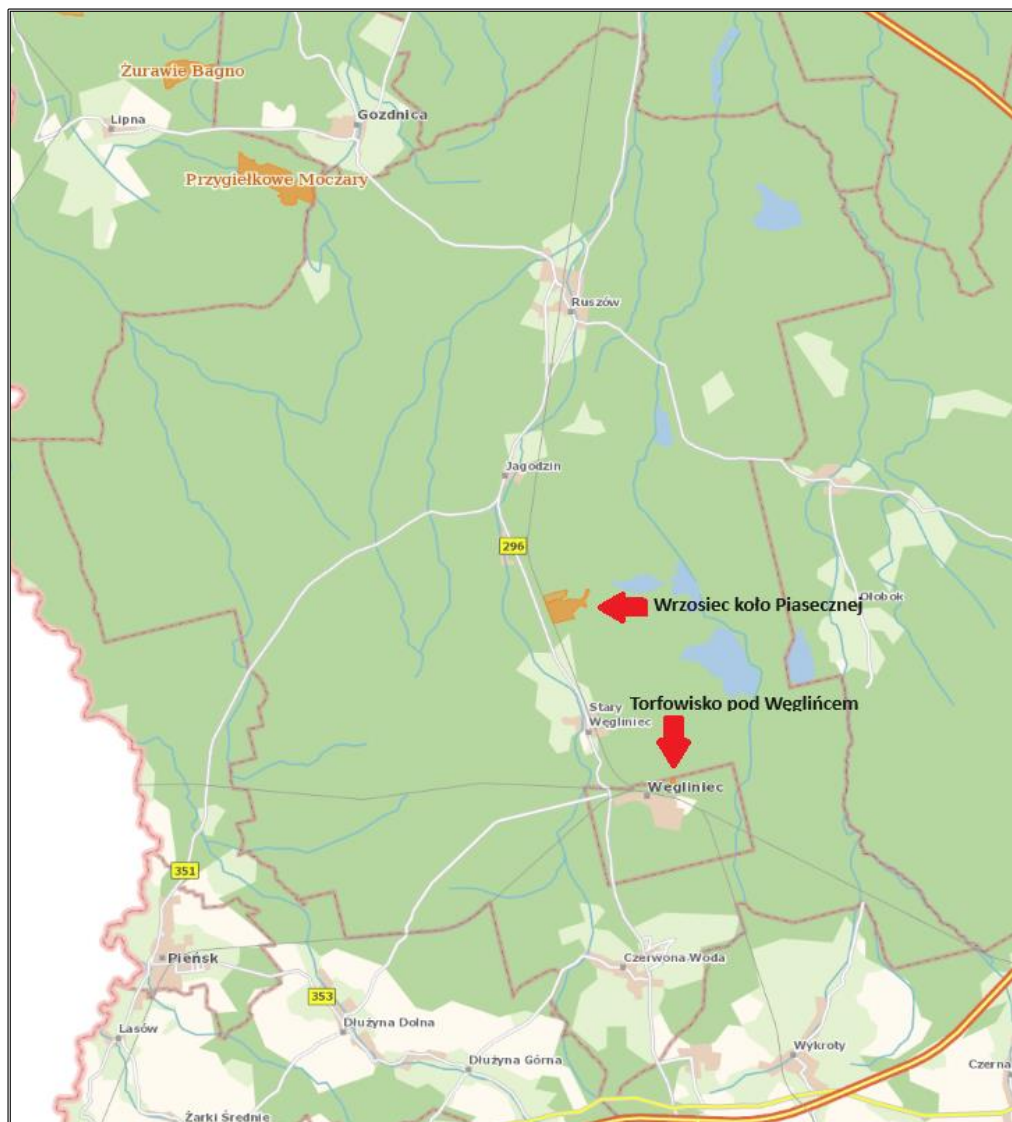
Rezerwat przyrody Wrzosiec koło Piasecznej	
Rodzaj	Torfowiskowy
Typ	Florystyczny
Podtyp	Roślin zielonych i krzewinek
Typ ekosystemu	Torfowiskowy (bagienny)
Podtyp ekosystemu	Torfowisk przejściowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: crfop.gdos.gov.pl/

Na terenie rezerwatu zabrania się działań wskazanych w art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Poniższy rysunek przedstawia położenie rezerwatów przyrody w granicach gminy i miasta Węglińca.

Rysunek 17. Rezerваты przyrody na terenie gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoserwis

Obszar Natura 2000 Przygielkowiska Koło Gozdniczy – powierzchnia obszaru wynosi 1 767,70 ha. Został on przyjęty decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującej na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE). Znajduje się tu największe w Polsce skupisko przygielki brunatnej (*Rhynchospora fusca*), jak również największe w kraju stanowisko ponikła wielołodygowego (*Eleocharis multicaulis*), gatunku charakterystycznego dla siedliska 3130. W granicach obiektu występują małopowierzchniowe, dobrze zachowane i typowo wykształcone torfowiska wysokie z wrzoścem bagiennym *Erico-Sphagnetum*. Inne zespoły torfowisk wysokich to m.in.: *Sphagnetum magellanicum*, *Sphagnetum papillosum* i *Ledo-Sphagnetum magellanicum*²⁴.

²⁴ <http://www.obszary.natura2000.pl/index.php?dzial=2&kat=9&art=129>

Obszar Natura 2000 Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej – powierzchnia obszaru wynosi 2 353,39 ha. Został on przyjęty decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Najlepiej zachowany fragment doliny to odcinek w rejonie dawnej osady Toporów - zachowały się tam starorzecza oraz olsy, łągi i torfowiska przejściowe w różnej fazie sukcesji. Walory przyrodnicze przedstawiają pozostałości łąk na tarasie zalewowym Nysy Łużyckiej. Zmierzętami występującymi na terenie obszaru są m.in.: trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*), zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*), czerwonończyk nieparek (*Lycaena dispar*). Pośród płazów i ssaków figurujących w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej zarejestrowano traszkę grzebieniastą (*Triturus cristatus*), kumaka nizinnego (*Bombina bombina*), wydrę (*Lutra lutra*), bobra europejskiego (*Castor fiber*). Ponadto na terenie ostoi stwierdzono 6 gatunków gadów i płazów z Załącznika IV Dyrektywy Siedliskowej.

Obszar Natura 2000 Wilki nad Nysą – powierzchnia obszaru wynosi 12 226,92 ha. Został on przyjęty decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE). Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony zostały opisane w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wilki nad Nysą PLH080044. Głównym celem powołania ostoi jest ochrona siedlisk występującej tu populacji wilka. Obszar stwarza sprzyjające dla tego gatunku uwarunkowania przyrodnicze (zwartość drzewostanów, stosunkowo duża powierzchnia młodników, znaczne zagęszczenia dzikich zwierząt kopytnych) porównywalne z warunkami w ostojach tego gatunku we wschodniej części kraju i w Karpatach. Ze względu na znaczną odległość od zwartego zasięgu wilka, ostoja odgrywa bardzo ważną rolę w procesie rekolonizacji przez ten gatunek innych lasów zachodniej Polski²⁵.

Obszar Natura 2000 Uroczyska Borów Dolnośląskich – powierzchnia obszaru to 8 067,76 ha. Został on przyjęty decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE). Znajdują się tutaj jedne z najważniejszych

²⁵ http://ine.eko.org.pl/index_areas.php?rek=912

i największych powierzchniowo płatów siedliska Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion z bardzo rzadką przygielką brunatną *Rhynchospora fusca* - gatunkiem z Polskiej czerwonej księgi roślin. Z gatunków zwierząt szczególnie istotne jest występowanie wilka *Canis lupus* i zalotki większej *Leucorrhinia pectoralis* (obszar jest kluczowym dla zachowania populacji tych gatunków w Polsce)²⁶.

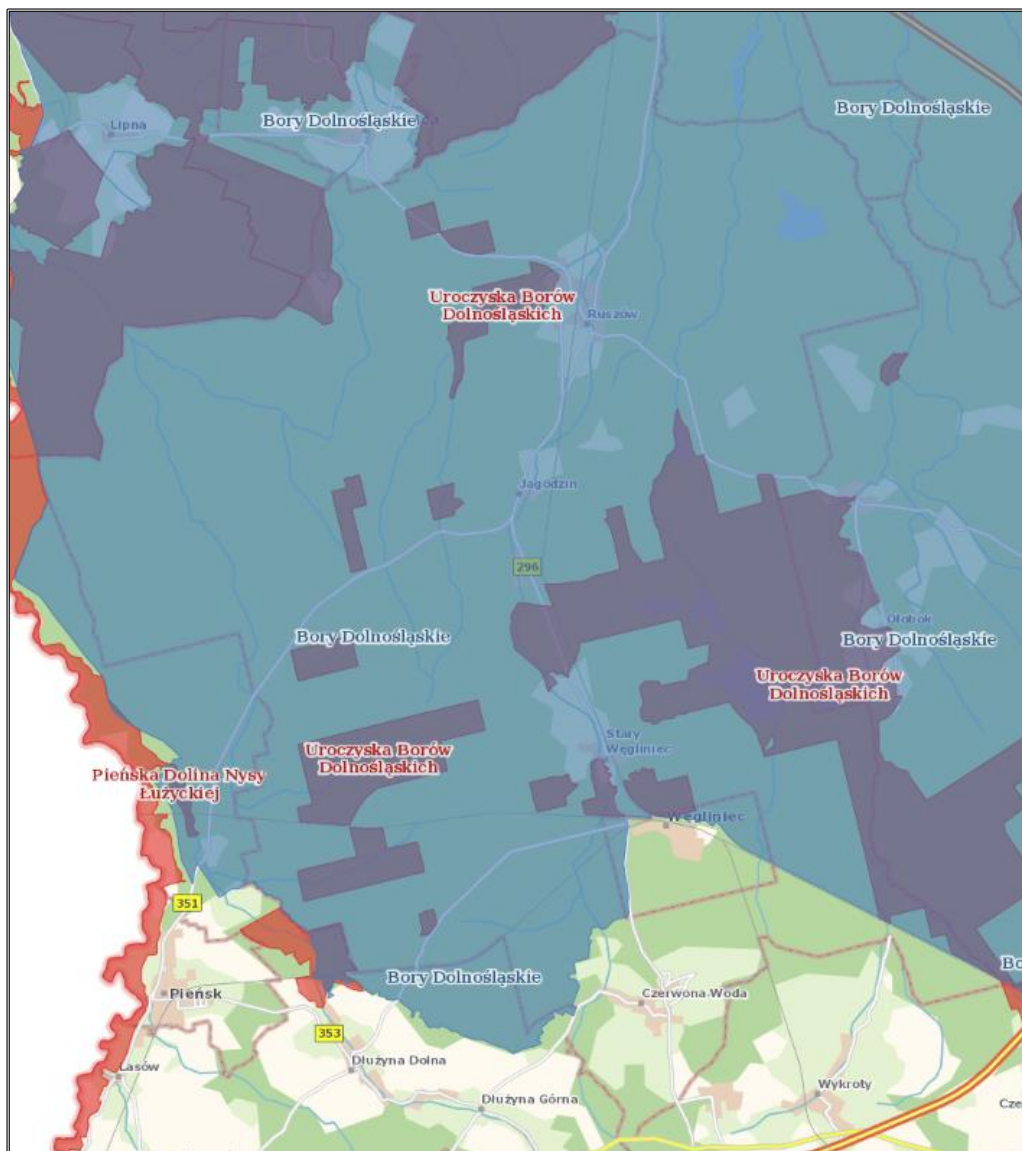
Obszar Natura 2000 Bory Dolnośląskie – powierzchnia obszaru to 172 093,39 ha. Został on przyjęty Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Plany zadań ochronnych oraz plany ochrony opisane zostały w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Dolnośląskie PLB020005 [Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014r. Poz. 2445] [Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2014r. Poz. 1062]. Stwierdzono tam występowanie 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. 9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt na obszarze stwierdzono występowanie jednej z największych liczebnie populacji włośchatki i sóweczki spośród wszystkich ostoi ptaków w Polsce – łącznie 80 par lęgowych.

Na obszarze natura 2000 zgodnie z przepisami art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zabrania się podejmować działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami:

- znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

²⁶ <http://www.obszary.natura2000.pl/index.php?dzial=2&kat=9&art=56>

Rysunek 18. Położenie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoserwis

Kolejną z form ochrony przyrody występującą w granicach gminy i miasta Węglińiec są pomniki przyrody. Są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, np. okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe czy jaskinie.

Na terenie gminy i miasta znajduje się 6 pomników przyrody. Wyszczególniono je w tabeli poniżej.

Tabela 31. Wykaz pomników przyrody w granicach gminy i miasta Węgliniec

Nazwa pomnika	Data utworzenia	Opis lokalizacji	Dane aktu prawnego o utworzeniu
Dąb szypułkowy	13 maja 1994 r.	rośnie w centrum miejscowości, ok.30 m od budynku przy ul. Kantowicza 3	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego (Dz.Urz. Woj.Jel. Nr 21, poz. 115 z dnia 25 maja 1994 r.)
Buk pospolity	24 marca 1992r.	rośnie w centrum miejscowości, ok.30 m od budynku przy ul. Kantowicza 3	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego (Dz.Urz. Woj.Jel. Nr 8, poz. 69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
Dąb szypułkowy	24 marca 1992r.	rośnie przy szosie z Dłużyny Dolnej, ok.700 m za wiaduktem, przy skrzyżowaniu dróg leśnych	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego (Dz.Urz. Woj.Jel. Nr 8, poz. 69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
Dąb szypułkowy	24 marca 1992r.	rośnie przy szosie z Dłużyny Dolnej, ok. 850 m za wiaduktem	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego (Dz.Urz. Woj.Jel. Nr 8, poz. 69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
Wiąz szypułkowy	24 marca 1992r.	rośnie przy drodze gruntowej do	Rozporządzenie Nr 2/92 Wojewody

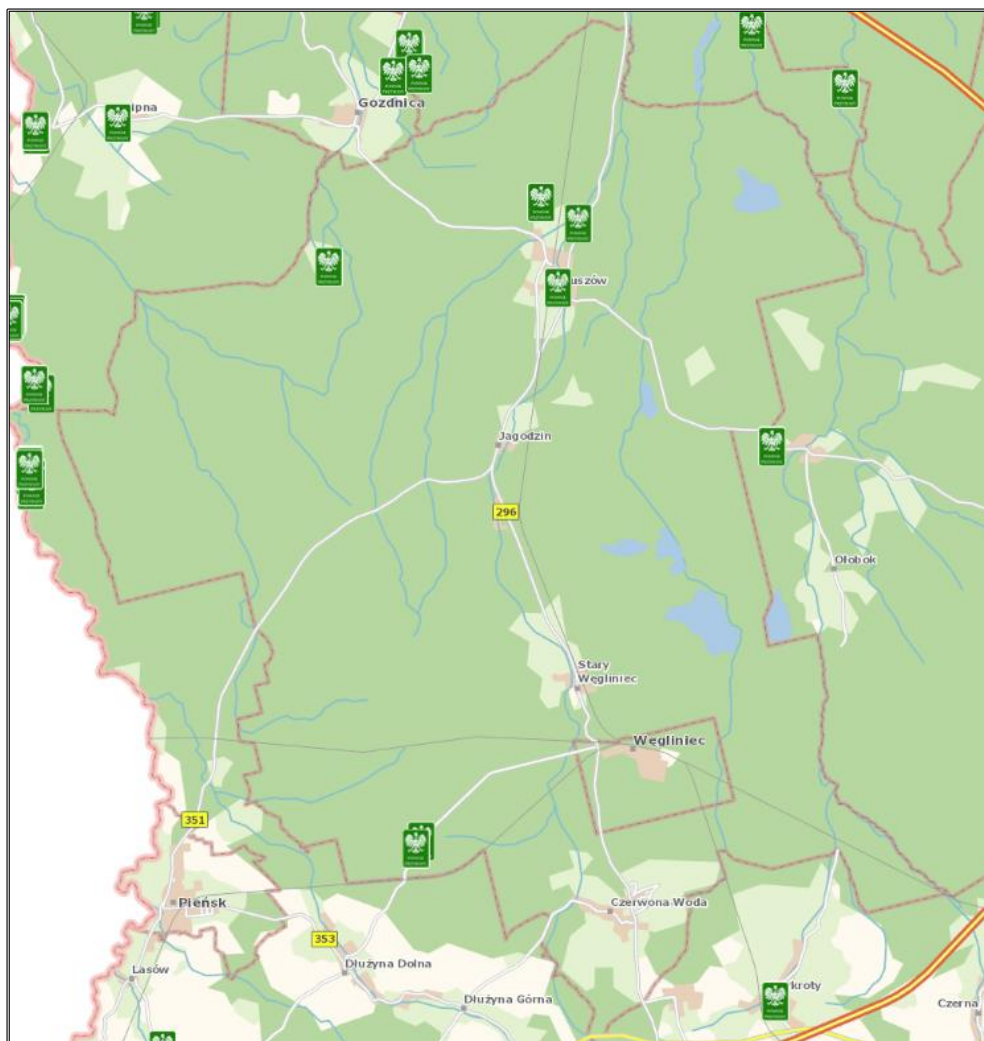
Nazwa pomnika	Data utworzenia	Opis lokalizacji	Dane aktu prawnego o utworzeniu
		Gozdnicy, po lewej stronie, ok. 150 m od ostatnich zabudowań	Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego (Dz.Urz. Woj.Jel. Nr 8, poz. 69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
Stanowisko roślinności plioceńskiej	30 marca 1989r.	w lesie, ok.1000 m na północ od ostatnich zabudowań Ruszowa, przy wjeździe w stronę Gozdnicy	Zarządzenie Nr 12/89 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 30 marca 1989 r.w sprawie uznania za pomniki przyrody obiektów znajdujących się na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: Dane z Urzędu Gminy i Miasta Węglińiec.

Dla pomników przyrody, użytków ekologicznych obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Na rysunku poniżej przedstawiono umiejscowienie pomników przyrody w granicach gminy i miasta Węglińiec.

Rysunek 19. Pomniki przyrody na terenie gminy i miasta Węglińiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie portalu Geoserwis

Korytarz ekologiczny jest obszarem, który umożliwia migrację roślin, zwierząt lub grzybów. Tworzą go liniowe pasy lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami umożliwiające zwierzętom, roślinom i grzybom przemieszczanie się oraz dające schronienie i dostęp do pożywienia.

Według Mapy korytarz ekologicznych 2012 przez terytorium gminy i miasta Węglińiec przebiega korytarz ekologiczny Bory Dolnośląskie (GKZ - 4). Natomiast na Mapie korytarzy ekologicznych 2005 w obszarze tym, znajdują się korytarze ekologiczne: Ziemie Lubuska – południe (GKZ - 3) oraz Góry Stołowe – północ (KZ - 4).

Powyższe korytarze należą do Krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska, pełniąc funkcję krajowych korytarzy ekologicznych i obszarów węzłowych.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 32. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze

Mocne strony	Słabe strony
— walory przyrodniczo-krajobrazowe, — występowanie różnych form ochrony przyrody charakteryzujących się różnorodnością siedlisk i gatunków, — wysoka lesistość gminy i miasta, — występowanie korytarzy ekologicznych	— brak wystarczającej inwentaryzacji przyrodniczej gminy i miasta.
Szanse	Zagrożenia
— prowadzenie nasadzeń drzew, zabiegów pielęgnacyjnych w lasach, — renowacje i utrzymanie terenów zielonych, — zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obszarów leśnych, — programy i akcje edukacyjno-informacyjne o potrzebie ochrony przyrody.	— postępująca urbanizacja, — zmiany klimatyczne, — ekspansja gatunków obcych.

Źródło: Opracowanie własne

3.2.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Zagadnienia związane z poważnymi awariami zostały uregulowane przede wszystkim w ustawie Prawo ochrony środowiska (IV „Poważne awarie”). Definicja ustawowa określa poważną awarię jako „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem” (art. 3, ust. 23).

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi lub środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielimy, zgodnie z art. 248, ust. 1 u.p.o.ś., na:

- zakłady o zwiększonym ryzyku;
- zakłady o dużym ryzyku.

Zgodnie z opublikowanym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykazem zakładów o dużym oraz zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej wg stanu na 31.12.2022 r., na obszarze gminy i miasta Węglińiec nie funkcjonują takie zakłady.

Zagrożenie dla mieszkańców i środowiska naturalnego stanowić może transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Występowanie w granicach administracyjnych gminy

i miasta ważnych szlaków komunikacyjnych stanowi nie tylko potencjał jej rozwoju, ale także zwiększa możliwość wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych. Główny ruch samochodowy na tym obszarze skupiony jest na drogach wojewódzkich nr.: 296, 351, 350.

Wśród innych zagrożeń, które mogą wystąpić na terenie gminy i miasta, można wyróżnić: zagrożenia chemiczne (zagrożenie toksycznymi środkami przemysłowymi i innymi substancjami chemicznymi), biologiczne: epidemie, epizootie (plagi zwierzęce), epifitozy (choroby populacji roślinnej) oraz awarie urządzeń infrastruktury technicznej (gazowe, energetyczne).

Z danych Urzędu Gminy i Miasta Węglińiec wynika, że na terenie tym, w ostatnim czasie nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

Podsumowanie analiza SWOT

Tabela 33. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Mocne strony	Słabe strony
— brak zakładów przemysłowych o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.	— transport drogowy i kolejowy ładunków niebezpiecznych (ryzyko awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych)
Szanse	Zagrożenia
— edukacja społeczeństwa na temat postępowania podczas wystąpienia poważnej awarii, — doposażenie służb odpowiadających za bezpieczeństwo na terenie gminy i miasta, — rozwój systemów powiadamiania o zagrożeniach	— zdarzenia losowe w zakładach pracy, — małe prawdopodobieństwo przewidzenia możliwości wystąpienia poważnej awarii

Źródło: Opracowanie własne

3.3 Zagadnienia horyzontalne

Zgodnie z wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, w ramach każdego obszaru interwencji należy uwzględnić zagadnienia horyzontalne: adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska.

3.3.1 Adaptacja do zmian klimatu

Występujące w ostatnich kilku dekadach skutki zmieniającego się klimatu, zwłaszcza wzrostu temperatury, częstotliwości i nasilania zjawisk ekstremalnych, systematycznie się pogłębiają. Stanowią tym samym zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. Konieczne jest zatem podjęcie działań na rzecz dostosowania się (adaptacji) do prognozowanych skutków zmian klimatu, które powinny być

realizowane jednocześnie z działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych (mitygacja).

Dokument pn. „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” stanowi odpowiedź na walkę ze zmianami klimatu, a jego głównym celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmieniającego się klimatu. Ponadto uruchomiona została strona internetowa klimada2.ios.gov.pl (dawniej klimada.mos.gov.pl), na której znajdują się informacje dotyczące adaptacji do zmian klimatu.

Według SPA2020 do najważniejszych negatywnych skutków zmian klimatu w skali regionalnej zaliczyć należy niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych, zwiększenie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof (silne wiatry, incydentalne trąby powietrzne, wyładowania atmosferyczne, ulewne deszcze, wzrost okresów upalnych).

W związku z postępującymi zmianami klimatu nie można wykluczyć pojawienia się w przyszłości niekorzystnych skutków w postaci: wichur, ulewnych deszczy, mrozów, susz itp., które powodują duże szkody i ograniczenia w środowisku. Gwałtowne i negatywne zjawiska wynikające ze zmian klimatu występują coraz częściej, dlatego istotne jest przygotowanie gminy i jej infrastruktury na zmiany klimatu.

Prowadzenie działań mitygacyjnych i adaptacyjnych do zachodzących zmian klimatu przez samorządy lokalne zależy od działań podejmowanych w skali międzynarodowej, które następnie wytyczają kierunki zmian w zakresie prawa krajowego oraz miejscowego. Gmina może również inicjować i wprowadzać własne rozwiązania.

Gminy posiadają uprawnienia do kształtowania i tworzenia polityki ekologicznej za pomocą obowiązujących przepisów. Podstawą podejmowania działań proekologicznych w gminach są przepisy m.in.:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Poza obowiązkowymi działaniami wynikającymi z przepisów prawa, gminy mogą wprowadzać dodatkowe inicjatywy. Wśród przykładowych działań mających pozytywny wpływ na środowisko można wskazać:

- angażowanie mieszkańców, m.in. poprzez prowadzenie działań edukacyjnych na terenie gminy – organizacja warsztatów oraz konkursów o tematyce proekologicznej,

- wyodrębnienie w budżecie gminy środków finansowych na realizację projektów klimatyczno-środowiskowych,
- prowadzenie mobilnych punktów odbioru odpadów, np. elektroodpadów,
- prowadzenie bezpłatnych punktów doradztwa energetycznego,
- wykorzystywanie energii odnawialnej do zasilania infrastruktury gminnej,
- ograniczanie strat ciepła poprzez termomodernizację budynków gminnych, modernizację lub wymianę indywidualnych źródeł ciepła,
- zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- wprowadzanie zielonej infrastruktury w mieście (np. zielone dachy, ogrody deszczowe),
- stworzenie systemu ostrzegania i informowania o zagrożeniach związanych ze zmianami klimatu.

W celu adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia negatywnych skutków związanych wystąpieniem ulewnych deszczy czy roztopów po dużych opadach śniegu, a także dla zabezpieczenia przeciwpowodziowego i przeciwdziałania suszy należy zwiększać pojemność retencyjną zlewni, w tym m.in. poprzez budowanie zbiorników retencyjnych. Istotna jest także systematyczna konserwacja rowów melioracyjnych oraz działania z zakresu małej retencji obejmujące np. budowę niewielkich zbiorników, oczek wodnych i stawów, ale również zadrzewianie.

Zaplanowane w Programie Ochrony Środowiska zadania mają na celu mitygację oraz adaptację do zmian klimatu oraz ograniczenie negatywnych skutków tych zmian.

3.3.2 Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska

Zgodnie z przepisem art. 77 z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.) problematykę ochrony środowiska uwzględnia się w podstawach programowych kształcenia ogólnego dla wszystkich typów szkół. Obowiązkiem tym ustawodawca objął również organizatorów kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych i środki masowego przekazu, które są obowiązane kształtować pozytywny stosunek społeczeństwa do ochrony środowiska oraz popularyzować zasady tej ochrony w publikacjach i audycjach. Konstytucyjnych podstaw dla realizacji edukacji ekologicznej należy upatrywać w zasadzie zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. nr 78 poz. 483) oraz w generalnym obowiązku każdego obywatela do dbałości o stan środowiska, oraz odpowiedzialności za spowodowane przez siebie jego pogorszenie określone w art. 86 Konstytucji RP.

W szkołach na terenie gminy i miasta Węglińiec przeprowadzane są m.in.: konkursy ekologiczne, przekazywane są informacje z zakresu ochrony środowiska, zbiórki i utylizacji

odpadów czy zajęcia plenerowe. Ponadto, na stronach internetowych zamieszczane są informacje w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

Proponowane zadania w zakresie edukacji ekologicznej to:

- kontynuacja konkursów i organizowanie warsztatów edukacyjnych w szkołach w celu zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców,
- kontynuacja akcji informacyjno-edukacyjnych w zakresie właściwego postępowania z odpadami oraz ograniczenia ich powstawania,
- tworzenie ścieżek edukacyjnych na terenie gminy i organizowanie zajęć plenerowych dla dzieci i młodzieży w celu ochrony zasobów przyrodniczych,
- prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, odnawialnych źródeł energii oraz walki ze smogiem podczas imprez plenerowych,
- promowanie transportu zbiorowego i rowerowego.

3.3.3 Nadzwyczajne zagrożenia środowiskowe

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska są pojęciem, które zostało zdefiniowane w art. 104 ust. 2 w byłej ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska jako zagrożenie spowodowane gwałtownym zdarzeniem, które nie jest klęską żywiołową, które może wywołać znaczne zniszczenie środowiska lub pogorszenie jego stanu, stwarzające powszechne niebezpieczeństwo dla ludzi i środowiska.

Obecnie pojęcie to nie jest definiowane, chociaż powszechnie w środowisku twierdzi się, że zastąpiło je pojęcie poważnej awarii, zdefiniowane w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.). Rozumiane jest jako zdarzenie, np. emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, których dostanie się do środowiska, prowadzi do natychmiastowego powstania zagrożenia życia, zdrowia ludzi lub środowiska, a także powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, a także poważną awarię, należy traktować zdarzenia takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów transportowych, wybuch, awarię zbiornika, katastrofę autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awarię obiektów hydrotechnicznych, itp.

Kolejnym aktem prawnym definiującym pojęcie nadzwyczajnych zagrożeń jest ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 2057 ze zm.), która definiuje nadzwyczajne zagrożenie jako zdarzenie inne niż pożar i klęska żywiołowa, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub usunięcie skutków, którego nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. W świetle tej ustawy ochrona

przeciwpowodziowa polega m.in. na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem. Zdarzeniem miejscowym nazywane są skażenia obszaru substancjami radioaktywnymi, skażenia niebezpiecznymi substancjami chemicznymi, skażenia chemiczne i biologiczne w wyniku katastrof obiektów hydrotechnicznych.

Mimo iż na terenie Gminy i Miasta Węglińiec nie funkcjonuje żadne przedsiębiorstwo stwarzające realne zagrożenie dla środowiska, to poważne zdarzenia mogą również mieć miejsce także podczas transportu drogowego i kolejowego substancji niebezpiecznych przez teren gminy i miasta, niewłaściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, magazynowania substancji niebezpiecznych oraz zagrożenia pożarowego. W związku z powyższym, potencjalne zagrożenia na tym terenie dotyczą zanieczyszczenia powietrza, gruntu oraz wody, co może stanowić poważne zagrożenia dla środowiska i życia ludzi.

Konieczne jest rozwijanie systemów ostrzegania mieszkańców, konserwacja urządzeń infrastruktury energetycznej, modernizacja i budowa infrastruktury uwzględniającej dynamiczne zmiany pogodowe.

3.3.4 Monitoring środowiska

Państwowy monitoring środowiska został powołany ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2023 poz. 824 ze zm.) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz zbierania, analizowania, udostępniania wyników badań i oceny elementów środowiska. Jego celem jest systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów,
- występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Zakres zadań państwowego monitoringu środowiska jest określany w wieloletnich strategicznych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i zatwierdzanych przez Ministra Klimatu oraz w wykonawczych programach PMŚ opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Obecnie obowiązujący Strategiczny Program PMŚ na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 10 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska i obejmuje zadania wynikające z odrębnych ustaw, zobowiązań międzynarodowych oraz innych potrzeb wynikających ze strategii rozwoju oraz innych programów i dokumentów programowych.

„Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031” wykorzystuje i będzie wykorzystywał informacje wytworzone w ramach PMŚ w celu monitorowania skuteczności działań i strategicznego planowania w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Wyniki monitoringu publikowane są w wydawanych co roku raportach o stanie środowiska w województwie dolnośląskim oraz w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie dolnośląskim.

4. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie

4.1 Kierunki interwencji, cele oraz zadania wynikające z oceny stanu środowiska

Na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz zagrożeń środowiska przyrodniczego gminy i miasta Węglińiec, zachowując spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na szczeblu krajowym, wojewódzkim oraz powiatowym, dla każdego z obszarów interwencji określono kierunki interwencji oraz wyznaczono cele i zadania do realizacji.

W ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele operacyjne i działania ekologiczne, które zostały zaprezentowane w formie tabelarycznej. Harmonogram rzeczowo-finansowy, zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie zadań został przedstawiony, zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska (MŚ, Warszawa, 2 września 2015 r.).

Zaplanowane zadania mają na celu poprawę jakości środowiska na terenie gminy i miasta Węglińiec. Ich realizacja nie wpłynie negatywnie na obszary chronione. Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji planowanej do utworzenia infrastruktury nie będą podejmowane działania, których skutkiem byłoby naruszenie katalogu czynności zabronionych w odniesieniu do poszczególnych form ochrony przyrody, występujących na tym obszarze. Zadania nie wpłyną w sposób znaczący na populacje siedlisk i gatunków chronionych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska nie wpłynie negatywnie na realizację celów ochrony obszarów chronionych. Przedsięwzięcia prowadzone będą na terenach głównie zurbanizowanych. Spodziewane są jedynie krótkoterminowe oddziaływania lub uciążliwości związane z prowadzonymi robotami budowlanymi, które ustaną po ich zakończeniu.

Należy zaznaczyć, że podmioty realizujące poszczególne działania powinny każdorazowo rozpatrywać kwestie ich wpływu na środowisko na kolejnych etapach procesu planistycznego i inwestycyjnego, po doprecyzowaniu lokalizacji, rodzaju i zakresu danego przedsięwzięcia, wpisującego się w założenia niniejszego dokumentu.

Tabela 34. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba planowanych zrealizowanych przedsięwzięć związanych z wymianą źródeł ciepła w ramach „Ciepłe mieszkanie” [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		192	Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO ₂	Dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie gminy i miasta Węgliniec w ramach „Ciepłe mieszkanie”	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba zrealizowanych projektów zakładających poprawę efektywności energetycznej budynków przedszkolnych w Ruszowie i w Czerwonej Wodzie [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		1		Poprawa efektywności energetycznej budynków przedszkolnych w Ruszowie i w Czerwonej Wodzie	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
		Liczba przeprowadzonych termomodernizacji budynków [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		1		Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Sikorskiego 40 w Węglińcu	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia
ZAGROŻENIE HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Remont nawierzchni dróg Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		bieżące	Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych	Bieżące remonty nawierzchni dróg	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia;
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ	Liczba planowanej zwiększonej objętości oczyszczonych ścieków w wyniku realizacji operacji [m ³ /rok] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		8 030	Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia w wodę	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków w Ruszowie i przebudowa sieci	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle, nieprzewidziane zdarzenia

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba przebudowanych konstrukcji i nawierzchni drogi ul. Ratuszowa w Ruszowie na odcinku od ul. Żagańskiej do ul. Ułańskiej – sieć kanalizacji deszczowej [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węglińiec		1		wodociągowej i kanalizacyjnej w Węglińcu	Gmina i Miasto Węglińiec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Ratuszowej w Ruszowie [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węglińiec		1			Gmina i Miasto Węglińiec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba rozbudowanych istniejących oczyszczalni ścieków w Ruszowie przy ul. Brzozowej [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węglińiec		1			Gmina i Miasto Węglińiec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba przebudowanych sieci kanalizacyjnej ul. Wojska Polskiego w Węglińcu [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węglińiec		1			Gmina i Miasto Węglińiec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba przebudowanych sieci wodociągowej [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węglińiec		1			Gmina i Miasto Węglińiec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba wybudowanych kanalizacji [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węglińiec		1		Budowa kanalizacji w miejscowości Czerwona Woda	Gmina i Miasto Węglińiec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
		Nazwa wraz ze źródłem danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa				
		Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		219		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Węgliniec	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Liczba wybudowanych PSZOK [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		1	Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Węglińcu	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
		Utrzymanie czystości Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		bieżące		Utrzymanie czystości na terenie Gminy i Miasta Węgliniec	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Powierzchnia terenów zielonych [ha.] Źródło: GUS	102,66	102,66	Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych	Utrzymanie zieleni	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
		Liczba wybudowanej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec		1	Zwiększenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa	Budowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej przy stawie w Czerwonej Wodzie	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych; Nagle nieprzewidziane zdarzenia
ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba wspartych OSP [szt.] Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węgliniec	5	5	Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii	Dotacja dla OSP	Gmina i Miasto Węgliniec	Brak środków finansowych;

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie gminy i miasta Węglińców	Gmina i Miasto Węglińców	1 675 000,00	1 675 000,00	,	,	,	,	,	,	3 350 000,00	WFOŚiGW
	Realizacja projektu zakładającego poprawę efektywności energetycznej budynków przedszkolnych w Ruszowie i w Czerwonej Wodzie		,	,	,	,	,	,	,	,	3 120 000,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińców FEDS 2021-2027
	Budowa sali sportowej w Czerwonej Wodzie		8 517 841,00	,	,	,	,	,	,	,	8 517 841,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińców
	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Sikorskiego 40 w Węglińcu		899 500,00	,	,	,	,	,	,	,	899 500,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińców
ZAGROŻENIE HAŁASEM	Bieżące remonty nawierzchni dróg	Gmina i Miasto Węglińców	,	,	,	,	,	,	,	,	-	Budżet Gminy i Miasta Węglińców

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem	
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków w Ruszowie i przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Węglińcu	Gmina i Miasto Węglińiec	4 206 510,73									Budżet Gminy i Miasta Węglińiec
	Budowa kanalizacji w miejscowości Czerwona Woda		.	3 038 100,00	.	.	.	.	.	.	3 038 100,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińiec
	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Węglińiec		5 192,00				-	-	-	-	5 192,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińiec
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Węglińcu	Gmina i Miasto Węglińiec	.	4 757,00	.	-	-	-	-	-	4 757,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińiec
	Utrzymanie czystości na terenie Gminy i Miasta Węglińiec		<195 000,00	.	-	-	-	-	-	-	<195 000,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińiec
ZASOBY PRZYRODNICZE	Utrzymanie zieleni	Gmina i Miasto Węglińiec	209 500,00	-	-	-	-	-	-	-	209 500,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińiec

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania [zł]									Źródła finansowania
			2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Razem	
	Budowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej przy stawie w Czerwonej Wodzie		1 377 970,00	-	-	-	-	-	-	-	1 377 970,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińiec
Zagrożenie poważnymi awariami	Dotacja dla OSP	Gmina i Miasto Węglińiec	350 000,00	350 000,00	350 000,00	350 000,00	350 000,00	350 000,00	350 000,00	3 50 000,00	2 800 000,00	Budżet Gminy i Miasta Węglińiec Środki z Urzędu Wojewódzkiego

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 36. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację wraz z jednostkami włączonymi w realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
1.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Prowadzenie systemu monitoringu powietrza oraz kontrola dotrymania standardów emisyjnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
2.	ZAGROŻENIA HAŁASEM	Prowadzenie monitoringu poziomu hałasu w środowisku	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
3.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Prowadzenie monitoring natężenia pól elektromagnetycznych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
4.	GOSPODAROWANIE WODAMI	Prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	GIOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
5.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Kontrola pozwoleń wodno-prawnych	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
6.	ZASOBY GEOLOGICZNE	Kontrola i ograniczenie nielegalnej eksploatacji kopalin	Okręgowy Urząd Górniczy (OUG)	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, Środki własne OUG	-
7.	GLEBY	Zapobieganie zanieczyszczeniom gleb, zwłaszcza środkami ochrony roślin i metalami ciężkimi	Urząd Marszałkowski, Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza, Właściciele gospodarstw rolnych	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Środki własne jednostek realizujących	-
8.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Prowadzenie i monitorowanie bazy danych azbestu i PCB	Urząd Marszałkowski	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, fundusze zewnętrzne	-
9.	ZASOBY PRZYRODNICZE	Monitorowanie i kontrolowanie podmiotów korzystających ze środowiska	GIOŚ, RDOŚ	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-
10.	ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	GIOŚ, Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Zgodnie z planem budżetu jednostek realizujących zadanie	Budżet Państwa, GIOŚ	-

Źródło: Opracowanie własne

4.2 Instrumenty realizacji programu

Realizacja zagadnień ochrony środowiska przyrodniczego w polskim porządku prawnym opiera się na bogatym zasobie aktów prawnych regulujących tę materię, wśród których kluczowymi są: prawo ochrony środowiska, prawo wodne, ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa o ochronie przyrody, ustawa o odpadach, prawo geologiczne i górnicze oraz prawo budowlane.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 r. będzie realizowany w oparciu o instrumenty, które można podzielić na prawne, finansowe, społeczne i strukturalne.

Do instrumentów prawnych zalicza się przede wszystkim wydawane decyzje i pozwolenia. Do kompetencji burmistrza należy m.in. wydawanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego czy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Działania przewidziane do realizacji w ramach przedmiotowego Programu mogą wymagać również uzyskania innych decyzji lub pozwoleń, np. pozwolenia na budowę, które wydaje starosta czy pozwolenia wodnoprawnego, które w zależności od rodzaju inwestycji wydaje: dyrektor zarządu zlewni Wód Polskich, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Wód Polskich lub minister właściwy do spraw gospodarki wodnej.

Do instrumentów finansowych, poza opłatami i administracyjnymi karami pieniężnymi, należy zaliczyć środki finansowe na realizację poszczególnych działań określonych w Programie. Planowane działania będą wdrażane z wykorzystaniem środków własnych gminy i miasta (w ramach budżetu Gminy i Miasta Węglińiec), ale również w oparciu o środki zewnętrzne, w tym dotacje i pożyczki z funduszy krajowych, europejskich czy norweskich. Część zadań będzie realizowana przez jednostki organizacyjne Gminy i Miasta w ramach ich budżetów, ale także przez indywidualnych mieszkańców. Ponadto w Programie uwzględnione zostały zadania monitorowane, za których realizację odpowiadają organy zewnętrzne, które będą pokrywać koszty zadań zgodnie z planem swoich budżetów.

Najważniejszym instrumentem społecznym realizacji Programu jest edukacja ekologiczna, w tym organizowanie konkursów, warsztatów czy kampanii informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców. Innym instrumentem społecznym są również postępowania prowadzone z udziałem społeczeństwa oraz konsultacje społeczne, w ramach których można zgłaszać uwagi i sugestie do projektów dokumentów strategicznych i programów, jak również planowanych inwestycji.

Do kolejnych instrumentów – strukturalnych zalicza się strategie i programy realizowane na szczeblu gminnym, w ramach których określone są kierunki działań z zakresu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

5. System realizacji programu ochrony środowiska

5.1 Zarządzanie ochroną środowiska w gminie i mieście Węglińiec

Dla każdego z zaplanowanych zadań określono podmiot odpowiedzialny za jego realizację. Poza działaniami bezpośrednio realizowanymi przez Gminę i Miasto Węglińiec, uwzględniono zadania jej jednostek organizacyjnych. W Programie określone zostały również zadania monitorowane, za których realizację odpowiadają organy zewnętrzne.

Z punktu widzenia realizacji poszczególnych zadań we wdrażaniu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 udział będą brały:

- podmioty odpowiedzialne za realizację planowanych w ramach Programu zadań (Gmina i Miasto Węglińiec),
- podmioty odpowiedzialne za realizację zadań monitorowanych (GIOŚ, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Urząd Marszałkowski, RDOŚ).

Ponadto do grupy podmiotów kształtujących społeczne wsparcie wdrażania Programu Ochrony Środowiska należą:

- lokalne media (w zakresie informowania i promocji działań prośrodowiskowych),
- szkoły (w zakresie edukacji ekologicznej),
- organizacje pozarządowe (współudział w realizacji zadań i kształtowania postaw ekologicznych).

Bezpośrednio organem odpowiedzialnym za realizację zapisów Programu jest Burmistrz Gminy i Miasta Węglińiec.

5.2 Monitoring programu ochrony środowiska

Zgodnie z art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.), organ wykonawczy gminy jest zobowiązany sporządzać, co dwa lata raporty z wykonania programów ochrony środowiska, które przedstawia na posiedzeniach rady miejskiej, a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu. Wskazane jest, by ewentualne korekty programu ochrony środowiska były wprowadzane w drodze uchwały.

Pierwszy raport z wykonania przedmiotowego „Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031” powinien zostać przygotowany z lat 2024-2025, następny z lat 2026-2027, itd.

W związku z powyższym, podstawowe działania mające na celu kontrolę wdrażania programu obejmują sporządzanie co dwa lata raportu oceniającego postęp wdrażania tegoż programu, którego przykładowa formuła powinna zawierać:

- ocenę efektywności wykonania zadań,
- ocenę aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- ocenę stopnia realizacji Programu w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę przyczyn ewentualnych rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- ocenę niezbędnych modyfikacji programu.

Po sporządzeniu raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031, Burmistrz Gminy i Miasta Węglińca przedstawi efekty podjętych działań Radzie Miejskiej Węglińca, a następnie przekaze do informacji raport Zarządowi Powiatu Zgorzeleckiego.

W tabeli poniżej zaprezentowano wskaźniki, które powinny zostać zweryfikowane w trakcie oceny stopnia realizacji zaplanowanych zadań.

Tabela 37. Propozycje wskaźników monitorowania celów

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik		Wskaźnik monitorowania celu
		Nazwa	Wartość docelowa	
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	Liczba planowanych zrealizowanych przedsięwzięć związanych z wymianą źródeł ciepła w ramach „Ciepłe mieszkanie” [szt.]	192	Zmniejszenie zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza
		Liczba zrealizowanych projektów zakładających poprawę efektywności energetycznej budynków przedszkolnych w Ruszowie i w Czerwonej Wodzie [szt.]	1	
		Liczba wybudowanych sali sportowych [szt.]	1	
ZAGROŻENIE HAŁASEM	POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO	Bieżące remonty nawierzchni dróg	ciągły	Wyniki przeprowadzonych badań hałasu
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY WODNO-ŚCIEKOWEJ	Liczba planowanej zwiększonej objętości oczyszczonych ścieków w wyniku realizacji operacji [m³/rok]	8 030	Stopień rozbudowania i zmodernizowania infrastruktury wodno-ściekowej
		Liczba przebudowanych konstrukcji i nawierzchni drogi – sieć kanalizacji deszczowej [szt.]	1	
		Liczba wybudowanych sieci kanalizacji sanitarnej [szt.]	2	
		Liczba rozbudowanych istniejących oczyszczalni ścieków [szt.]	1	
		Liczba przebudowanych sieci kanalizacyjnej [szt.]	1	
		Liczba przebudowanych sieci wodociągowej [szt.]	1	

		Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]	219	
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Liczba wybudowanych PSZOK [szt.]	1	Ilość odpadów ogółem wytworzonych w ciągu roku
		Utrzymanie czystości	ciągle	Ilość odpadów selektywnie zebranych z terenu gminy i miasta % poziomy recyklingu
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZACHOWANIE I OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH	Powierzchnia terenów zielonych [ha]	102,66	Powierzchnia obszarów leśnych na terenie gminy i miasta
		Liczba wybudowanej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej [szt.]	1	Liczba form ochrony przyrody na terenie gminy i miasta
ZARGORŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	OCHRONA PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI I ZAGROŻENIAMI NATURALNYMI	Liczba wspartych OSP [szt.]	5	Liczba poważnych awarii

Źródło: Opracowanie własne

6. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

W niniejszej tabeli została opisana zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi. Przedstawiono akty prawne przyjmujące dane dokumenty czy programy, wyznaczone w nich kierunki działań/ działania odnoszące się do ochrony środowiska oraz wykazana została zgodność Programu ochrony środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec z tymi dokumentami/programami poprzez przedstawienie celów środowiskowych/ kierunków działań, które są spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym, czy programie.

Tabela 38. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r.	Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony: — Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich; Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Energia: — Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju; — Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej; Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Środowisko: — Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód; — Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego; — Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją; — Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi; — Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami; — Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na		Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:	Cel: Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (spa 2020)		— Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu, — Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich: — Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybnej do zmian klimatu. Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu: — Kierunek działań 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie), — Kierunek działań 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu. Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu: — Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu	— Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii
Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030	Konkluzje Rady Europejskiej z dn. 23-24 października 2014 r.	Cel: Ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych względem roku 1990; Cel: Zapewnienie co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii; Cel: Poprawa efektywności energetycznej o co najmniej 32,5%.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂,
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r.	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego: — Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód, — Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania, — Kierunek intencja: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska: — Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych; — Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu, — Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych, Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa: — Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji, Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska: — Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.	energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Polityka energetyczna Polski do 2030 roku	Uchwała nr 202/2009 (Obwieszczenie Ministra Gospodarki z	Cel szczegółowy: dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	dnia 21 grudnia 2009 r.)	gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną; Cel szczegółowy: konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15, Cel szczegółowy: zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju poprzez dywersyfikację źródeł i kierunków dostaw gazu ziemnego, Cel szczegółowy: zapewnienie ciągłego pokrycia zapotrzebowania na energię przy uwzględnieniu maksymalnego możliwego wykorzystania krajowych zasobów oraz przyjaznych środowisku technologii, Cel szczegółowy: wzrost udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii co najmniej do poziomu 15% w 2020 roku oraz dalszy wzrost tego wskaźnika w latach następnych, Cel szczegółowy: ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego, Cel szczegółowy: ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (w tym PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych, Cel szczegółowy: ograniczanie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych, Cel szczegółowy: minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszerze wykorzystanie ich w gospodarce, Cel szczegółowy: zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnych.	poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO ₂ ,
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	Obwieszczenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 marca 2021 r. w sprawie polityki energetycznej państwa	Cel szczegółowy: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych; Cel szczegółowy: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	do 2040 r. M.P. z 2021 r. poz. 264	Cel szczegółowy: Rozwój odnawialnych źródeł energii; Cel szczegółowy: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji; Cel szczegółowy: Poprawa efektywności energetycznej	energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO ₂ ,
Krajowa strategia rozwoju regionalnego 2030	Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030"	Cel szczegółowy 1: SPÓJNOŚĆ – Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym: — Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO ₂ , Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2030	Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1150)	Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska: — Kierunek interwencji II. 3. Rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizacja wsi i małych miast, — Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska; — Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Strategia Rozwoju Kapitału społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Uchwała nr 155 Rady Ministrów z dnia 27 października 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 1060)	Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne: — Kierunek interwencji 1.2. – rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku	Uchwała nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1054)	Kierunek interwencji: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.	Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030)	Komunikat Ministra Środowiska z dnia 17 września 2015 r. w sprawie Krajowego	Cele szczegółowe: — Osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	Programu Ochrony Powietrza	dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM _{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia; — Osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.	energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO ₂ ,
Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032	Uchwała nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.	Cele: — usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju, likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów
Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy	Cel strategiczny: rozwój zrównoważonej gospodarki opartej na efektywniejszym wykorzystaniu zasobów, poszanowaniu środowiska i osiągnięciu wyższej konkurencyjności, dzięki wykorzystaniu technologii o niższym zapotrzebowaniu na surowce i energię oraz umożliwiającej wykorzystanie surowców wtórnych i odnawialnych źródeł energii; Cel strategiczny: budowa świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez edukację ekologiczną opartą na propagowaniu działań o charakterze niematerialnym np. propagowanie inwestycji w rozwój kompetencji, naukę, rozpowszechnianie kultury, turystyki zamiast dóbr materialnych, ograniczenia zbędnej konsumpcji, uczenia podejmowania świadomych wyborów i wsparciu dobrych praktyk oraz inicjatyw społecznych; Cel strategiczny: zmniejszenie ilości zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
Aktualizacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”	Rada Ministrów 5 maja 2022 r. przyjęła szóstą aktualizację KPOŚK.	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.	Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę
Program wodno–środowiskowy kraju	Artykuł 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. (RDW)	Cel: spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych, narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, do poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji.	Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r.	Priorytetem IIaPGW na obszarze dorzecza Odry jest stworzenie w ekosystemach wodnych i od wód zależnych warunków, określonych w RDW, sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla poszczególnych jcw oraz dla obszarów chronionych. Efekt procesu osiągania celów środowiskowych nie został dotychczas w pełni uzyskany.	Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę
Strategia rozwoju województwa Dolno Śląskiego 2030	Uchwała Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w dniu 20 września 2018 r.	Cel strategiczny 1.: Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu: — Priorytet 1.1. Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		Cel strategiczny 4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego — Priorytet 4.1 Poprawa stanu środowiska — Priorytet 4.2 Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska — Priorytet 4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego	energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Dolnośląskiego	Uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego	Cel. 2. Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu: — Kierunek 2.1.: Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich — Kierunek 2.2.: Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— Kierunek 2.3.: Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska Cel 3. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom przez struktury przestrzenne odporne na zmiany klimatu, zagrożenia naturalne i pochodzące z działalności człowieka — Kierunek 3.1. Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz racjonalnego rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu — Kierunek 3.2. Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów	Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Program ochrony środowiska dla województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do roku 2029	Uchwała nr XLVII/939/22 z dnia 14 lipca 2022 r.	Celem nadrzędnym programu jest poprawa jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa Ekologicznego: Cele: — Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu — Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego — Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej, — Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa, — Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii
Program ochrony środowiska przed hałasem	Uchwała XLVI/551/22 Sejmiku Województwa z 22 czerwca 2023	Celem jest wsparcie merytoryczne organów zobowiązanych do sporządzenia programów ochrony środowiska przed hałasem oraz uregulowanie i uszczegółowienie wymagań odnośnie sposobu wykonywania i przekazywania informacji z tych programów w celu zapewnienia jednolitego standardu ich wykonywania oraz zgodności z wymaganiami KE.	Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych
Program ochrony powietrza dla strefy w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z planem działań krótkoterminowych	Uchwała nr XXI/505/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 lipca 2020 r.	Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza w odniesieniu do ww. zanieczyszczeń w strefach województwa dolnośląskiego oraz określa skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza i dotrzymanie norm określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂,
Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego na lata 2023-2028 z perspektywą do 2032 - projekt	-	Cele: zredukowanie ilości wytwarzania odpadów, w tym odpadów komunalnych,	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		zwiększenie udziału odpadów przekazywanych do recyklingu, w tym odzysku energii, zmniejszenie masy składowanych odpadów na składowiskach, podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami.	— Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów
Strategia rozwoju powiatu Zgorzeleckiego na lata 2023-2030	Uchwała nr 594/2023 Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego z dnia 19 lipca 2023 r.	Cel strategiczny IV: Powiat Zgorzelecki przyjazny środowiska: Cel operacyjny 4.1: Działania na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej oraz świadomości ekologicznej mieszkańców Cel operacyjny 4.2: Ochrona lokalnych zasobów przyrodniczych	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
			— Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Program ochrony środowiska dla powiatu zgorzeleckiego na lata 2019-2022 z perspektywą do roku 2026	Uchwała nr XVIII/132/2019 Rady Powiatu Zgorzeleckiego z dnia 19 grudnia 2019 r.	Cele: — poprawa jakości powietrza, — zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem, — uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, — gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, — ochrona i wzrost różnorodności biologicznej.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Program/ strategia rozwoju Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2016-2025	Uchwała nr 184/XIV/15 Rady Miejskiej	Cel strategiczny I. Rozwój infrastruktury komunalnej w Gminie Węglińiec:	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
	Węglińca z dnia 30 grudnia 2015 r.	Cel operacyjny: I.1 – Poprawa i rozwój infrastruktury ochrony środowiska Cel operacyjny I.2- Poprawa infrastruktury komunikacji drogowej	poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważnych awarii
Gminny Program rewitalizacji Gminy i Miasta Węglińca na lata 2023-2030	Uchwała nr 1140/LXVII/23 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 7 września 2023 r.	CEL 2. Atrakcyjna, zróżnicowana i ogólnodostępna oferta usług dla mieszkańców — Kierunek 2.1.: Rozwój i poszerzenie usług rekreacyjno-wypoczynkowych, sportowych, kulturalnych, edukacyjnych i społecznych zgodnie z potrzebami mieszkańców CEL 3. Nowoczesna, funkcjonalna i atrakcyjna przestrzeń publiczna	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— Kierunek 3.5 Odnowienie i zagospodarowanie terenów rekreacyjnych, sportowych oraz zielonych — Kierunek 3.6 Zwiększenie powierzchni terenów zielonych — Kierunek 3.7 Polepszenie jakości środowiska przyrodniczego	— Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii
Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Węglińca	Uchwała 430/XXVI/20 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 13 październik 2020 r.	Cel strategiczny: Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych: Cele szczegółowe: — wzrost produkcji energii ze źródeł odnawialnych. — inwestycje w technologie wykorzystujące odnawialne źródła energii. Cel strategiczny: Rozwój nowoczesnej gospodarki Energetycznej Cele szczegółowe: — rozwój usług na rzecz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂,

Program Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
		— wdrażanie niskoemisyjnych i energooszczędnych technologii, głównie w przemyśle, transporcie, sektorze komunalno-bytowym. Cel strategiczny: Zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami Cele operacyjne: — rozbudowa kanalizacji sanitarnej wraz z nowymi przyłączami, — modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków, — modernizacja PSZOK. Cel strategiczny: Kreowanie świadomego i przyjaznego środowisku społeczeństwa Cele operacyjne: — zwiększenie świadomości wśród mieszkańców dotyczącej ich wpływu na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną oraz jakość powietrza. — promowanie nowych wzorców konsumpcji.	
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Węgliniec na lata 2017-2032	Uchwała nr 840/XXXVI/17 Rady Miejskiej Węglińca z dnia 31 października 2017 r.	Cele: — usunięcie i utylizacja z terenu gminy azbestu oraz wyrobów zawierających azbest, — minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych dla mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań, — systematyczna likwidacja oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie do 2032 r., do spełnienia wymogów ochrony środowiska, — stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.	Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	Uchwała nr 123/X/2015 Rady Miejskiej w	Celem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest kształtowanie zrównoważonej struktury przestrzennej, pozwalającej na	Cel: Poprawa jakości powietrza atmosferycznego — Kierunek interwencji: Zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej

Nazwa dokumentu strategicznego/ programu	Akt przyjmujący dokument strategiczny/ program	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w dokumencie strategicznym/ programie odnoszące się do ochrony środowiska	Cele środowiskowe/ kierunki działań/ działania wyznaczone w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińca na lata 2024-2027 z perspektywą do roku 2031 spójne z celami/ kierunkami działań/ działaniami w dokumencie strategicznym
przestrzennego Miasta i Gminy Węglińca	Węglińcu z dnia 29 września 2015 r.	realizację wielokierunkowych potrzeb rozwojowych, w szczególności jej „zadań własnych” i zobowiązań w zakresie „zadań ponadlokalnych”, z uwzględnieniem przestrzennych możliwości i ograniczeń rozwoju gminy, wynikających z obowiązku ochrony środowiska kulturowego i przyrodniczego na podstawie uwarunkowań fizjograficznych, przyrodniczych, kulturowych oraz zainwestowania i sytuacji demograficzno-gospodarczej gminy.	poprzez zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz zmniejszenie emisji CO₂, Cel: Poprawa klimatu akustycznego — Kierunek interwencji: Ograniczenie natężenia hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych Cel: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej — Kierunek interwencji: Poprawa stanu infrastruktury oczyszczania ścieków oraz zaopatrzenia a w wodę Cel: Zrównoważony rozwój systemu gospodarowania odpadami — Kierunek interwencji: Zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz powstawaniu odpadów Cel: Zachowanie i ochrona walorów przyrodniczych — Kierunek interwencji: Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych Cel: Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi — Kierunek interwencji: Minimalizacja możliwości wystąpienia poważanych awarii

Źródło: Opracowanie własne

7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Opracowanie gminnego programu ochrony środowiska wynika z ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. z 2022 poz. 2556 ze zm.).

Program ochrony środowiska jest dokumentem strategicznym odnoszącym się do aspektów środowiskowych. Dokument ten określa i systematyzuje działania niezbędne do poprawy jakości życia i stanu środowiska na terenie gminy i miasta Węglińiec oraz przyczynia się do zapewniania jej zrównoważonego rozwoju.

Gmina i Miasto Węglińiec jest gminą miejsko-wiejską położoną w zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie zgorzeleckim, która liczy 7 877 mieszkańców. Układ drogowy na tym terenie tworzą:

- drogi wojewódzkie nr 296, 350, 351,
- drogi powiatowe oraz drogi gminne i wewnętrzne.

W ocenie jakości powietrza za 2022 r., na terenie województwa dolnośląskiego, w strefie dolnośląskiej_2, stwierdzono liczne przekroczenia dopuszczalnego i docelowego poziomu substancji w powietrzu. Zaliczają się do nich:

- dla ochrony zdrowia:
 - pyłu zawieszonego PM₁₀,
 - pyłu zawieszonego PM_{2,5} (I i II faza),
 - arsenu w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - Benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀,
 - długoterminowego poziomu ozonu
- dla ochrony roślin:
 - docelowego poziomu ozonu,
 - długoterminowego poziomu ozonu.

Dla pozostałych zanieczyszczeń standardy emisyjne w granicach strefy dolnośląskiej były dotrzymane.

W 2022 r. na terenie gminy i miasta Węglińiec stwierdzono przekroczenie długoterminowego poziomu celu długoterminowego O₃ zarówno dla ochrony zdrowia jak i ochrony roślin.

Na obszarze tym nie znajdują się punkty pomiaru hałasu drogowego oraz Państwowy Monitoring Środowiska nie zakłada stworzenia takich punktów w przyszłości.

Na terenie gminy i miasta źródła pól elektromagnetycznych zlokalizowane głównie na terenach miejskich. Badania dopuszczalnych poziomów nie wykryły przekroczeń dopuszczalnych norm. Wyniki utrzymują się na poziomie <7 V/m

Ocena stanu wód wykonana przez GIOŚ w latach 2016-2021 wskazała na ogólny zły stan wód.

Obecnie na terenie gminy i miasta Węglińiec znajdują się zlewnie następujących Jednolitych części wód powierzchniowych:

- Bielawka - RW600010174569,
- Czarna Wielka do Ziębiny - RW60000916853,
- Czarna mała - RW600009168679,
- Nysa Łużycka od Żółtej Wody do Skrody - RW600011174599,
- Żółta Woda - RW600010174589,
- Nysa Łużycka od Żareckiego Potoku do Żółtej Wody- RW600011174573.

Na terenie gminy i miasta Węglińiec nie występuje obszar szczególnego zagrożenia powodziowego.

Gmina i Miasto Węglińiec położona jest na obszarze JCWP nr 92 (GW600092) i nr 77 (GW600077). W ramach monitoringu regionalnego badania wód podziemnych były prowadzone na terenie gminy Węglińiec w 2021 r. w jednym punkcie pomiarowym na ujęciu wody pitnej w Ruszowie.

Obszar gminy i miasta wyposażony jest w sieć wodociągową i kanalizacyjną. Występuje dysproporcja pomiędzy stopniem zwodociągowania, a stopniem skanalizowania. Na terenie tym funkcjonuje uporządkowany system gospodarki odpadami.

Na terenie gminy i miasta nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Zaopatrzenie w ciepło pochodzi głównie z indywidualnych źródeł lub lokalnych kotłowni. W celach grzewczych głównie wykorzystywany jest gaz ziemny, bądź paliwa stałe. W budynkach użyteczności publicznej w celach grzewczych wykorzystywany jest gaz ziemny, olej opałowy, gaz propan-butan, pellet, węgiel kamienny, a także energia elektryczna. Natomiast w budynkach mieszkalnych dominują: węgiel, drewno, olej opałowy i w niewielkim stopniu gaz ziemny.

Na terenie tym występują liczne formy ochrony przyrody. Są to:

- rezerwat przyrody Torfowisko pod Węglińcem,
- rezerwat przyrody Wrzosiec koło Piasecznej,
- Obszar Natura 2000 Przygiełkowiska Koło Gozdniczy,
- Obszar Natura 2000 Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej,
- Obszar Natura 2000 Wilki nad Nysą,
- Obszar Natura 2000 Uroczyska Borów Dolnośląskich,
- Obszar Natura 2000 Bory Dolnośląskie,

— Pomniki przyrody.

Na terenie gminy i miasta nie zidentyfikowano zakładów przemysłowych o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii.

W Programie przeanalizowano 10 obszarów interwencji, do których należą: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami.

Następnie w ramach poszczególnych obszarów interwencji wyznaczono cele, kierunki interwencji i zadania, które zostały zaprezentowane w formie tabeli.

Wdrażanie programu będzie się odbywać przez stałe monitorowanie uzyskiwanych efektów. Organ wykonawczy Gminy i Miasta Węglińca odpowiedzialny będzie za sporządzanie i przedstawianie Radzie Miejskiej w Węglińcu raportu z wykonania Programu co 2 lata. Monitoring będzie obejmował także bieżące kontrolowanie postępu działań zdefiniowanych i zaleconych w Programie.

Spis tabel, rysunków i wykresów

Tabela 1. Położenie fizyczno-geograficzne gminy i miasta Węglińiec	10
Tabela 2. Charakterystyka sieci gazowej na terenie gminy i miasta Węglińiec	14
Tabela 3. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi	21
Tabela 4. Wynikowe klasy strefy dolnośląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za rok 2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	21
Tabela 5. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza	25
Tabela 6. Średni Dobowy Ruch Roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w GPR 2020/2021 na DW nr 296, DW nr 351, DW nr 350 przebiegające przez teren gminy i miasta Węglińiec.....	26
Tabela 7. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia hałasem	27
Tabela 8. Wyniki pomiaru natężenia pola elektromagnetycznego w gminie i mieście Węglińiec w 2021 r. Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych	28
Tabela 9. Mapa pomiarów pola elektromagnetycznego na terenie gminy i miasta Węglińiec.....	29
Tabela 10. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne	30
Tabela 11. Wykaz JCWP w granicach administracyjnych gminy i miasta Węglińiec.....	32
Tabela 12. Wykaz jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy i miasta Węglińiec na podstawie geobazy aPGW 2016-2021.....	34
Tabela 13. Wyniki oceny badanych w latach 2016-2021 jednolitych części wód powierzchniowych, których zlewnie są w granicach administracyjnych gminy i miasta Węglińiec	36
Tabela 14. Wyniki oceny badanych w ostatnich latach jednolitych wód powierzchniowych, których zlewnie położona są w granicach administracyjnych gminy i miasta Węglińiec	37
Tabela 15. Wody podziemne na terenie gminy i miasta Węglińiec.....	38
Tabela 16. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarowanie wodami.....	44
Tabela 17. Sieć wodociągowa na terenie gminy i miasta Węglińiec w latach 2018-2022	45
Tabela 18. Badanie jakości wody na terenie gminy i miasta Węglińiec	46
Tabela 19. Twardość wody w gminie i mieście Węglińiec	47
Tabela 20. Infrastruktura kanalizacyjna na terenie gminy i miasta Węglińiec.....	48
Tabela 21. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa	49
Tabela 22. Charakterystyka złóż kopalin położony na terenie gminy i miasta Węglińiec	50
Tabela 23. Aktualne przestrzenie górnicze na obszarze gminy i miasta Węglińiec.....	50
Tabela 24. Obszary górnicze/złóż na terenie gminy i miasta Węglińiec	51
Tabela 25. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zasoby geologiczne	51
Tabela 26. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Gleby.....	53
Tabela 27. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	58
Tabela 28. Lasy i grunty leśne na terenie gminy i miasta Węglińiec.....	58
Tabela 29. Charakterystyka rezerwatu przyrody Torfowisko pod Węglińcem	61
Tabela 30. Charakterystyka rezerwatu przyrody Wrzosiec koło Piasecznej.....	61
Tabela 31. Wykaz pomników przyrody w granicach gminy i miasta Węglińiec	66
Tabela 32. Analiza SWOT dla obszarów interwencji: Zasoby przyrodnicze	69
Tabela 33. Analiza SWOT dla obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami	70
Tabela 34. Cele i kierunki interwencji oraz zadania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec	76
Tabela 35. Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem	79
Tabela 36. Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem	82
Tabela 37. Propozycje wskaźników monitorowania celów.....	86
Tabela 38. Spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi.....	89
Rysunek 1. Położenie gminy i miasta Węglińiec na tle powiatu zgorzeleckiego i województwa dolnośląskiego	9
Rysunek 2. Położenie fizyczno-geograficzne gminy i miasta Węglińiec	10
Rysunek 3. Układ komunikacyjny Gminy i Miasta Węglińiec	12
Rysunek 4. Strefy energii wiatru w Polsce wg H. Lorenc	16
Rysunek 5. Mapa nasłonecznienia Polski	17
Rysunek 6. Położenie Gminy i Miasta Węglińiec na tle okręgów geotermalnych Polski	18
Rysunek 7. Położenie Gminy i Miasta na mapie temperatury na głębokości 2000 m p.p.t	19

Rysunek 8. Jednolite części wód powierzchniowych w granicach administracyjnych gminy i miasta Węglińiec	31
Rysunek 9. JCWPd na obszarze gminy i miasta Węglińiec	38
Rysunek 10. Mapa monitoringu diagnostycznego województwa dolnośląskiego w 2022 r.	39
Rysunek 11. Mapa zagrożenia suszą rolniczą na terenie gminy i miasta Węglińiec	41
Rysunek 12. Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną na terenie gminy i miasta Węglińiec	42
Rysunek 13. Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną na terenie gminy i miasta Węglińiec	43
Rysunek 14. Mapa łącznego zagrożenia suszą na terenie gminy i miasta Węglińiec	44
Rysunek 15. Lokalizacja wyrobów azbestowych na terenie gminy i miasta Węglińiec wraz z pilnością ich usunięcia	57
Rysunek 16. Mapa obszarów leśny na terenie gminy i miasta Węglińiec	59
Rysunek 17. Rezerваты przyrody na terenie gminy i miasta Węglińiec	62
Rysunek 18. Położenie Obszarów Natura 2000 na terenie gminy i miasta Węglińiec	65
Rysunek 19. Pomniki przyrody na terenie gminy i miasta Węglińiec	68
Wykres 1. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy i miasta Węglińiec w 2022 r	56
Wykres 2. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy i miasta Węglińiec w 2021 r.	56